

هه‌وای کوردستان و کورد له روژنامه‌و چاپکراوه

عوسمانییه کاند

به‌رگی یه کهم

پرۆفیسۆر. دکتۆر یاسین سه‌رده‌شتی

سلیمانی / ۲۰۲۴

خوینەری ئازیز: ئەم بەرھەمەیی بەردەست، ھەولێکە بۆ بەدواداچوون و کۆکردنەوە و ھەرگیزان و پێشکەشکردنی ئەو ھەوأل و زانیارییانەیی کە سەبارەت بە کوردستان و کورد لەنیو چاپەمەنیی و رۆژنامە جیاوازانەکانی سەردەمی عوسمانیییدا بۆ کراوەتەو، ھەوألگەلێک کە پیمان وایە لەھەموو روویەکەو گەرنگی و بەھای میژوویی تایبەتی خۆی ھەیە و کەرەسەییەکی خاوی بەسوودن بۆ نووسینەو میژووی نەتەوھییان. بەداخەو کە بەھۆی زۆر ھۆکاری جیاوازی سیاسی و کۆمەلایەتی و کەلتوری، کورد لەو سەردەمدا نەیتوانیوە بۆ خۆی ھەوألێ ئەروداوانەیی بەسەریدا ھاتوون و لەناوچەکە روویانداو تۆماربکات و لە ئەرشیفیکی تایبەت بەخۆیدا ھەلپەگرت، تاوھکو نەوھێ نوێ بۆ گەرانەو بۆ ئەو سەردەمە میژووییە و ھەولدان بۆ راگواستنی ھەر وینەھێک و باسیکی میژوویی لەوبارەھەو، بێ کێشە بۆی بگەڕیتەو بەئاسانی دەستی پێیان بگەشتایە. ھەربۆیە لەم رووھەو، ئەوھێ لەئەرشیف و بەردەستی دەولەتانی بیانی و میلەتانی دەورووبەرن سەبارەت بەھەوألەکانی رابردووی کوردستان و کورد، ھزاران جار لەوانە زیدەترن کەلەبەر دەستی خۆماندا، بەتایبەتی دەولەتی عوسمانیی کەچوار سەدە نارااستەو خۆو راستەو خۆو حوکمی کوردستانی کردووەو جگە لە کورد چەندین میلەتانی دیکەشی لەچواچۆھەو ئیمپراتۆرییەکەیدا کۆکردوونەتەو.

دیارە چاپەمەنیی و رۆژنامەکان زیاتر لەنیوھێ سەدەیی نۆزدەھەمەو لە ئیمپراتۆرییەکەدا دەرکەوتن و لە دواچارەکی ئەو سەدەھەو نزیکەیی چارەکی یەکەمی سەدەیی بیستەمدا پەریگرت، ئەوھش قۆناغیکی فرە چارەنووسسازو ھەستیار بوو لەژیانی خودی ئیمپراتۆرییەکە و گەلانی پیکھینەری، قۆناغیک کە گۆرانکارییەکی گەورە بەسەر جیھان و ناوچەکەدا ھات و چارەنووسی میلەتانی ناوچەکەیی بەئاراستەھێکی تردا برد. لەبەرئەو، ھەر ھەوأل و زانیارییەکی ئەم قۆناغە گەرنگییەکی تایبەت و جەوھەرییان بۆ ئیمە کورد ھەیە کە لەم قۆناغەدا بێ ھیچ ئامادەگییەک کەوتبووینە بەردەم رەشەبای گۆرانکارییەکان.

پروفیسۆر. دکتۆر یاسین سەردەشتی

۱ ی یەنایەری ۲۰۲۴

به‌خشینی بارگیر به تهویله‌خانه‌ی شاه‌نشاهی

ناشکرایه که تهویله‌ی شاه‌نشاهی ماوه ماوه بو پرکردنه‌وی پیوستیه‌کانی له‌شکرو گواستنه‌وی نازوقه، هه‌لمه‌تی به‌خشینی راده‌گیاندو به‌پرسان و ده‌وله‌مهندانی ویلایه‌ته‌کانیش ده‌بوو له‌م هه‌لمه‌ته‌دا به‌شداری بیکن و به‌گویره‌ی تواناو پیگه‌ی خویان بارگیر به تهویله‌خانه‌ی شاه‌نشاهی "اصطبل عامرة" ببه‌خشن.

له‌م باره‌یه‌وهم له ژماره ۶۷۱ی رۆژنامه‌ی "جریده‌ی حوادث" که له‌رۆژی ۱۱ی کانونی یه‌که‌می ۱۸۵۳دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، ناوی هه‌موو ئه‌وانه‌ی تو‌مارکردوو که له سنجاقی ره‌واندزه‌وهم بارگیران به تهویله‌ی شاه‌نشاهی به‌خشیوه، ئه‌وانیش :

- راغیب پاشای قائمقام ۱ سه‌ر.
  - حاجی مه‌حمود ئاغای ئه‌ندامی ئه‌نجومه‌ن ۱ سه‌ر.
  - ئه‌حمه‌د ئاغای ئه‌مین سه‌ندوق ۱ سه‌ر.
  - حاجی ئه‌لیاس ئاغای بازرگان ۱ سه‌ر.
  - ئه‌حمه‌د ئاغا و وه‌یسی ئاغای بازه‌گان ۱ سه‌ر.
  - مه‌حمود ئاغای کاربه‌ده‌ستی قه‌لای ئوراش ۱ سه‌ر.
  - ئیبراهیم ئاغای یوزباشی زه‌بتیه ۱ سه‌ر.
- هه‌روه‌ها له‌کو‌تاهیه‌ی و ئاسکی شه‌هرو گروسیش بارگیر به تهویله‌ی شاه‌نشاهی به‌خشاوه.

مجلس مذکور اعضا سندن بهودی ملت و کبلی هوجه ساله
قبلندن استرا صندوق امینی هوجه اوسب طرفندن استرا

ایالت مر قومه داخلنده بولسانان رواندز سنجاغنک قائمقامی
واعضای مجلسی طرفندن تقدیم اولنان حیوانات اصحابنک

اسامیسی

رواندز قائمقامی عزتلو راغب پاشا طرفندن بار کبر رأس ۴
لواء مذکور مجلس اعضا سندن حاجی محمود اغا طرفندن بار کبر
رواندز صندوق امینی احمد اغا طرفندن بار کبر انجاردن احمد عزیز
ویس اغا طرفندن بار کبر انجاردن حاجی الباس اغا طرفندن بار کبر
اوراش قلعه سی مأموری محمود بک طرفندن بار کبر ۱ رواندز
ضبطیه یوزباشیسی ابراهیم اغا طرفندن بار کبر ۱

کوتاهیه واسه کبشهر و کروس قضا لنده بولسانان مأمورین
و محبران وجوه و خاندانن نظامیه خزینه بهیه سنه بار کبر

بدلی تقدیم ایدنلرک اسامیسی به و بردکری متبالتک مقداری

قضاء کوتاهیه

اصطبل عامر پایه لولندن کوتاهیه قائمقامی عزتلو طاهر اغا
۷۵۰۰ مدرستین کر آمدن کوتاهیه حاکی مکره تلو احمد

حاجی محمد بک ۱۰۰۰ اعضا سندن احمد پاشا زاده حاجی
حسن اغا ۱۰۰۰ اعضا سندن السید ولی بک ۷۵۰ اشرف
خاندانن بک زاده عبدالعزیز بک ۱۰۰۰ لواء میریحیسی بوتوز
اوغلی استبقان بازار کان ۷۵۰

قضاء کروس

نائب قضا محمود سعید افندی ۱۰۰۰ مدیر قضا کوتاهیه وی
زاده محمد ثرون افندی ۱۵۰۰ اعضا سندن عزیمی زاده حاجی
حسین اغا ۱۲۵۰ اشرف خاندانن عزیمی زاده حاجی
مصطفی اغا ۱۲۵۰ اعضا سندن عزیمی زاده زعیم حسین اغا
۱۰۰۰ اشرف خاندانن عزیمی زاده حاجی ابراهیم اغا ۱۰۰۰
اعضا سندن عزیمی زاده زعیم مصطفی اغا ۹۰۰ اعضا سندن
الحاج حافظ مراد افندی ۷۵۰ فردان قریه سی اشرف
خاندانن حاجی شریف اغا ۵۰۰ اعضا سندن الحاج خلیل
اغا ۷۵۰ معتبران انجاردن بالطه جی زاده حاجی علی اغا ۴۰۰
معتبران انجاردن صوطهان زاده حاجی علی اغا ۲۰۰ معتبران
انجاردن کچه جی زاده اسماعیل اغا ۲۰۰ سید غازی قضاسی
مدیری بهادر زاده ابراهیم اغا ۱۰۰۰

قره کمر کده خاندانن اقامت اوزره بولسانان حلاج ادهمک
اوطه بیله بک اوغلنده پاپاس کوپر یسی جوارنده ارپه صوبی

جریڈی جوائز

نمبر و قی ل
۶۹۷ ۲۳

سال کوئی

سہ
۱۲۷۰

حوالہ شاہ داخلہ

ارضی و مابالی سبواس والہنی سابق دولتو اعلیٰ باشا
حضرت نرسہ
سبواس ابالی ارضی و مابالی سابق دولتو فیض اہ باشا
حضرت نرسہ
رواندز قانقاملقی دیوانہ قانقاملقی سابق سعادتو رشید
باشاہ
دیوانہ قانقاملقی سلجانیہ قانقاملقی اسبق سعادتو عبیدہ
باشاہ
سلجانیہ قانقاملقی رواندز قانقاملقی سابق عزتو راغب
باشاہ

وات علیہ الہ انکثرہ و فرانسہ دولتری بنانہ عقد و تنظیم
اولدنی مہدیہ مجلس عومہ جہلہ بہ یان و افادہ اولان
مہادہ اتفاقیک بوکرہ تصدیق نامہ لری دینی مبادلہ اولمش
دیو جنہنہ معاہدہ مذکورہ کورہ کاعلان موسمی گلش
اولد بغدن صورتی بو مجلہ دخی طبع و نمیل قانقادر
حتملو بتون روسیہ لہ ابراطوری طرفندن ممالک
مخروسہ شاہانہ علیہندہ و قوعبولوب سلطنت
سینیہ ک اسستقلال عالیہ سہ تمامت ممالک
مذکورہ بی مخاطرہ دہ برامش اولان تسلطی دفع اتمک امر دہ
کنڈور بہ معاونت اتمک اوزرہ غران روتالیا و ایرلانڈہ ممالکی
ادشاهی حتملو قرائجہ حضرت نری الہ حتملو فرانسہ
امبراطوری حضرت نری طرف اشرف حضرت شہنشاہیدن
بعوت اولمش اولد قانقادر حکمداران مشارالہما حضرت اخی دخی

فوق العادہ بیوک الہیجیمی و فرانسہ یولمان لورد و بقوت
اسستز نورددورد قلیف جنس ابلی و حتملو فرانسہ
امبراطوری حضرت نری دخی فریق رتہ سندہ اولوب نزد
سلطنت سنیہ دہ فوق العادہ بیوک الہیجیمی یولمان جیزال
قوت باراکہ دبلہ جنس ابلی منخص قوسین و سائورد
یورمنش اولد قانقادر منخصان مشارالہما اخی الہیان موادہ
قرار و برمشادر
(برنجی مادہ)
طرف اشرف جناب شہنشاہیدن و قوعبولان طالب اوزر بہ
یونن افسدم غران پرہ تالیسا و ایرلانڈہ ممالکی پادشاهی
حتملو قرائجہ حضرت نری الہ حتملو فرانسہ ابراطوری
حضرت نری دولتو ممالک بر فرقدہ جسید لری دروسہ عادیہ
کیدوب احوالک مساعده سندہ کورہ ممالک مخروسہ شاہانہ
الہ دولت علیہ برنجی حقدہ بسط صیانت اتملریجیون
اعطای امر اتمش اولد قانقادی حالہ اور و باسبا قطعہ زندہ
کائن ممالک عثمانیہ امر محافظہ سیجیون ذات حضرت
شاہانہ الہ دہار بازہ سعی اتمکی دخی حکمداران
مشار الہما حضرت اخی اشوب معاہدہ الہ درجہدہ اتملکازندن
بو تصدیق حصول ایجیون مقضی کورہ جکاری مقیدار
عسا کر پری لری استعمال ایدہ جکار و عسا کر مذکورہ بی
درحال ممالک عثمانیہ ک نسیب ایدہ جکاری مخار بہ ارسال
ایلیہ جکار درانہ بو وجہ ممالک عثمانیہ ک محافظہ سیجیون
کوندر بلان انکثرہ و فرانسہ قرہ عسکر لری حقدہ براز
وقتنہ و ممالک مخروسہ شاہانہ صولزیدہ استخدام اولمقدہ
اولان انکثرہ و فرانسہ دولت لری حقدہ و قوعبولانی
میللو حسن قبول الہ اجرای حرمت و رعایت اولنہ جقدہ
طرف اشرف حضرت پادشاهیدن قرار و برمشادر

ممالکی پادشاهی حتملو قرائجہ حضرت نری الہ حتملو
فرانسہ امبراطوری حضرت نری اشوب معاہدہ ک مقصدی
اولان مادہ بی وجودہ کتورمک ایجیون استمسال و استخدام
اولمش اولان کافہ قورہ برہ و بحر بہ لری درحال کبرو
چکمک ایجیون سسر یما تدابیر لازمہ بہ نسیب ایدہ جکار در
و ممالک مخروسہ شاہانہ دہ موقدا دولت لری بہ انکثرہ و فرانسہ
عسکر لری وضع و افادہ اولمش اولان کافہ قلاع و مواقع
مخار بہ عالیہ بہ نتیجہ و ختام و پرہ جنگ اولان معاہدہ
صلحیک تصدیق نامہ لری مبادلہ سنی کونندن اعتبار افرق
کون طرف زندہ و ممکن اولدنی حالندہ دہ اولجہ دولت علیہ
مأمور لری عطا و تسلیم اولنہ جقدہ
(درنجی مادہ)

عسا کر معاہدہ ک دشمن مشرتک علیہندہ و قوعبولہ حق
حرکات حربیہ بہ نام سب کورہ جکاری و جہلہ معاونت
اینگسہ حق و صلاحیت لری اولہ جفاندرو بوتلک حرکت
واقعه لری حقدہ کرک مأمورین عسکر بہ کرک مأمورین
ملکدہ دولت علیہ قطعاً برکونہ مذاخلہ ادما ایدہ جکار در
بالعکس مأمورین مذکورہ طرفندن ہر دلو و شخصہ
عسا کر مذکورہ ک نسیبہ دن اخر اجیلہ عزیمت و اسکان
و باخود اردو ہیئتندہ اقامہ لری و کندوز لہ حیوانلری ک
مأ کولانی حقدہ و بوتلک برلکدہ و باخود ابرو جہ اجزای
حرکت اتمد کاری حالندہ بہ بربر لہ بخارہ و اختلاط لری
خصوصیہ معاونت و تمہیلات لازمہ اجرا اولنہ جقدہ
عسا کر مذکورہ قوماندا لری دخی کندو عسکر لری بہ
ضبط و ربط مادہ سنہ و کرک قوانین و عادات بلدیہ بہ زیادہ سہ
رعایت اتمد مکی تمہیلات در حقوق ملکہ افراد بہ رعایت
اولنہ جفی خصوصیہ بحث و نہ کبرہ محتاج اولمان امور

دیسانہوہ ہہلمہتی بارگیر بہخشین بہ تہویلہی شاہہنشاہی

رؤژنامہی "جریدہء حوادث" لہژمارہ ۹۴۵ ی خویدا کہ لہ سیشہممہی ریکہوتی ۱۹ ی یولیو/تہموزی سالی ۱۸۵۹ء، چاپ و بلاوکر اوہتہوہ، ناوی ہہموو ئہو بہرپرس و کہسایہتیانہی تومار کردوہ کہ لہ کہرکوک و سلیمانہی و رہواندزوہ بارگیریان بہ تہویلہی شاہہنشاہی بہخشیوہ، لہوانہ:

- ئیسماعیل پاسای موتہسہریفی کہرکوک ۵ سہر.
- سہعید ئہفہندی کہتخدا/بہریوہبہر ۱ سہر.
- عہدولغہنی ئہفہندی نوینہری کہرکوک ۱ سہر.
- سلیمان ئہفہندی موہتیشی کہرکوک ۱ سہر.
- محمہد ئہفہندی کاتبی ئیلایہتی شارہزوور ۱ سہوہ.
- مہحمہس ئہفہندی نوینہری ئہربیل ۱ سہوہ.
- شیخ سہعدونی شیخی عہشیرہتی عوبید ۴ سہر.
- قادر بہگی عہشیرہتی جاف ۴ سہر.
- شیخ فارس شیخی عہشیرہتی تہی ۴ سہر.
- عوسمان ئہفہندی ئہندامی ئہنجومہنی کہرکوک ۱ سہر.
- عومہر بہگ نہفتچی زادہ لہ خانہدانی کہرکوک ۲ سہر.
- سہعداء بہگ بہریوہبہری زہنگبار ۱ سہر.
- کومہکی گشتی دانیشتوانی کہرکوک ۴۳ سہر.
- رہشید پاشای مہرحوم قایمقامی سلیمانہی ۲ سہر.
- توفیق ئہفہندی باش کاتب ۱ سہر.

- عزیز ناگای نهدام ۱ سهر.
- کومهکی گشتی دانیشتووانی سلیمانی ۱۱ سهر.
- ریفعت پاشای قایماقامی رهواندز ۲ سهر.
- توفیق نهدندی باش کاتبی مالیهو عوسمان نهدندی باش کاتبی
تهحریرات و هاوریکانی رهئوف بهگ و تهها نهدندی ۱ سهر.
- نهدامانی نهدومهنی خهک ۱۰ سهر.

گه‌یشتنی خه‌تی ته‌له‌گراف بو کهرکوک

به‌گویره‌ی هه‌والیک که له‌لاپه‌ره‌ی سنیه‌م و به‌شی هه‌واله ناو‌خۆبیه‌کانی ژماره ۷ی رۆژنامه‌ی (الجوائب)ی میسر‌بیدا، هاتووه، که له‌رۆژی ۱۲ی یولیۆ/ ته‌موزی ۱۸۶۱دا، چاپ و بلا‌وکراوه‌ته‌وه، واته ۱۷ رۆژ پاش ئه‌وه‌ی سولتان عه‌بدولعه‌زیزی یه‌که‌م له‌سه‌ر ته‌ختی ئیمپراتۆری عوسمانی‌ی دانیشتووه، خه‌تی ته‌له‌گراف که‌له‌ئه‌سکوداره‌وه گه‌یشتۆته به‌غداو له‌ویشه‌وه گه‌یه‌ندراره‌ته موسڵ و دواتریش کهرکوک و له‌و شوینانه‌وه به‌زمانی تورکی‌ی په‌یام و هه‌وال نێردراون.

لانسين سار ايضا
بعطايها جزيلة قاراه
ثم شرف ايضا
فيه عامة النهار وهو
خيرهم وامر بعرضهم
سكرية افاض عليهم
فهمتوا كلهم بالدعاء
وسه على تحت السلطنة
ما هذا هذا فله امر
كثير مما لازم له فيه
في الطوبخانه واسكن
فندي في القصر الذي
صغار مع امهاتهم
رحوم ان يضموا اليهم
في الدنيا فهذه المبادئ
بوتجملنا على ان تزيد
ب
شاة من ارکان الاردوى
الفر نساوية التي كانت
ول على وجه التبدیل
والا
نانية على وجه التبدیل
في
رابعة الى كامل افندی
رتبه اول كاتب في ديوان

بنغي المرحوم السلطان الغازي عبد المجيد
مولانا المويد بنصر الله السلطان عبد العزيز خان على تخت
السلطنة
الجزال دوراندو سفیر دولة ايطاليا قدم رقيا الى الباب العالي
يلتمس فيه ان تكون الدولة المملیة معترفة اتحاد مملكة ايطاليا
والممول ان جوبه يكون بالایجاب
حسين بك افندی من اعضاء المجلس والاصار كتحدا القاطبة
سلطان
في يوم الجمعة الماضي انبعت نار من مطبخ طقبيل باشا
في الاسكدار فاحترقت بهاداره وسرت الى ماجاورها فاحترق
بها ايضا سبع عشرة دارا
اسد الله بك زجان سفارة العجم صار شهيد في مدينة ازهر
وسين في سنة ١٢٠٠ هـ

سلك التلغراف الذي نصب من اسكدار الى بغداد وصل
الى الموصل ثم الى كركوك ثم ابيها وبلغت به الاخبار باللغة التركية
ولذلك السبب تسمى ما بين بيروت ودمشق جرت به
الاخبار باللسان المذكور

ما بلغنا من الاخبار التي اس
من ان امبراطور الفرنسي
وحيث كان ترتيب سفارة دو
في فهمها بعض الدول لم
من طورين او بسبب تاخره
مملكة واحدة لاجرم ان
حتى ان ما يدون منها من في
الاسد الاشر يخيف الماء
وقد ظهرت منه الغوائد
الاصديقا مصافيا لها فانه
حرصها على الحربة وكرا
بمضى عليها مائة من ا
من دون ان تريح حافظة
في ايطاليا ولبس كذلك
وبمساعدة موقع فرنسا الج
من لباردي وكسر شوكة
وبهذا وبغيره حمل اه
عليه وسواء كان من مرا
دول اوربا اعضى شروه
عدوه المجهور على ما
الا ان ايطاليا بقيت عر
سياسا في خراب البلاد
ترجع دولة اوستريا الى
على ما حرمت منه فان
شرعية ما ملكه ملك
الامبراطور ما كان في
من المسابقة فان الامبر

گهراڻهوهي بلباسهڪان و ڪهوتنهوهي شهرو نالوڙي

روڙنامهي " تصوير افڪار " لهڙماره ۶ي خويدا ڪه لهروڙي چوارشهممهي ريڪهوتي ۱۶ي جولاي / تهموزي ۱۸۶۲ء، چاپ و بلاوڪراوتهوه، به پي ناميهڪي فهري تايهت لهسليمانيهوه له بهرواري ۲۹ي زليقيعه بهرامبر ۲۷ ميس ۱۸۶۲، ههوالي گهراڻهوهي ههنديڪ له تايهفهڪاني بلباسي : مهنگورو مامش و سهرداران راگهياندوهه بو سنووري پشدهري نيو ليواي سليماني، پاش نهوهي بو ماوهي چوار سال چوونهته دهروهوهي سنووري ليواي سليماني و له ناوچهي سهردهشتي سر به نيران بوون. نهوان لهلاي پشدهر خهريڪي لهوهراندني نازهلهڪانين بوون بي داني هيچ سهراڻهيهڪ. هر بويه مستهفا پاشاي قايمقامي سليماني بو تپيڪي سهربازيي و سهد سوارهيهڪي رهوانهي مهرگه ڪردوهوه ههشت ڪهسي له گهوره پياواني نهو عهشيرهتانه گرتوه و لهزينداني هاويشتوون، ههروههها بري سي چوار هزار سهرمهري نهواني هيٺابوو گوايه بردوويانه و بو خاوهنهڪاني گيراونتهوه.

تايهفهڪاني بلباس ڪه پيشتر لهگهل عهشيرهتي نورهدين ناڪوڪي و دوڙمنايهتي ڪونيان لهنيواندا بووه، نهم پهلامارهي مستهفا پاشايان به پيلاني بهريوهبهري قهزاي پشدهرو عوسمان ناغاي سهروڪي خيلي نورهدين زانيوه، هر بويه بلباسهڪاني نيران ، لهگهل پياوهڪاني همزه ناغاي سهردهشت ڪوبوونهتهوهو بهروهو سنووري قهزاي ڪويه نيو سنووري ڪهڪوڪ هاتوون و له ۸ي مانگي شهوالدا لهقهلاي دهربهند و بههيزيڪي سي و چوار هزار ڪهسي له پيادهو تفهنگچيي، پهلاماري قهزاي پشدهريان داوهو ههوالهڪان باسي نهوه دهڪن ڪه زيانبيان گهياندوهه.

هر سگدن فرانسه غزته زینه اشعار اولمشدر .

فره در یقونامنده برویدالی قوروت دالماجیا سواخلندن
ازمیره کلوب اون یس کوندنبرو لیمانده لنگر انداز بولمشدر .
آنردن اوج قطعه دها بورایه کله چکنندن مذکور
قوروت بولاری بکلور .

حوار خارجیه

اوروپا

با پا راز وقتدنبرو نامزاج ایکن بوکره کسب صحت
ایلدیکندن کندیلنجه سن بطروس نعیر اولنان بریوک
آینلرینک اجرا سنه دخی حاضر بولمشدر .

اوروپانک صلح وصلاحنی موجب اوله جفندن بختله پاپانک
حکومت جسمانیه سنک بقاسی روسیه وپروسیا
دولتری جانندن التزام اولمقده اولد یقنه بناء بو بایده
اجرای مذاکرات اولمقی اوزره قولک دولتری طرفندن
مرخصار تعیینله روماده بر مجلس تشکیل اولمشی حقدنه
اوراده بولنان فرانسه ایلیچسنک وقوع بولان افاده
وتبلیغی اوزرینه ریچپایا اظهار موافقتله برابر بو مجلسه
دوات علیه دن دخی اعضا کوندرلش اولسه حقدنه
خبر او اوله جفتی یکن ایشدر .

سابقا نابولی فرانک زوجه سی رومادن عزیمت
ایشدر .

مقدمه لوندیره عزیمت ایش اولان فرانسه امور

سلیمانیه دن تحریرات مخصوصه . فی ۲۹ ذی القعدة

سلیمانیه لوائی عشرتولندن اولوب درت سنندر ایران
تابع سردشت ایڈکاری یرده اقامت ایش اولان بلباس
طوانفندن مانکور وماش و سردار عشرتولری بو یاقه یه
یکه رک لواء مزبور قضا رندن بشدر حواله سننده
حیوانلری اولمقی اوزره اولد قلری حالده بر قاج سنه لک
ورکو بقا با سنک تحصیل اولله سلیمانیه قائم مقامی
سعادتلو مصطفی پاشا بر اوک ششخانه چی نظامیه

ویوز قدر سواری ضبطیه عسکر یه مرکه نام محله
کیدرک بقایای مذکور نك نادیه اولمیه جتی جوابی
آلدقده عشرت مرقوم نك یوکارندن عمر ایله سکر نفرینی
طوتوب محبسه الفا و اوج درت یکن رأس مقدار قبوللری
اخذ ایشیکر مؤخر ا رد و اعاده ایش ا سده سالف الیان

پوشدر قضا سنک کو بلولری بولنان نور الدین عشرتوله
عشار مذکور نك اسکی عداوتلندن طولایی مرقوم عمر
ور قضا سنک کعبت حبسقی قضا مزبور مدبری
ونور الدین عشرتی ربیسی عثمان انمادن یله رک طوائف
بلیاسدن ایرانه تابع جزه انما سردشت اهل بسیلله بر ایزری
طرفه یکه رک کرکوک داخلند . کاش کوی سنجانی
قضا سنده بولنان دربند قلعه سی بیوی محمود زوری
نام عشرتله ۸ شوال تاریخنده بالمله بلباس طوائفی بر آره یه
کاش اولد قلری حالده و اوج درت یکندن متجاوز آنلو
ویاده و تفنگچی ایله بشدر قضا سنده هجوم ایدوب کایتلو
خسارت وقوعه کتورمش اولد قلری خبری بو طرفه
عکس ایشدر .

Activate Windows
Go to Settings to activate

شەرى عەشیرەتەکانى بلباس و نورەدینى

رۆژنامەى "تقویم وقایع"؛ که لەرۆژى یەك شەممەى ریکەوتى ۱۷ى حوزەیرانى ۱۸۶۳دا، چاپ و بلاوکرارهتەوه، لەخانەى هاوالەکانى ناخۆدا نووسیویەتى:

"ئىوارەى رۆژى هەینى پازدەهەمینى مانگى پيشوو واتە (۱۵ مایس) کۆمەلگى پینج شەش هەزار نەفەرى لە عەشیرەتەکانى بلباس و مەنگور و مامش و قەرەپەپاغ که لەنیو قەزای کۆیسنجەقن، هیرشیکى لەناکاو و شەبەبخونیکیان کردۆتە سەر عەشیرەتى نورەدین که لەنیو سنجاقى سلیمانیدان و چوارسەد کەسیان لى کوشتوون و دووسەد مائیکیشیان سووتاندوووهو سى سەد کەس و بریک کچ و ژنیش بەدیگیراون. بەرێز قایمقامى سنجاقى سلیمانى هەر که هەوالى بیستووہ سوپای شاهانەى ناردووہ بۆ پشتگیری عەشیرەتى ناوبراوو لە کەرکوکیشەوه نامەى فەرمى تايبەتى بەدەست گەیبووہ.

اولد قلمری اده منصرفی سعادتلو باشا حضرت نرغله نائی
فضیلتلو محمد کافق افندی طرفندن خبر انسیله بعد ما هر نوع
سندا تک ورقه صحیفه نسیده سه از بلوب غیر ورقه به بلز ماسی
و بوسیله ایله اوله فاحش گذشته الد بر بلوب بادور شری اونی
اویر بچقدن و با خود بر موجب تقلم کبسه سی نش غروندن
زیاده مگذشته الد بر نامنده و بوصوله اهالی و فقراتک
شوظم و تعدیدن محافظه سیله بر ارقامات منبه تک اجرا سنده
واقع اولان همثلر دن طولانی بلجه اهالی مشکر اوله بق دعای
ترا ایلام عمر و اقبال حضرت باجداری ایله مر طوب اللسان
بولد قلمری محندن باحمر برات مخصوصه ییلدیرلشدیر

قبصریه نائی کبار مدر سیندن مکرمتلو احمد حلی افندی تک
مأمور اداره سی اولدیغی حکومت شرعیه ده حسن حرکتی
کوردلکده و بالجه محاکمه و دعا و بده انقای تدقیقات کامله ایله
اجرای حقایت ایلمکده اولد یغندن اهالی قضا کندی سیندن
خشنود و بشکر اولد قلمری اولد طرفدن با زیور

شهر سافق اونی برنجی جمع کچه سی کول بقی فضاسی داخنده
بولان بلیاس و سکور و ما من و قره بیاغ غنبر نرغلی بش التی
یکدن تجاوز رجبت ایله سلیمانیه شجاعی داخنده کال نورالدین
غنبرتی اوزرینده هجوم و شجون ایدرک درتوز نفوس
قتل و اعدام و ایگوزدن متجاوز خانه احراق ایله اوجیوز نفر
مقداری قیر و قاری اسیر ایدر کاری سلیمانیه شجاعی قائمقایی
سعادتلو مصطفی باشا حضرت نرغلی طرفندن خبر انسیله در حال
لوا میذ کرده موجود بولان عساکر شاهانه و موظفین
بالاستیجاب غنبرت مذ کوره اوزرینده عزمت ایش اولدیغی
کرتو کدن باحمر برات مخصوصه ییلدیرلشدیر

ماه حالک طغوزنجی کونی بایسده طولی ایله فاریشق رحمت
و جوارده بولان طغوزده دخی فار یا شدرق بر قاج کون عادتا
قبض کی صورتق اولمش اولدیغی بایس دن با زیور

هره شکل و صورتده اولور ایسه اولسون خار جندن مملک

و سعادت سیله سنده دره قدر خل قامت و بویا بده بودند
انکلا ایدر چکی ندایر و نظامانی هر نه زمان اسنده تمسیدیل
و تغییر و با خود رسوماتی تغزیل و تربید ایلمی رأی و اختیار
عابسته سوط اولوق و فقط بویله بر تعدیل و تغییر و با خود تغزیل
و تربید اجراسی نسیب بیور دیغی حالده بونی اجرا سیندن
اوج ماه اولسه هر کسه بیان و اعلان ایلمک اوزره اشبو
اعلان نامه نارخصدن اعتباراً کرک دیار اجنبیه دن کرک مصر
و مملکتین و مصر بستان طرفندن کله جنگ سیغاره واقعه ایله
اغز توتونی و نیا کوک بعض شرائط و قبود ایله شمدیک قول
ایلمسته بوکره مساعده احسانه حضرت مسلو کانه
بر قلعی بیورلشدیرلشدیر شرائط و قیسرد مذ کوره بی منضم
اوله رق بویله قله انسان و موججه ایجاب تک اجراسی حفته
اراده سینه بادشاهی شرف صدور بیه اقتضاسی لازمکلان
مأمورینه تبلیغ قلن نظامنامه جمله معلوم اولوق اوزره بوجه
آنی بیان و اعلان اولور

دیار اجنبیه ایله مصر و مملکتین طرفلرندن ممالک محروسه جنب
ملوکانه به ایشال مساعده اولمشی نسیب بیوریلان انقیه
و سیغاره و اغز توتونی و نیا کو حفته اولدیغی معاملانه دایر
نظامنامه در

برنجی ماده دیار اجنبیه محصولی سیغاره و انقیه ایله اغز
توتونی کرکله و رود زنده انعمه و ایشالی ساره تجاره حفته
جاری اولدیغی وجهله بوزلک مجبده اتونی بوز فروش
اعتبار بیه مسکوکات خالصه اوله رق قیلملرندن بلا اسفوننده
بوزده تماماً تمش بش رسم کرک اخذ بیه ممالک محروسه به دخولرینه
رخصت و بر بیه جکدر

ایکچی ماده بالاده برنجی ماده ده ذکر اولشان فیت
سلف البیان ایشانک اصل بهار بیه محللرندن ممالک محروسه
کرکلرندن برینه وصولرینه قدر اولان مصارق لرینی بیه
اصحاب تک ابراز ایله جکری فاطوره ل اوزرینده و فاطوره لری
بوعبده طرفلرندن مهور و با خود بعضی اولوق اوزره بیه جکری
دقرا اوزرینده اعتبار ایله جکدر

اوچی ماده مذکور فاطوره زده و با خود دفعه قرده

گۆرین و دامهزاندنی قایمقامهکان

ژماره ۱۷۷ی روژنامهی "تصویر افکار" که له روژی شهممهی ریکهوتی ۱۲ی مارتی ۱۸۶۴دا، چاپ و بلاوکردۆتهوه، له لاپهڕهی یهکهمی خۆیدا و لهخانهی رووداوهکانی نیوخۆدا، ههوالی گۆرینی قایمقامهکانی ههندیک له قهزاکانی ئهوسای کوردستانی بهم شیوهیهی لای خوارهوه بلاوکردۆتهوه:

- قایمقامی سلیمانی ، بهرێز عومهڕ پاشای قایمقامی پیشووی رهواندزه.
- قایمقامی خانهقین، بهرێز دهرویش ئهفهندی سهروکی پیشووی ئهنجومهنی لیکۆلینهوهی بهغدایه.
- قایمقامی رهواندز، بهرێز حسین ئهفهندی قایمقامی پیشووی زهنگباره.

تصویر افکار

۱۳۷۸

۱۶۶

شوال (چهارم آریسنی) ۲۹ شباط (مادوش و معارف و ارشاد) ۱۳۸۰ (هجرت) ۱۱۷۷ نوسرو

هفته دایمی دفعه استنبولده طبع و نشر اولور - غزه خانه سی جدیدده کائدر - معارف و امور خیریه اعلانی مجانا باصلور - بریلانی ۱۶۰ آئی آیلنی ۸۰ اوج آیلنی ۴۰ برسنه سی ۱۰ و بوستد اجر تک بریلانی ۲۴ آئی آیلنی ۱۴ اوج آیلنی ۶ غرو شدور

حوادث خارجیته

۱۰۱۰

اسویجیه جهورنده افکار عمومی فرانسه ایمراطور تک اوروپا بولتیقه سنده کی وقوع یولان حرکاتی تصدیق و تحسین ایدرک انکلهز تک علیننده بولتیقه اولابده جنوه تک بر معتبر غزه سی مالی زبرده بین اولتان بندی نشر و اعلان ایتمشدر

« انکلهزه دولتی حصه دار اولدینی کافه معاهداتک برریر نظر اعتباردن سقوطنی و بولتیقه سنک تلخ مطلوبه بی استحصا ایدمه مدینکی کوررک درجه نهاده یاس و خور حالته کلشدر »

اوندیه قایتوسی احوال زما نه تک کندی مطلوبه معارف اولدینی مطالعه سبه برقرار اتخاذ ایتمشدر که بنون اوروپا تک فنا حالده فارشمنه باعث اولمشدر »

اوستریا و روسیا دولترنه داچاره سنده سنده رعایت کوستریب اجرائی تهدیدات ایلدکن بشقه فرانسه دولتی دخی کند یسنه اشراکه دعوت ایتمکده و روسیا تک هیجاتی فرصت اتخاذ ایله فرانسه بی رین نهی اوندینه فالدر مده جالشمنده در »

حاصلی معلومدر که لهستان وقعه سنندن پروانکلهزه تک بولتیقه سی هر طرفه مظهر تقبیح اولور و ایمراطور نابولونک حرکات عاقلا نه سی نظر تحسین ایله کوریلور »

پارسدن تقریقا مده - فی ۲۱ شباط موربال دیلوما تیق غزه سی حوادث آیدینی نشر ایتمشدر « قرالجه تک ترک دغدغه حکومت ایمنی حوادثی کندیکه کس صحت ایتمکده در مشارالها کچن سنه وفات ایدن زوجک کدرندن بر دلونسی بوه مامنده اولوب داچاره

حوادث داخلیته

۱۰۱۰

سابقه قبولان دریا ایتلو دولتو محمد علی پاشا حضرت نثرینه مجالس عالیه اعضائی اسکوب قائمقامی سعادتو محمود فائزیکه زبده میر میرانی صوفیه مجلس کبری اعضا سنندن عبدالحمید اتایه درگاه عالی قیوسی باشیلینی

بصره قائمقاملی کر بلا قائمقامی سابق سعادتو

سلیمانه قائمقاملی رواندز قائمقامی سابق عزتلو عمر پاشایه

مشفق قائمقاملی سابق بغداد مجلسی اعضا سنندن عزتلو منصور بکه

کر بلا قائمقاملی دیبله قائمقامی سابق عزتلو محمد بکه

دیبله قائمقاملی خراسان قائمقامی سابق عزتلو سعید بکه

مشفق محاسبه جبلکی خاتین قائمقامی سابق سلیمان بکه

خاتین قائمقاملی بغداد مجلس تحقیق رئیس سابق درویش افندی به

رواندز قائمقاملی زنگبار قائمقامی سابق حسین افندی به

زنگبار قائمقاملی کدی شیخ قضا سی مدیری سابق محمد امین افندی به

محمد دا تشکیل اولتان در بند قائمقاملی درگاه عالی قیوسی باشیلردن رفعتو شاکر افندی به توجیه یورلمشدر

هه‌مه‌هه‌ند و سنجا‌بیه‌کان له‌دیوی ئیرانه‌وه په‌لامار ده‌ده‌ن

به‌گویره‌ی هه‌والیک که له‌روژنامه‌ی فه‌رمی عوسمانی (تقویم وقایع) له‌روژی پینج شه‌مه‌ی ریکه‌وتی ۲۶ی ئایاری ۱۸۷۱، چاپ و بلا‌وکراوه‌ته‌وه‌و له‌روژنامه‌ی (زوراء) وه‌ریگرتوه‌و: له‌به‌ری روژه‌ه‌لاتی به‌غداو روژئاوای هه‌ریمه‌کانی ئیرانه‌وه له‌بکسای و به‌نی حه‌سه‌نه‌وه، له‌لایه‌ن حه‌سین قو‌لی خانی حاکی پشتکۆی ئیرانه‌وه پیشیلکاری کراره‌و سالی پاریش ناوبراو ده‌ستی به‌سه‌ر به‌ره‌می کشتوکالی ئه‌و ناوچه‌یه‌دا گرتوه‌و. هه‌روه‌ها پیشتر له‌ناوه‌ندی به‌غداوه به‌مه‌به‌ستی کۆتاییه‌نانه‌و به‌و پیشالکاریانه‌و هی‌زی سه‌ربازی نیردراون. به‌لام ئیستا هه‌والی ئه‌وه هه‌یه که ئه‌شقیای هه‌مه‌هه‌ندو سنجا‌بیه‌کان په‌لاماری ئه‌و ناوچه‌یه‌یان داوه.

۱۲۸۸ ربیع الاول ۵ پنجشنبه

وحدود ابرایه ده بولان غریبه و بکسای وینی حسن

اراضیسی ممالک محروسه حضرت پادشاهیدن اولدیغی

حالدیه بولمیلرین بکسای نام محل ابران دولتک بشتکوه

لورستان حاکی حسین فولی خان طرفندن تجاوز

و تخطی وقوعه مسیله کین سنه اورا لک محصولات

ومزروعاتی حاکم مومی البهک غارتگرانی لندن تخلص

اولمق اوزر، مرکز ولایت بغداددن مخصوص عسکر

کوندراشیدی بوسنه دخی روطر فلرد، متعاقب الظهور

اولان هموند اشقیاسنک و سجا بیلردن بعض غارتگرانک

افغانه افتاء غریبه و بکسای طرفلرینه بکیدن بشتکوه

لورستان طرفندن بعض تجاوزات وقوعی خبر الممله

طرد و دفع و تبعیدلرینه تشبث اولمش اولدیغی خبر

(زوراء)

النشر

نهخوشي لهنيو جولهكهكاني كهركوك

بهگویره نامیهك كه له كهركوكهوه نیردراوه و لهلاپهیره یهكهمی ژماره ۴۴۴ ی روژنامهی (زوراء) له روژی شهممهی ریکهوتی ۱۶ ی مایسی ۱۸۷۴دا، چاپ و بلاوگراوتهوه، لهنيو جولهكهكاني كهركوك نهخوشیهك بلاوبوتهوهو پینان وابووه كه پهتای كوئیرایه، بهلام کاتیک حكومت سادق ئهفهندي پزیشکی ناردووه بو چارهسهری نهخوشهكان كه ۳۳ كس بوون، دهركهوتووه كه ئهو حالتهكه كوئیرا نییهو ژار او بیبوونه. هوکارهكشی بههوی پهیرهوه بووه كه بهقالیک لهدهرهوه هیناویتی و ئهو جولهكانه لییان خواردووه. سادق ئهفهندي پاش لیکوئینهوهو چارهسهری ئهو كهسانه، پیی وابووه كه پیدهچیت مار لهسهر پهیرهكه پال كهوتییت و بهوهویهوه ژار او بیبوون روویدا بیت.

زوراء

(أومرو) ٤٤٤ (ربيع الأول) ٢١ (سنة) ١٢١١ (البت) (مايس) ٤ (سنة) ١٢٩٠ (السنه) ١٠٠ (السنه) ١٣٩٠

هذه الورقة مطبوع في السنة مع مرتين يوم السبت ويوم الثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاخبار والحودث الداخليه والخارجيه وقمتها عن سنة (١٠٠) (وهي سنة شهر ٥٥) غرت وكل سنة منها (٥٠) باره ويضم على قبة الجراء التي تنقل الفروج (٢٥) فرسا اجرة البو سمه فاذي (يرب فاشتها وبشرائها فليجمع مطبعة مركز الولايه)

كركوك ولما سمعت الحكومة بذلك ادست في الحل صادق افندي طيب الملكة الى ذلك الخله بمالذهب الطيب الموي اليه واجا المساء في الرض وا قرار ثلاثة وثلاثين شخصاً قد اتوا من يشبه القولا من في والاهاب الا ان الله تلك المهاليت بالقول بل هي مرض بن قبيل اسم اباشير في مداوة الذي اصيبوا بذلك الفاء ومن دون ان يموت احدا منهم زالت تلك حالة عنهم وشفاؤا منها وحسباً سارت من تحية الدققف والحقيقف في تان الماده ان الجين الذي اتي به من الخرج بقول اليهود الياس كان قد اكل منه صايقه تان العله وان القبال الزبور ليس له دخل ولا صنيع في ذلك فقد تحقق ان ذلك الجين قد مات عليه حيه واما همة الطيب الموي اليه في اخلاصه ثلاثة وثلاثين نفسا من الهلاك وصبروره سببا لحياهم هي من الامور الحسنة التي يوجب الشاة عليها

هذه الورقة من طرفه محمد افندي واطبق افندي من الكتيبه

اتتاهر نشامون مسلك الكتيبه وان كنا برهمن الزمان وولده بن الاوان استخسنا في الولايه بمأموريات التحرير والحساب وانشائها من الحماة الوفيره الا اننا لان قد استخرنا المعبشة مسن كذ البمين وخرق الجين وقد استأجرنا ما كافر سوق امره خالجه العتيق وبحسب وجودنا في المأموريات لتوجهه قد حصل ثناء وقوف على التثنايات الشبه قائدا وراحت الناس ارباب المساع لال كتيبه الرضه والاسداتيات والواجب الاستيق والاصقرض (القولبيال) وسائر اوراق المقالات فلا شك نهم بصيرون بمنزلة نبتة على هزار اجوا هلالن ذلك بواسطة جربة كتم لعتيره رفقيني اول مأمور باش كاتب ادارة اراضي بغداد الكتيبه سابقا الطي محمد (زوراء)

كرب ذلك الحال المؤلم دروجه بعد درة من الضيق ولا انكست هذه الاخبار المزملة التي اوقمت الافاضة من تأنيدهم بالنفس في حالة الضجر والضيق والعبوس طسار خيرا لي ردا لاساة ادلا. ول سارعت الصحاب لجة من الامور والاهالي لاصحا الاعانات التقديه ورا قصروا في افعالهم لبروة الانسانيه في عفة اولئك ارباب الصابين وكذلك هل بعض لايات والاوليه مار هيد الفتوة وشتر سوا بها ومن المعلوم ان جميع الجيز اسم العتانيه لاسل هم ابا ومن واحد وان الملك المخرودة فليزده في حاه مملكة واحدة ووطن واحد ولما كانت مؤيات التي تظهر في احد اطراف الوطن تم كافة هل حمته اساقون النظر الى ابا الجسر وهم محترقون في نار الخط وبتقليبون هلى سجر اغضا الملام والكركت على ذلك تخاف بالكتابة لغيره الوطنية ولوازم الانسانيه وبنأ على وجود ارباب الجية الذين لا يجوز لديهم القصور في اثار الانسانيه موجودون فيجوب الامر التفرغ في الواقع لتشكل خدمتيون مخصوص لانك تحت تقاضا ذات خضرة الولى اغضبة لال بهرث المراجعة لهامات ارباب الجية اوار الفيرة على الوطن

وكما هو غنى عن الاستشاح ان ابطال الاعانة الاشبال هؤلاء الصابين هن من اقتضيات الذياقة ولوازمات قانون الانسانيه والمزود وان اعانة ابناء الجنس وامدادهم هل قدر الوسع امر محكوم على اعيمة الانسانية ورفقة الشرايد بنا على هذا وعلى ما هو بوجوده والحمد لله تمال في مملكتنا وفي الولايه المحقة في ارباب الجية الرفقين على هذه الدقائق فمن نعمت عدم وجود القصور من التجمع في ايداء الانسانية والمزود قولوا فعلا بما يفوق على سائر الولايات من هطاً الاعانة

وهذا نحن من الاين حاشرون لتفشر اسماء القوات التي ان اتلوح للعبية عليهم سمات والاعلان فمادير اعاناهم على الاقراء في جريدتنا صحايفنا فخصه لهم الاواب فقد بقينا في انتظار همة ارباب الجية

داغستان

تفك ما ورده صاحب الرقه حسن افندي صافقول افان الطاور الثاني من ابي اليباده الثالث لي يركب شبة مطبوع الاول من لاي الرديف الحسن

وانصب صاحب الرقه جمال افندي بيكرشي الذي في الولى السوراي الذي ييكش اول في لاي السوراي الا زود

وجعل جمال الموي اليه اسماعيل افندي فيضي فذي صاحب قول طاعلى في الولى السوراي الثاني من الوردى الخامس اله يوي بيكرشي ثاني

ومعت الزينة الثالثه لصاحب الرقه دوريش افندي باشكاش محمد بان الوردى السادس اله لولى واحبات الزينة رابعة اصابت الفتوة حين وضى ان اكلاب ثاق في الحياطة المذكورة وكذلك عطية لوتية رابعة التي الفتوة عبد طليم افندي من خلفا الجية المذكوره

لا يخفى ان صدر البقية الواقع في العرف الاعلان بغداد الذي كان قد انكسر وجب حاطة لما بالبلد حسب اقدم واهتمام صاحب السامه محمد باشا المير اوأ ومن بجمه غيره العساكر النضائية قد انسدت ذلك الكسر بالتمام والكمال ومع من يد الا فخطار بلادنا لاهلان ذلك

ما هو اضر محتاج الى الاضاح التكرار لدى لتوقلين عظامه وراق الحوادث من بعض المواقع العداية في خلة الاطاولي قد صاموا بتد السنين لخط وخطا وبنسبة ما اجراء الشنا حسب هذه السنة من ايامه

مكتوبه عن كركوك

قبل هذا شاع ظهوره القولا في اليهود من

بلاوبوننهوهی جهردهیی و کوشتن له ویلایهتی شاره زوور

روژنامهی (زوراء) له ژماره ٤٤٥ دا، که لهروژی سیشهممهی ریکهوتی ١٩ ی مایسی ١٨٧٤دا، چاپ و بلاوکرارهتوه، باس له دیاردهی بلاوبوننهوهی جهردهیی و کوشتن دهکات له ویلایهتی شاره زوور و دهلیت که بهوهوی بهشیکی ویلایهتهکه لاساخ و گردو دۆل پیکدیت و بهسههکهی تریشی له دهست و بیابان و زورینهی خه لکه کهشی له عهشیرهتی کوردو عهرب پیکهاتون که تامی شارنشینی و مهدهنییهتیان نه کردوو، ههروهها دهسهلاتی دهولت له ناوچه کهدا لاوازه، ههرو بویه دیاردهی جهردهیی و کوشتن له ناوچه کهدا بلاوهو ناوبهناو کاروان و ریوارانی ناوچه که به تایبیت جادهی بهغدا بهروهو سه لاجیهو له لای زهنگه نهوه بهروهو سلیمانی، دهکهونه بهر په لاماری باندگه لیلی دزو جهردهو له کاتیکدا هیزی حکومهتیش راوه دویمان ده نیت لهو دهشت و کیوه خویان ده شارنهوهو پاش ماوهیهکی تر دهست به جهردهیی و په لاماری ریواران و گوندهکان دهکه نهوهو کاری تالانیی و کوشتن و تهعهدا نهجامدهن.

تقارير

(السنه) (مايس) (سنه) (ديج الثاني) (الاولا)
 ١٣٩٠ ٧ ١٣٩١ ٣ ٤٤٥

(هذه الجريدة طبع في الاسبوع مرتين يوم السبت ويوم الثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاخبار والحوادث الداخلية والخارجية وقمتها من سنة (١٠٠) (ومن سنة اشهر ٥٥) غرشا وكل نسخة منها (٥٠) ياره ويضم على قية الجرائد التي تنقل للخارج (٢٥) غرشا اجرة اليوسمه قالتي (يرشب في خذها وشراها قفراج مطبعة مركز الولاية)

قبل القيام الى ارباب الخواص والباطل وهذا من الامور التي قد تشكل لها اداء شهز زور عبارة عن جبال وتلال والنجم الثاني عن صحراء وقفار وسكنتها من هشار الكرد والعرب واكثر هشارها لم يذوقوا الى الان لذة القند ومع بقائهم في حال الوحشة المرحب للاسف فان الاكثرة من جادة بغداد الى الصلاحية ومن حجة زككته بطرف السليمانية لم تزل اكثر تلالها وجبالها من القديم محل اختلا اشقا المشايخ ومخرج اعتنائهم وتهديتهم ولا يزالون بدون ان يندى على القوافل وايضا السبل السداوية والرفه وبسلاطون على قري جواد هذا الطرف وبمساعدة هادتهم المأوفة التي هي غير متسدية لم يبرحوا على قتل النفوس ونهب الاموال والاعتداء على اشغالهم من النضاج في جلسة المواقع التي جعلوها هقا حركاتهم الشنيعة تاحية (الكيل) ومن تكرر الهجوم عليها قد تحرب مقدار ثلاثين اوشية وثلاثين فريه منها حتى انهم كانوا قد فهوا من النضاج عام الماضي اشيا وادولا كثيرة وقبل هذا عند شهرين كانوا قد جرحوا نغزا من انفار استبدال العساكر النظامية وقتلوا واحدمهم وعذاشي واضح

- ٠٠٥ ذى الفضيلة عبدالقوي افندي مفتي الشافعية
- ٠٠٦ صاحب الفضيلة سيد سلمان افندي القيب
- ٠٠٧ صاحب الزم عبدالله بك افندي المكتوب
- ٠١٥ ذوالزمه درويش افندي محاسبه جي الاوقاف
- ٠٠٥ ذوالمكرمه احمد بك
- ٠٠٥ ذوالمكرمه احمد افندي مدرس زاده
- ٠٢٠ هوجه فتح الله افندي
- ٠٢٠ هوجه ياروخ سويخ افندي
- ٠٢٠ صاحب الزم سامي افندي باشكاتب
- ٠٢٠ دائرة ديوان التميز
- ٠١٠ رئيس الديوان ذوالنضيبه حسن توفيق افندي
- ٠٠٧ ذوالمكرمه سيد عبد الرحمن افندي
- ٠٠٧ قيب زاده
- ٠٠٧ ذوالمكرمه رشيد افندي مفتي زاده
- ٠٠٦ ذوالمكرمه عبد الرزاق افندي شيخ
- ٠٠٦ عبد القادر زاده
- ٠٠٦ عبدالله افندي
- ٠٠٦ حاجيك افندي
- ٠٠٦ باشكاتب الديوان ومحرر الزوراء محمد بك
- ٠٢٠ معاونه عبد القادر شمت بك
- ٠٥٠ جله يكون

(عرض الذكر وسكايه حقيقه الحال)

تلفراف من دار السعاده اسلامبول في ٦ مايس سنة ٩٠ ووجهت تقارير الخارجية الجليله مع رتبة الوزاره السانیه لصاحب الدوله عارفي بك مستشارها السابق واجلت مستشارية الخارجية لصاحب العطفه حضرة قسماي بك افندي

الاجنبية

كثرت في نسخنا السالفة تفصيلات كيفية الاحوال الواقع عليها من الاسف استمال ما عرا اهل الواقع لملومة من قطة الاناطولي وماجل بهم من بلاه القسط والتلال وذكرنا همة ارباب الخية في اعطاء انواع الاعانه وهدم جواز القصور في ابناء لوازم الانسانيه وقتنا قد تشكل لمزا قوسيون مخصوص تحت ريادة حضرة الوالي العال الشان وبقينا في انتظار مسابقة ارباب الخيه

وحسبا تبين من الدفتر الوارد الى مطبعتنا ان يفتي مجلسي ادارة الولاية وديوان التميز قد ابرزوا ما كثر الانسانيه وايدوا اثار الخيه باسطا اريمانية وجنين ليرا انافة فاما هذه السالفة من القوات الكرام في اعطاء الاعانه فاصدا كونها دليل بلا عدل على حثتهم الفطرية وغيرتهم الوطنية فانهم قد احرزوا قصب السبق في ميدان الخيه بناء على هذا بادرا لعرض لشكر والحمد لهم وزيبا صحيفة الافتخار بصورة البفتر المذكور

هيئت مجلس ادارة الولاية

- ٠٦٠ ليرا عثمانيه
- ٠٦٠ صاحب الدوله حضرة والي باشا
- ٠١٥ صاحب السعاده حضرة دفتر دار افندي
- ٢٠٠ صاحب السعاده حضرة ناصر باشا
- ٠١٠ ذى الفضيلة عطه الله افندي النائب
- ٠١٠ ذى الفضيلة محمد افندي مفتي الحنفية

هذا وان كانت الحكومة دائم الاوقات تعقب الاشياء الرقومه وتبدي الاقدام بالنقض عليهم لان اذ كانتهم ليست معلومه وصحيه وكونهم بعد اجراء النضاج التي تصدون لها لا يتفقون في محل واحد بل لكل واحد منهم مخفي في محل على حدة فلهذا تقرأ المشكلات في اخذهم والنقض عليهم وايضا لما كانت هذه الحوال خاليه من العساكر المظفرة في السنة الماضية صار ذلك مدارا لترويج مقاصد اصحاب البني والفساد هنا

وما هو واضح وغير مخفي على اهل العرفان ان الاشيا التي يجب الشكر عليها متعددة ويختلفه وسال كون الكثير منها مخصوص ومتعطف الى المعامله الخليه التي يشاهدها الصغير من الكبير الا ان الانسان اذا تأمل قليلا يراها تنقسم الى قسمين احدهما خاص وثانيها عام حتى ان القسم الثاني له شمول لاعوام وادأ السكر في مباله متاد يره القابضة اراجحه من ازم الامور واما المادة التي سأذكرها فانها ليست خاصة بل شمولها عام ومن جهة جهتها ايضا اشتملها على احقاق الحقوق الشخصية التي كنت قد اضعتها واينت من رجوعها ليدي مرة ثانية وبأ على ان كنت ايضا التشر الواجب على حق هو من

اما اثبتات الخيرية والبيات اعاليات التي ابدناها

بازار هكهی دیار به كرو خه لوزی ئامیدی

به گویرهی ئه و تهله گرافهی كه له دیار به كروه له ۲۰ ی نیسانی ۱۸۷۴ د، گهشتوته روژنامهی (زوراء) و له لاپه ره یه كه می ژماره ۴۳۸ ی ئه و روژنامهیه له روژی شه ممه ی ریکه وتی ۲۵ ی نیسانی ۱۸۷۴ د، چاپ و بلاو كرا وه ته وه، له ۱۵ ی مایسدا، بو سالی چوارهم بازار یك له گوندی (عهلی بكاری) ده كریته وه و تیایدا باشتترین جوړی كالی تییدا ساغ ده كریته وه و بازار گانانی دیار به كریش هه ولده دن ئه سپی ره سه ن و ماینی عه ره بیی بیینه ئه وئ و به وهش ره و اجی بازار ه كه زیاتر ده بییت .

هه روه ها له م ژماره یه دا، ئامازه به دوزینه وه ی جوړی كی نایاب له خه لوزی به ردین له ئامیدی سه ر به لیوای موسل درا وه كه زور به هیزو باشتره له و خه لوزه ی كه تاكو ئه و كاته له هه ربول ده ره یئرا وه و ریژه كه ی ۳۰٪ سه روتره .

وتاریکی زانستی مامۆستای ناوداری کورد رهسول مهستی ئهفهندی

رهسول مهستی ئهفهندی ۱۸۲۳-۱۹۰۸، باوکی رهشید مهستی سهروکی کۆنی شارهوانی سلیمانی و باپیری توفیق وههیبیه، سهبارهت به ئهستیرهو کلکارهکان و لهمهکتهبی روشدیهی شارهزووره (کهروک) بهزمانی تورکی بۆ روژنامهی (زوراء) ی ناردوووه له لاپهره یهکهمی ژماره ۴۶۴ ئهو روژنامهیه له روژی شههمه ی ریکهوتی ۲۵ی تهموزی ۱۸۷۴دا، کراوه به عهرهیبی و چاپ و بلاو کراوهتهوه. ئهم مهستییه فهندییه ههمان ئهو مهستییهیه که شیخ رهزای تالهبانی له شیعرهکانیدا زور جار دابهزیوته سهری و لهشیعریکیدا دهلیت :

دهستیکی ههیه «مهستی» ئهفهندی له کهرهمدا
میهمانی عهزیزی ههیه دائیم له حهرهمدا
ئهلهحق ژنهکهی موشفیقه دهرحق به غهریبان
سهد گانی به رۆم دا و ههزاری به عهجهم دا

زوالء

لحم ٥٢١

(تواریخ) (جادی الثاني) (سنه) (سنة) (نوز) (سنه) (السنة)
 ٤٦٤ ١١ ١٢٩١ ١٢٩٠ ١٣ السادسة

هذه الجريدة تطبع في الاسبوع مرتين يوم السبت والثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاخبار والحوادث الداخلية والخارجية وقبيلتها من سنة ١٠٠ هـ
 ومن سنة اشهر (٥٥) فرشا وكل نسخة منها (٥٠) يار. ويضم على قيمة الجرائد التي تنقل للخارج خمسة وعشرين عرشاً اجرة البوستة فالذي
 يريد في اخذها وشراؤها فليراجع مطبعات مركز الولاية

المذكور في كل يوم بمقدار ٢٠٠٠ فرسخاً فانه لا يمس الارض الا في مدينة ٤٧٥ سنة وبحسب المناسبات والمجاذبات الموجودة ما بين الاجرام السماوية فان الكواكب ذوات الازدباب لا تخرج عن مدارها الاصل قطعاً الا يمكن انما تمس وجه الارض او تقرب منها وقد زعمت بعض الحكماء في اوربا ان الطوفان الذي حدث في زمن خضرة نوح عليه السلام قد حصل من تأثير نجم ذو ذنب تقرب الى الارض لكن رأيهم باطل لان الطوفان لو كان من تأثير النجم ذو الذنب فان الماء او غطى كافة الارض او بعضها فلا بد ان حرارة النجم كانت تحرق كافة الحيوانات وتهلكها حتى ان سفينة نوح ولو اتمت خلاصت من بلبه الفرق فانها ما كانت تنجو من الاحتراق قطعاً وباعداً هذا فان الحكماء المذكورين ماصرفوا بكيفية الخسار الموجود في كرة الهواء لان الاقمار الموجودة في كرة الهواء او انت وجودها بتساير التغير والغزل تتماها لخص من ذلك منظر عظيم يزيد على الطوفان بدرجات ولكانت كرة الارض عند ذلك مثل قمر البحر وذلك ان الاقمار الموجودة في كرة الهواء لو فانها البرودة من كل مكان وانما هبوب الهواء فلو نزل كل ذلك الى كرة الارض لقت الارض في وسط الماء لكن ارب جل شأنه وتعالى بعد الطوفان المذكور وحفظ كرة الارض باطفه الصعالي من افق الفرق الى يومنا هذا واما النجم ذي الذنب الطالع سنة ١٢٩١ فله من يوم غيابه الى ظهوره ثلاثة وثلاثون سنة وهذا يعني انه في كل ثلاثة وعشرين سنة يظهر مره وهذا النجم ذو الذنب كان قد ظهر في جلوس سلطان سليم الثالث ومن ذلك اليوم ما ظهر الى الان وفي مدة سلطنة الملوك العثمانيين يعني من ابتدائها الى الان ظهر النجم ذو الذنب سبعة مرات ونظرا للجدول المرسوم في اوربا ان ظهور هذا النجم ذو الذنب الطالع الان انه يبدو في شهر ربيع الثاني للمعاني فقد تأخر عن وقت ظهوره المعين اما عدد الكواكب ذوات الازدباب التي طلعت الى الان فانها وان كانت غير محصورة الا ان اهل اوربا من يوم علمهم بها انها من السيارات فقد رويها منها ثلاثة وستين كوكبا والله اعلم

بهذه الدفعة ايضا قد ايرزت بعض الزوائد الايج عليها من الجية سمات التاريخ في اعطى الاطاعة

ترجع في سيرها وتارة تعرك مستقيم وبواسطة حساب حركات هذه النجوم ونسابة القطع الناقص الطولاني الذي يتبدل في زمان ظهورها وغيوبيها بفهم بالسووله وذلك ان النجم ذي الذنب الذي طلع في سنة ١٠٩٨ وفي ١٠٢٣ وفي ٤٤٧ من سنين الهجرة فان مديونيتها قد حسب مقدار ٧٦ و ٧٥ سنة وبتأهل هذه القاعدة الكليه فان الكوكب المذكور كان قد ظهر في غرب شمال الشمس في سنة ١١٧٤ و ١٢٥٠ وحسب التقريب انه بعد مضي خمسة وثلاثين سنة بعد الالف ومائتين واهدي وتسمين فان الكوكب المذكور يظهر في غرب شمال الشمس ايضا فقد علم من هذان النجم ذو الذنب الذي ظهر الا ليس هو النجم الذي استخرج سابقا ومن جهة التجاذب والمدافعة الواقعة ما بين النجم ذي الذنب والكواكب السيارة يحتمل تأخر ظهوره على خلاف قاعدته الكلية مدة شهرين عن وقت بروزه انمين وهذا من قبيل ما لا يابس فيه اما ظهور النجوم ذوات الازدباب والخوف والكسوف فانها لا تؤثر لسكنة الارض ضرا مثل الوباء والظاعون والحرب اصلا لان هذه الحوادث طبيعية من قبل طلوع الشمس وغروبها وحسب هوسطور في كتب المؤرخين انه قبل تاريخ الميلاد بمئتين واربين سنة ظهر نجم ذو ذنب في السماء تقارب جسامته بحسب الرؤيه لكرة الشمس والحال ما حصل ضرر لاهل ذلك الزمان قطعاً

اما المجيدون في ايران فاهم قد اخطوا لهذ الحوادث انواعاً من الاحكام والجزاؤون بقراون مصرع لحفظ (فتنة در دنبال دارو اختر دنباله دار) ونذهب اذهانهم الى افكار لامعني لها ونظرا الى اول الحكماء المتقدمين والتأخرين ان هذه الحوادث لا توجب الضرر لعالم العنصرى اصلا فقط هذئة الحوادث لو اتسا غمس الارض او تقارب من مساسها فلا ريب في الخوف من المصاب عند ذلك

فان الكوكب ذو الذنب لو تقرب من الارض مسافة مائتين ساعة او مسعا فان حرارته تملك كافة سكرة الارض ويغلي البحر المحيط ويحصل منه بخار فيستوعب الله كافة الارض لكن النجم ذي الذنب لا يري الا في حضيض الشمس واما حضيض الشمس فانه على مائتين في علم ابعاد الاجرام ادى محض اوربا بتدويعه من مركز الارض بمسافة ٢٠٨ (٧٦٣) فرسخاً فاذا فرضنا طول الكوكب

الذنب

وردت رسالة من احد ارباب الفضل والفنون ذي الفضله رسول مستي اذرى علم مكتب الرشديه في شهر ربيع الثاني على البحث في حقيق النجوم ذوات الازدباب التي تلوح وتطلع احيانا في جو السماء ولما رأيتها والحق يقول رسالة حاوية للمعلومات القيمة ترجمتها وعينا ادخلناها

(كوكب ذو الذنب)
 لا يخفى على اصحاب البصر والبصيرة ان الكواكب ذوات الازدباب التي تبدا للعيون وتطلع في جو السماء هي على رفي الحكماء المتقدمين مثل افلاطون وارسطووا تحصل وتتكون من الازدباب والاقمار المتصاعدة من الارض الى عنان السماء وذلك ان الازدباب والاقمار المتصاعدة ادى وصولها الى كرة النار تتبدل بالاحتراق فيظفر من ذلك خط ضبابي في سطح السماء يسمى بالذنب اليونانيه (موسمير قوبران) وبالعربيه (ذو ذنب)

ومن جملة المتقدمين الحكماء المسمى (ارشميدس) فإنه كان يقول ان النجوم ذات الازدباب تتأني وتحصل من اجتماع بعض الكواكب الثابتة لكنه لم يسل عن السبب في تبدل الكواكب الثابتة الى هذا الشكل غير من الجواب ويحي مخيرا ونظرا الى راي الحكماء المتأخرين اولوا الشدقين والحقين ان النجوم المذكورة هي من نوع السيارة وعندما تدير في اطراف كرة الشمس يتدور فيها رسم قطع طولاني ناقص اما الكواكب المذكورة فانها عندما تكون قريبة من الشمس فحركاتها تكون سريره وعندما تكون بعيدة عنها فان حركاتها تكون بعيدة مثلا عندما تكون الكواكب المذكورة في شمال الشمس بعد خمسين درجة فان حركاتها تسير بطيه لكنها اذا كانت في بعد خمسة وثلاثين درجهه عنها فانها تسرع بالمركة زما فزما وبق ما قربت من الشمس بخمسة عشر درجة فانها تسير بتعقب وحسب المشاهدة ان هذه الكواكب ذوات الازدباب لها حركات مختلفة مثل النجوم السيارة لالز. فمارة

دیاردیهکی نائاسایی له قهراخ

حهسن تهحسینی کاتبی تهحریرات له قهراخهوه له سلیمانی،
نامهیهکی بو روژنامهی (زوراء) ناردووہ که له لاپهړه یه کهمی
ژماره ۴۳۴ له روژی شه مہی ریکهوتی ۱۱ ی نیسانی ۱۸۷۴ء،
چاپ و بلاوکهراوه تهوه، ناوبراو سویند دهخوات که درو ناکات و
هرچی دهیلئت راستییهو خو ی بینویهتی، نهویش نهو دیارده
نائاساییه که کهسیک نهاسی بهناوی شیخ محمهد نهمین که خه لکی
قهراخه له سلیمانی که ۹۶ دانی ههیه، سی ریز له سه رهوهو سیانیش
له خوارهوه. ههروهه کهسیکی تریش بهناوی سلیمان که ته مہنی ۱۶
سالی تیپه راندوووهو ۶۴ دانی ههیه له دوو ریزی سه رهوهو دووانی
خوارهوه. نهمانه کام شتی رهقه دهیهارن و دهیخون.

هاوكارىي خهئكى ويلايهتى شاره زوور بو خهئكى ئهئهدۆل لهكاتى كهوتنهوهى برسيتيى و قاتوقرى

لهكاتى كهوتنهوهى برسيتيى له ناوچهى ئهئهدۆل لهسالى ۱۸۷۴دا،
حكومهتى عوسمانىيى داوى له ويلايهتهكان كرد هاوكارىي و ئابوونه
بو ليقهوماوان كوڤكرىتهوه. له ژماره ۴۶۷ و ۴۶۸ى رۆژنامهى
(زوراء) كه له ۴ و ۸ى ئابى ۱۸۷۴دا، چاپ و بلاوكراونتهوه، ناوى
ههموو ئهوانهى تىدايه كه لهويلايهتى شاره زوورهوه پاره و هاوكارىيان
بو ليقهوماوانى برسيتيى و قاتوقرىيهكهى ئهئهدۆل كوڤكردۆتهوه. لهوانه
ههئديك مهسيحىيى و جولهكەشى تىدايه.

تذكرة

(تورق) ٤٦٨ (جادی الثاني) ٢٥ (سنه) ١٢٩١ ﴿ البيت ﴾ (مخوز) ٢٧ (سنه) ١٢٩٠ (السنة) السادسة

﴿ هـ الجريدة تطبع في الاسبوع مرتين وم البيت ويوم الثلاثاء حادية لكل نوع من الاخبار والمواد الداخلية وخارجية وفيها عن سنة ١٠٠ ﴾
﴿ وعن ستة اشهر (٥٥) غرشا وكل نسخة منها (٥٠) باره ويضم على قيمة الجرائد التي تنزل للشارح خمسة وسبعين غرشا اجرة البوستة فالذي ﴾
﴿ يرغب في اخذها وشراؤها فليراجع مطبعة مركز الولاية ﴾

(مكتوب من المماره)

﴿ مواد خصوصيه ﴾

بقية الايام التي اعطاها ارباب الخيرة الوجودين في شهر زور الى الصابين بالتقطيع من اهل الناطول

لا يخفى ان قطعة عربستان هي نقطة مهمة في المباحث الابراتيه ومن جهة من احتوت عليه تلك القطعة الرجل الذي يسمى (مهاري شيخ عشيرة بني طرف المشهر بالشقاوه ومقدار المشيرة المتعاقه على رأسه فانها غاية ما يكون مقدار تمساية رجل صاحب تفك وحال كون قومه هذا المقدار فانه ماعدا المخصوصة والخالفه التي لم يزل يبدوا مع الحكومة فان المشاير الموجوده هناك تتجمع عند الحاجة مع الحكومة وينجبروا على رى الرصاص على الرقوم وهذا برهان على جسامته

أما مولا الحسينيه فانه كل وقت يجمع المسكر ويرتب الكتابيب ويبنى على العشيرة المرقومه ويمتدبة النار التاير فيما بينهم من القديم من العماه المسفوكه يحصل القيام لاخذ اثار والانتقام وكما تطرا الفقه على افرادهم فانه يسي اشدالسي بحيث انه يحدد الجرح الموجود في صدورهم ويعود

وفي السنة الماضيه ايضا كان قد ترتب من جانب حضرة الشهباده مقداركم فوج عسكر وكانت معهم مدافع ايضا وكان قد سرى الخيال وجرى التصور جدا وحرقه بازالة نقطة وجود المرقوم مهاري وبها من صحيفة العالم وبنها ان العسكر المذكور مشى على تلك العشيرة بهذا التصور واذا الامر انى اجبر حضرة الشهباده على ذلك فانه مستحبات مولا ذلك الوقت الشيخ محمد وكثرة تشكياته وحال كون الوهي اليه ايضا كان ممة جرت المصادمه مع العشيرة المرقومه والصداء الذي حصل من افوله تفنكات الطرفين اوجس الحقة في قلب كل منهم وورثهم الدهشه ان آل الحل وصارت اصوات المدافع والتفنكات (شلمكا) اوخا مولا محمد المرى اليه واتصل ذلك كان مسطورا في الكتاب الذي ارسلته الى جريدتكم وانقطع في ذلك الوقت وبناه على ان الذوات الذين قراؤه اذ ذلك يخطون الكيفيه والنتيجه المستخرجه من صورة الواقعة وسورة انشاره قبيد لان لاظهره فذئذ شرع بتسريح ذلك وذلك

لما انقضت تلك الحسارية وانجنت وانجر كل من

ليراضة في بحساب	مبارى بحساب	عشرين ونصف قرش	قرش	يكون
١٠٠	١٠٠	١٠٠	١٠٠	١٠٠
١٤٠	١٤٠	١٤٠	١٤٠	١٤٠
٠٧٠	٠٧٠	٠٧٠	٠٧٠	٠٧٠
٠٧٥	٠٧٥	٠٧٥	٠٧٥	٠٧٥
٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠
٢٩٠	٢٩٠	٢٩٠	٢٩٠	٢٩٠
١٣٠	١٣٠	١٣٠	١٣٠	١٣٠
٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠
١٨٠	١٨٠	١٨٠	١٨٠	١٨٠
٠٥٠	٠٥٠	٠٥٠	٠٥٠	٠٥٠
١٥٠	١٥٠	١٥٠	١٥٠	١٥٠
٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠	٠٤٠
٠٨٠	٠٨٠	٠٨٠	٠٨٠	٠٨٠
٥٢٠	٥٢٠	٥٢٠	٥٢٠	٥٢٠
١٠٥	١٠٥	١٠٥	١٠٥	١٠٥
٠٢٣	٠٢٣	٠٢٣	٠٢٣	٠٢٣
٠٢٣	٠٢٣	٠٢٣	٠٢٣	٠٢٣
٠٢١	٠٢١	٠٢١	٠٢١	٠٢١
٠٢٥	٠٢٥	٠٢٥	٠٢٥	٠٢٥
٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠
١٠٠	١٠٠	١٠٠	١٠٠	١٠٠
٠٥٠	٠٥٠	٠٥٠	٠٥٠	٠٥٠
٢٠٦	٢٠٦	٢٠٦	٢٠٦	٢٠٦
٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠
٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠	٢٠٠
١٦٦٥	١٦٦٥	١٦٦٥	١٦٦٥	١٦٦٥
٠٢٧٥	٠٢٧٥	٠٢٧٥	٠٢٧٥	٠٢٧٥
٠١٧٥	٠١٧٥	٠١٧٥	٠١٧٥	٠١٧٥
٠٤٠٥	٠٤٠٥	٠٤٠٥	٠٤٠٥	٠٤٠٥
٠٢٤٠	٠٢٤٠	٠٢٤٠	٠٢٤٠	٠٢٤٠
٥٨٨	٥٨٨	٥٨٨	٥٨٨	٥٨٨
٣٩٦٦٢	٣٩٦٦٢	٣٩٦٦٢	٣٩٦٦٢	٣٩٦٦٢
٤٥١٨	٤٥١٨	٤٥١٨	٤٥١٨	٤٥١٨
١٣١١٩٧	١٣١١٩٧	١٣١١٩٧	١٣١١٩٧	١٣١١٩٧
١٧٠٨٦٠	١٧٠٨٦٠	١٧٠٨٦٠	١٧٠٨٦٠	١٧٠٨٦٠
١٧٦٦٧٨	١٧٦٦٧٨	١٧٦٦٧٨	١٧٦٦٧٨	١٧٦٦٧٨

(سنأى بقية)

فقطاية سنة وسبعين الف وثمان مائة وسبعين قرش

زورار

(تومرؤ) (جادی الثاني) (سنه) ١٢٩١ ٢١ (سنه) ١٢٩٠ (سنه) ٢٣ (السنه) السادسة

هذه الجريدة تطبع في الاسبوع مرتين يوم السبت ويوم الثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاختيار والحوادث الداخلية والخارجية وتبينها عن سنة ١٠٠ وعين ستة اشهر (٥٥) غرشنا وكل نسخة منها (٠٥) بارة ويضم على قيمة الجرائد التي تنقل للخارج خمسة وعشرين غرشنا اجرة البوستة فالذي يرغب في اخذها وشراؤها فليراجع مطبعة مركز الولاية

(مكتوب من العمارة)

لا يخفى ان الفيش والبركة بحسب هذه السنة في كافة التصولات امر مشاهد يدي

من اجله زراعة القطن في العمارة فانها قد تفرقت للغياب

يعني عام الماضي لما حصل الابتداء بزراعة وجرى السعي في ازالة المشكلات الطبيعية في تعريف الاهالي وتسييم لمناخه وان كان لم يحصل منه شيء كثير الا ان الامل الذي اتضح لعمان من شدة رقبة الارزاع ووجدهم والثمار البانعه من ذلك الامل الصحيح قد استبان انه في الدرجة الاقله والنصاب المطاوب

وقبل هذا لما اعطيت المعلومات لجرديكم عن ذلك وقلت اني ساذكر لكم ما يحصل من النتيجة في المستقبل فقد وصلت زراعة القطن بهذه السنة الى الدرجة التي قلت عنها وها انا ابين ذلك

لما صورة زرع القطن السالف الذكر الذي هو غير مسبوقة بهذه الحوال فانها قد تم في طرف هاتين السنتين وما عدا البذر الذي نثرته ازرع قد زرعت الحكومة شيئا كثيراً من القطن في المقاطعات العديدة للميري وقد ينسر بالبلوغ وبادروا الى اقتطاف حاصلاته

وفي السنة الماضية كان قد استحضر واستجاب ما كيفة لاجل تخريج القطن في هذا الطرف وبهذه السنة ايضا قد اومس على ما كينين اخرى فاذا وردت ووصلت الى هذا الطرف فان الماكينات تصير ثلاثة وهي كافية لتنظيف القطن وتخريجه وهذا امر واضح

وبنه على ما خسر اولاً في بحث هذه الماكينات وانها سريعة وحسنة لاجل تنظيف القطن واستخراج حبه فبين دليل على ان محصولات القطن في غاية البركة والكثرة اذ قد قيل (ان اقدام تدل على السير)

اما الامالات التي تسمى (جرجر) اي الدولاب الذي قسامة دونه هنا لتنظيف فانه يزيل روث القطن هند استخراجها لكن هذه الماكينات بنه على انها تنظف القطن

من الحوادث التي اخذت من الاخذة من اسلامبول ان رياسة شورى الدولة الجليله قد اعطيت لهجرة صاحب الدولة والمطوفة محمود باشا نظير التجاره سابقا ووجهت نظارة التجاره الجليله لصاحب الدولة حضرة قبول باشا واحييت امانة اليك اليه الى صاحب المطوفة حضرة توري بك اقدى مستشار النافه سابقا

بقية الاعانة التي اعطتها ارباب الخيرية المرحومين في شهر زورار الى المصايف بالقطع من اهالي اطولى ليرا عثماني بحساب مائة وخمسة غروش

مستحق	مبلغ	مستحق	مبلغ	مستحق	مبلغ
غرش	٣٠	غرش	٣٠	غرش	٣٠
باوك اقبلي البياده على اقا	٣٠	معاونه سليمان بك وزورنال امين صالح بك	٣٠	باوك اقبلي السواريه صالح اقا	٣٥
معاونه موسي بك وزورنال امين اقدى	٣٠	معاونه احمد اقا وزورنال امين زيل بك	٣٠	باوك اقبلي السواريه سيد حسين اقا	٣٠
خرستيان اسبق صراف هوجيه يوسف هوجيه يعقوب	٨٠	معاونه حسين اقا وزورنال امين توفيق اقدى	٣٠	معاونه بلوك اقبلي السواريه عزال بك	٣٠
خرستيان الله ويردي	١٥	بلوك اقبلي السواريه عزال بك	٣٠	معاونه موسي بك وزورنال امين حسين اقدى	٣٠
خرستيان هوجيه خزاي وهوجيه يوسف حنا	٤٠	معاونه موسي بك وزورنال امين حسين اقدى	٣٠	خرستيان اسبق صراف هوجيه يوسف هوجيه يعقوب	٨٠
يهودي اوزون صالح	٤٠	خرستيان اسبق صراف هوجيه يوسف هوجيه يعقوب	٨٠	خرستيان الله ويردي	١٥
يهودي هوجيه يوسف وهوجيه هارون	١٥	خرستيان هوجيه خزاي وهوجيه يوسف حنا	٤٠	يهودي اوزون صالح	٤٠
يهودي قزاز شالوم ويوسف الصراف ابن مانه	١٥	يهودي اوزون صالح	٤٠	يهودي هوجيه يوسف وهوجيه هارون	١٥
يهودي موسى الصراف واصحاق وهزوه المطار	١٥	يهودي قزاز شالوم ويوسف الصراف ابن مانه	١٥	يهودي قزاز شالوم ويوسف الصراف ابن مانه	١٥
يهودي كروم	١٥	يهودي موسى الصراف واصحاق وهزوه المطار	١٥	يهودي موسى الصراف واصحاق وهزوه المطار	١٥
تسعلي حيدر وداود وسبايان اقا	٩٠	يهودي كروم	١٥	يهودي كروم	١٥
تسعلي عباس زاده محمد ومحمد ولد ججادي	٣٠	تسعلي حيدر وداود وسبايان اقا	٩٠	تسعلي حيدر وداود وسبايان اقا	٩٠
تسعلي وهادي ومحمد ابن مردان ومصطفى زاده حمزه	٥٠	تسعلي عباس زاده محمد ومحمد ولد ججادي	٣٠	تسعلي عباس زاده محمد ومحمد ولد ججادي	٣٠
تسعلي ساق ومصطفى زاده اسماعيل اقا	٦٠	تسعلي وهادي ومحمد ابن مردان ومصطفى زاده حمزه	٥٠	تسعلي وهادي ومحمد ابن مردان ومصطفى زاده حمزه	٥٠
تسعلي عبوش زاده علي وموسى ابن شاه كرم	٢٥	تسعلي ساق ومصطفى زاده اسماعيل اقا	٦٠	تسعلي ساق ومصطفى زاده اسماعيل اقا	٦٠
مدير طوز خرماق سليم بك	٣٣٥	تسعلي عبوش زاده علي وموسى ابن شاه كرم	٢٥	تسعلي عبوش زاده علي وموسى ابن شاه كرم	٢٥
كاتبه سيد حسين اقدى	٥٠	مدير طوز خرماق سليم بك	٣٣٥	مدير طوز خرماق سليم بك	٣٣٥
مختار يتكجه محمد ومختار ابو صباح امين	٢٥٠	كاتبه سيد حسين اقدى	٥٠	كاتبه سيد حسين اقدى	٥٠
مختار ابو مفرج خلف الاسماعيل	٨٠	مختار يتكجه محمد ومختار ابو صباح امين	٢٥٠	مختار يتكجه محمد ومختار ابو صباح امين	٢٥٠
مدير القطره على اقدى	٢٠٠	مختار ابو مفرج خلف الاسماعيل	٨٠	مختار ابو مفرج خلف الاسماعيل	٨٠
من الاعضاء محمد سعيد اقدى	١٠٠	مدير القطره على اقدى	٢٠٠	مدير القطره على اقدى	٢٠٠
من الاعضاء حاجي عبدالرحمان اقا	١٠٠	من الاعضاء محمد سعيد اقدى	١٠٠	من الاعضاء محمد سعيد اقدى	١٠٠
من الاعضاء حاجي على اقا وحاجي علي بك هو ارانا	١٥٠	من الاعضاء حاجي عبدالرحمان اقا	١٠٠	من الاعضاء حاجي عبدالرحمان اقا	١٠٠
يكون	١١١٠	من الاعضاء حاجي على اقا وحاجي علي بك هو ارانا	١٥٠	من الاعضاء حاجي على اقا وحاجي علي بك هو ارانا	١٥٠
المفردات اعلمت مقدما	٣٧٦٢٤	يكون	١١١٠	يكون	١١١٠
	٣٩١٦٤	المفردات اعلمت مقدما	٣٧٦٢٤	المفردات اعلمت مقدما	٣٧٦٢٤

١٦٨٧٠ ١٧٠٨٦٠ قسط ما به وسبعين الف وثمانماية وسبعين غرش

(سأقي شينه)

هېستربه‌خشانى شار

به‌گوږره‌ى ژماره ۴۲۸ ر روژنامه‌ى (زوراء) كه له‌روژى شهممه‌ى ريكهوتى ۲۱ى مارتى ۱۸۷۴، چاپ و بلاوكراوته‌وه، نه‌هلى غيره‌ت له سلیمانى ۱۰ هېستريان به‌خشيوه وهك هاوكارپيهك بوئو كانى خه‌لوزه‌كه‌ى له (هربول) هه‌بووه و له‌خواريشه‌وه ناوى نه‌وانه نووسراوه كه ژماره‌يان ده‌كه‌سه:

زوائد

نومبر ٤٢٨ (صفر) (سنه) ١٢٦١ (السبت) (مارت) ٩ (سنه) (السنة) الحاشية

(هذه الجريدة تطبع في الاسبوع مرتين يوم السبت ويوم الثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاخبار والحوادث الداخلية والخارجية وهي تبينها عن سنة ١٠٠)
(وعن سنة اشهر (٥٥) غرشا وكل نسخة لها (٥٠) يار. ويضم على قبة الجرائد التي تنقل للشارح (٢٥) غرشا اجرة البوستة بالنسبة)
(يرغب في اخذها وشراؤها فليراجع طبعة مركز الولاية)

شيخ محمد صالح افندي من مشايخ الطريقة القادرية عليه

فهم من المكتوب الذي وردنا من المسلمين ان الشئا قد جرى حكمه هناك بمزيد الشدة حتى ان من الجبل والشارب المسمى قبح قد جبرهم للنج والبرد على النفا اذ وجهم في العران وقد شقت الاهل صيدها وشجعوا من حلومها وكذلك الثياب لم تقدر على مقاومة البرد فدخلت الى القرى وايضا قد اشتد الشتاء في بلدنا سنة) من ممالك ايران ووصل الى درجة خرق العاده وقد اثلث نفوسا كثيرة حتى ان الحسامات الموجودة في البلدة المزبورة قد تخصصت للفرى والنزول ليس لهم قدره ولم يزالوا نازين في الحسامات ليلا ونهارا

مذكر يوم اعتدل الهواء في بغداد وابتشرت بشائر ربيع تبتوا للنفوس بما يدفع العيوس

ورقة من مجاز تميمية تصرفية البصرة لما كان الشخص المسمى دريب ان محمد على من اهل نهر خوز مدبور بموجب اعلام شرعي يورخ في اذالقدمة سنة ٩٠ مؤجده رزق الله كتابه وفوقه ثمان من ملة النصارى وكان المزبور دريب قد وضع نصف نخبة قطع اراضى وبساتين الواقعة في نهر الخوز من مملكات البصرة بطريق الرهن يدها باوكالة الدورية لاجل انفا الديون فان اصف تلك الاراضى والبساتين قبل هذا وضعت في يد الزيادة وبالغ نعم كل (جريب) منها وهو عبارة عن اربعين ذراع عرض وطول في سقاية وعشرة شايات وبنه على ان اعطاه فرارها ساكون في اليوم الحسادى عشر من شهر ربيع الاول الا اني وفرغ على طلبها فقد اقتضى اعلان ذلك في جريدة الزو را حتى يراجعوا التي يرغبون فيها مجلس تميميز البصرة

البلج قد اخذ بالذويان ونهر البجلة قد يشر بالفيضان وكذلك قد فهم من بال التفرغ الوارد من مصرفة الموصل ان اعلام الزيادة في ما هناك ايضا قد ظهرت في هذا وذلك تام قومسيون السداد على قدم السهم وارسل للمؤدين اللازمة الى الاكينة المقتضية وبنه اصحاب الاملاك والبساتين براقية سدادهم والوقوف عندها وعليها

السند الذي كتبنا عن اعمال خارج البلدة فشكل وتم بمزيد القوة وارصاته

قل هذا كنا قد جردنا في جريدتنا بما اصحاب الجية الذين قدموا اليقال بعض الامانة لمدن النعم في هريرول وذا راعدها ومقدارها على الترتيب

وفي تلك الايام كانت بعض اهل النيرة في السليمانية قد اعطوا عشرة بقال الامانة لكننا ما كنا واقفر على اعطائهم ولا على عدد البقال

وبهذه اذفعا ورد دفتره لزم اعلان سما الذوات اولوا الجية الذين شتركو في اعانة هذه الملة لخبره ونشر ازار حيزهم فقد جردنا اسمائهم على الافراد ويك مقدار اعطائهم كاهر مسطور ادله

- بقل عدد
- ١ ذى العزم المتصرف السابق عزت افندي
  - ١ ذى الرفعة درويش افندي التماسين
  - ١ ذى الرفعة عبدلجبار بك كاتب الخريبات
  - ١ احمد انفا رئيس البلدية
  - ١ عبد الرحمن بك مدير ايل غواره
  - ١ احمد انفا مدير ايل بولاق
  - ١ عبد الفتاح انفا رئيس محكمة التجاره
  - ١ سعد الله انفا تهود الكلك
  - ١ مصطفى انفا مدير قلعه سيوكه

هذا ما رأينا في جريدة تقوم الوقائع من صورة الخط الهاديوني الذي سخر بالشرف داير تيدل الصدارة العظمى الذي تشرف الباب العالي به لما اتى صاحب الدولة حضرة فرید باشا مشير الامين للاولى التي قرأ بزيد التعظيمات القايمه والتكريمات اللائحه

- ﴿ صورة الخط الهاديوني ﴾
- ﴿ وزيرى تيمير المال حسين صوفى باشا ﴾
- ﴿ على اتنا لاجلوا عن السامى الحكمة وايضا ﴾
- ﴿ الخريفات لتقدير على الدوام في اصلاحات ﴾
- ﴿ امور المنكره واعسكبه ون اجرا افكارنا ﴾
- ﴿ ونياننا الخالصه على وفق المرام لا تحصل الا ﴾
- ﴿ بكل درجة استقامه وصرف ومع القدرة ﴾
- ﴿ والاستطاعه وان اسفا ساملتنا الشبه ﴾
- ﴿ تجرب على كل و... جاج للاوصاف المذكوره ﴾
- ﴿ فقد وجهت شمة اصدارة الجليله لمهنتك ﴾
- ﴿ واخرى بمتضاها وكان نظرتك شاملة لكافة ﴾
- ﴿ ما يقع على صل هذه الامور به امضه وان ﴾
- ﴿ تنظيم احوال عسكريتنا لى هي الجزوالاعظم ﴾
- ﴿ من ساملتنا الشبه مهم وملزم فقد اشدت ﴾
- ﴿ الجبهه الكليه منها بمعدتك واحببت مأمورية ﴾
- ﴿ القامقسيانية للافساسة في جزويات المصالح ﴾
- ﴿ ومفردتها من تلك حذرة ان عبدالكرم ﴾
- ﴿ باشا بنه على اهليه ومعلوماته السابقه وقد ﴾
- ﴿ جرى التدبير والايجاب في ذلك فيلزم ﴾
- ﴿ لاتبدار الى اعلامها انزل الله رب العالمين ﴾
- ﴿ ان يجعلك نظمنا للارتقون امين ﴾

داستان

حسب الاشعار الجارى من التفرغ اضافة الوارد من ولاية ديار بكر الجليله الى مقام الولاية الجليل ان

سلیمانی ۱۵۰ سال له چاوه پروانی ساغکردنه وهی بهروبومی کشتوکالی و گهیشتنی شهمنده فەرکه

روژنامهی (زوراء) له لاپه ره یه کهمی ژماره ۴۲۲ ی خویدا، که له
روژی شهمنه ی ریکهوتی ۲۶ ی شوباتی ۱۸۷۳دا، چاپ و
بلاوکراره تهوه، نامهیهکی له سلیمانیه وه پیگهیشته وه که تیدا باسی
شهپولی نهو بارانه زوره دهکات که شاره کهی گرتوته وه، به شیوهیهک
که له گهل سالانی پیشوو بهراورد ناکریت. بهو هویشه وه که
خانوهکانی شار زوربهیان له قور بنیانتراون، هه بویه بهرگهی نهو
بارانه زوربهیان نهگرتوووه زوربهیان رووخاون و تلیساونه تهوه بهلام
زیانی گیانی نهبووه.

له لایهکی دیکه وه، نهم سال بهروبومیکی زوری کشتوکالی ههبووه،
بهلام بههوی بی دهرچهیه وه ماونه تهوه سوودیکی نهو توی بو
خه لکه که نهبووه، تهنیا ئومید چاوه پروانی بهستنه وه هیلی
شهمنه فهره کهی بهغدایه بهموسله وه لهویشه وه بهستنه وه به هیلی
ناسنی نهه دۆله وه، نهو کات دهوانریت تهواوی نهو بهرهمانه
رهوانه ی دهره وه بکریت!

زوايا

(نومر و) ٤٤٢ (محرم الحرام) ١١ (سنة) ١٢٩١ (البيت) (شباط) ١٦ (سنة) ١٢٨٩ (السنة) الخامسة

(هذه الجريدة تطبع في الاسبوع مرتين يوم السبت ويوم الثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاخبار والحوادث الداخلية والخارجية وتحتجها عن سنة ١٠٠ (وهي ستاشهر (٥٥) غرشا وكل نسخة منها (٥٠) باره ويضم على قيمة الجرائد التي تنقل القضاوح (٢٥) غرشا اجرة البوستة فالسنة (يرغب في اخذها وشراؤها فليراجع مطبعة مركز الولاية)

مواد مخصوصه

وجهت متصرفية ليد معربة امير الامراء اصحاب العز، بزيغ باشا وجهت رتبة الثانية من صنف المتمايز اصحاب العزة حاجي بك معاون متصرفي نجد

حسبما صدر به الامر والاشعار بموجب الامر السامي ما مضوا بنسبة على الاستفسار الواقع من بعض المجال انه اذا اقتضى جلب الرجل الذي عليه من محلة لاجل اعادة الدهوى التي ترى في المحاكم النظامية في الخارج فان الضرر ومصارف السفر المتضمنة لذلك لاجل المطلوب على اي قاعدة واصول يمكن تأنيبها به على ذلك قد اجبت هذه المسألة الى ديرة تمييز الحقوق من ديوان الاحكام العدلية فكان الجواب من ذلك انه ننظرا الى اكثرية الدعاوى الحقوقية وانها ترى في محكمة المقدم فيها لدى عليه فلا حاجة لاخذ الكفيل والسند من الذي لكن مثلا هو محرز في نظامنا اصول المحاكمة ان بعض الدعاوى تعود رؤيتها وفصلها الى المحاكم الخارجية من محل اقامة المدعى واولي المحاكمة الخارجية من محل اقامة المدعى والذي عليه فيلزم تعيين المسألة مثل هكذا مواد ولان يجب احضارهم من القرى والتصديقات الى مركز القضاء وحسبما هو محرز في نظامنا جمعية المحاكم ان الذي اذا طلب احضار المدعى عليه من الخارج يلزم ان يؤخذ منه سندا وكفيل على اداء مصاريف السفر والضرر الذي يترتب على المدعى عليه وتوفيقا على اصول (القرود) بناء على هذا وتقياسا على هذه القاعدة بحسب النظام اذا احضر المدعى عليه الى المحكمة التي هي خارج اقامته يعني مثلا من دارالسعادة اسلا ببول الى الخارج ارفى المتنازع من لواء الى لواء آخر او الى محكمة قضا اخرى يجب اجراء اصول بالقرود يعني اخذ السند والكفيل من المدعى واذا عاد البحث الى الاحضار من قرية او قصبة الى مركز القضاء التابعة له فلا يجب اخذ السند والكتيل لان المدعى والذي عليه اقامته كان لشخصه واجده فالتالي يجب من القرية او القصبه

مكتوب من السليمانية

الباخلة في قضا واحد لا يؤخذ منه سند ولا كفيل ولاجل ان تكون هذه الكيفية معلومة لدى كل احد جرى الابتداء لاجلها
 بحسب ما الله وحسن توقيفه وانشاء الله كان الامطار الهائلة بهذه السنة الساركة هذه الطول هي في الدرجة التي لا تقبل القياس مع السنين السابقة ومثلا هو معلوم لديكم ان كافة اشنة السليمانية هي من المطين وليس لها اقلية ولا يحتمل لهذا المقدار التزوير من الامطار فقد تهدمت اكثر النور لكن وفي الجنا ما هو ذلك في التماس قطعاً
 اما رأس مخصولات هذه الاطراف وانها عبارة عن النشاير ومن فضل الله والحمد لله الفيتش والبركة الوجودية سنة العام في ذلك كثيرة جداً لكن ما القابله
 من جهة المخصولات والنشاير من مخرج بنا هل ذلك القابل بمخصولات عام الماضي ما حصدت وايضاً منها بقى مطروفا في محل اليباد
 فالان بنا الحلال بهذه الصورة بوجوب عدم رواج كافة بالمخصولات لكن السند بخصوص الذي طامنا بالسرعة في جردتكم المتبره ماخوذ ان من نشيئات حضرة الوالي العالي المحترمة للوجهة للعبير محمد سكة الحديد من بغداد الى الموصل حتى تلتصق مع خط الاسطول فان هذا الحظ ما هاداً تأمينة لسماواتنا القابله فقد وهب الامل لكل احد وبقي نضركل احد محمود ومطوف الى سرعه تمديد هذا الخط بالسرعة وقت
 فنحن نستدعي من الاطراف الالهية حسن موقفية حضرة الوالي المشار اليه باهمام هذا الخط واكتانه في وقت قصير ليكون علوة على موقفياته الجليلة المشهورة وللعيان للظهور بعين الاقصاد في هذا الزمان وبمناسبة حاول زمن قرعة السليمانية عن سنة التاسعة والثمانين قبل لنا وصل صاحب الرقعة حسن افندي اليكسلي المأجور على ذلك وفتح القرمان العالي المتوان الذي اتى به وقرأ بمواجهة العموم واعلن مضمونه لشعبه بالعدل لدى كل احد وبعد ان تلا مقن البلدة مقالة بلغة لاشه بالعلم

متضمنه ليدا الدعاء بدوام حضرة الملك الاعظم جرت المباشرة في المعايه
 وبنه على ان اهل السليمانية يعرفون قدر الخدمة العسكرية وشرفها اكثر من كل احد وانهم كانوا قصب السبق في رهان هذا الميدان بانشرت ارباب الانسان مرد فوجا بعد فوج الى مجلس المعايه بكمال الشوق والرقبة والبيض منهم يذهب رأسا الى القشله وينسلك في سالك المسكر الجليل بجزيد الاقصاد
 وقيل هذا كان قد جرى التصور في ايام المرحوم قري باشا المتصرف السابق في تأسيس صندوق النافع هنا كما هو موضوع في كل طرف وظاهر النفع وذلك من ان يحسن اصول الولاية عند تأسيسها في اكثر الممالك الخروسة اللوكيه وبحسب الاستيذان الواقع من طرف الولاية الجليله صدر الامر بتأسيسه وقد توزع على كل فدان مقدار اربعين حقة خضراء لاني ان تكون رأس مال الصندوق المذكور بشرط اعطاء مثليها في كل سنة وان تكون (بمئور باشا) وقد تشكل ذلك قوميون ايضا وفي ظرف السنة الاولى كان قد حصل منه مقدار ستين الى سبعين الف غرش من الواردات ثم بعد ذلك لا تدري لاي سبب وقع ذلك الصندوق من نظر الاهمية وتشتت قوميونه وابقيت الواردات الحاصلة في صندوق المال والنشاير التي اعطيت للزراعة بقيت في ذمتهم فلما سمع ذلك متصرف القوا صاحب السعادة اشرف باشا ماراً بشا هكذا اثر خيري متروكا لايقاً لغيرته وهمة الوطنيه وان تنقص وارداته في الحال طلب الدفاتر فلما احضرت ظهر وتبين منها مقدار الالاف الكوك من حاصلات السنين الماضية ومن الزمات ولما كان المقصد من وضع هذا الصندوق وتأسيسه احتفالاً بالذراع من يدطبع بعض المرابحين وان الخدمة بالذولة في هذا الطريق عابدة للوطن والله تشكل قوميون ايضا مجددا لذلك وانفخ الصندوق المذكور وجرت المباشرة في تحصيل بعض الحاصلات الوارثة في ايدي ماكل هذا وذلك

كهو و بهفر

به‌يانییه‌کی زستانیه‌کی سهره‌تای هه‌شتاکان، به‌فریه‌کی زۆر باریبوو. دوا‌ی نوژی به‌یانی چووم هه‌ندیگ نان بێنم، سهراپای دنیا سپی ده‌کرده‌وه، نانه‌وخانه‌که‌ی همه‌سه‌عید هه‌شتا نه‌کرا‌بووه‌وه. چووم بۆ لای شیخه‌ی نانه‌وا له‌لای همه‌مای شیرین، نه‌ویش هه‌ر خۆی بوو، خه‌ریک‌بوو تازه هه‌ویری ده‌شیلاو هه‌شتا ته‌نوره‌که‌ی دانه‌گیرساندبوو. چارم نه‌بوو ده‌بوو چاره‌ی بکه‌م. له‌په‌ر گویم له‌فه‌ره‌فریه‌کی توندبوو، که‌ویک له‌دووره‌هات و له‌ناو به‌فره‌که‌که‌وت. منیش هه‌لمه‌تم بۆ بردوو پاش که‌میگ راوه‌راو گرتم و له‌خۆشی که‌وه‌که‌ بیرم چووه‌وه بۆ نان هاتبووم و ریک رویشتمه‌وه ماله‌وه!

ئه‌مه‌رۆ به‌خویندنه‌وه‌ی ئه‌م هه‌واله‌، ئه‌م باسه‌م بیر که‌وته‌وه.

ژماره‌ ٤٢٨ ر روژنامه‌ی (زوراء) که له‌روژی شه‌مه‌ی ریکه‌وتی ٢١ی مارتی ١٨٧٤، چاپ و بلا‌وکرا‌وته‌وه، نووسرا‌ویکیان له‌ نوینه‌ره‌که‌یانه‌وه له‌ شاری سلیمانی پێ گه‌یشتووه، باس له‌وه ده‌کات که سه‌رماو به‌فریه‌کی سه‌خت له‌ ناوچه‌یه هه‌یه، به‌جۆریک که‌ویکی زۆر له‌به‌ر سه‌رما خۆیان پێ نه‌گیراوه‌وه روویان له‌ شاره‌که‌ کردووه‌وه خه‌لکیش ئه‌وه ده‌رفه‌ته‌یان قۆزتۆته‌وه‌وه که‌ویکی زۆریان راوکردووه‌وه تیر گۆشتی که‌وه بوون. هه‌روه‌ها سه‌رماکه ئه‌وه‌نده دژواره که‌ گورگ له‌ چۆلایی جۆی پێ نه‌گیراوه‌وه روویان له‌گونده‌کان کردووه.

له‌ شاری سنه‌ش له‌کوردستانی ئێران، سه‌رمایه‌کی له‌را‌ده‌به‌ده‌ر هه‌بووه که به‌هۆیه‌وه خه‌لکیکی زۆر له‌ناوچوون و که‌سانی غه‌ریبه‌ ناچاربوون روو له‌ همه‌مه‌کانی شار بکه‌ن و شه‌و و روژ له‌ویدا بمیننه‌وه.

تذكرة

(نومرو) ٤٢٨ (صفر) ٣ (سنة) ١٢١١ (السبت) (مارت) ٩ (سنة) ١٢٩٠ (السنة) الخامسة

(هذه الجريدة تطبع في الاسبوع مرتين يوم السبت ويوم الثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاخبار والحوادث الداخلية والخارجية وفيها عن سنة ١٠٠)
 (وعن ستة اشهر (٥٥) غرشا وكل نسخة منها (٥٠) باره ويضم على قيمة الجرائد التي تنقل للخارج (٢٥) غرشا اجرة البوستة والسنة)
 (يرغب في اخذها وشراؤها فليراجع طبعة مركز الولاية)

١ شيخ محمد صالح افندي من مشايخ الطريقة القادرية العلية

الشيخ قد اخذنا الذوبان ونهر الدجلة قد باشر بالفيضان وكذلك قد فهم من مال التفارغ الوارد من متصرفية الموصل ان علاج زيادة في الماء هناك ايضا قد ظهرت فعلى هذا وذلك قام قومسيون السداد على قدم المهمة وارسال المأمورين اللازمة الى الامكنة المقصودة ونبه اصحاب الاملاك والسائقين بمراقبة سددهم والوقوف عندها وعليها

هذا ما رأيتاه في جريدة تقويم الوقائع من صورة الخط الهلباوي الذي نسخ بالسرف ذابرتيدل الصدارة العظمى الذي تشرف الباب العالي به لما اتى بصاحب الدولة حضرة فريد باشا مشير الماين للبابي الذي قرأ عن بعد التعظيمات الفاتية والتكريمات الالاه

فهم من المكتوب الذي وردنا من السلجانية ان الشتاء قد اجري حكمه هناك بمزيد الشدة حتى ان معاطاها الطابا لمسه فحرق حبرهم للتيج والبرد على القأ اراء احمر في العيران وقد شفت اهل صيدها وشبهوا من طومها كذلك الذباب لم تقدر على مقاومة البرد فدخلت الى القرى وايضا قد امتد الشتاء في ثلثة اسنه من مالت ايران ووصل لار درجة خرق العاده وقد اثلت نفوسا كثيرة حتى ان الحمامات الموجودة في البلدة المزبورة قد تخصصت للغربا والذين ليس لهم قدره ولم يزوالوا لاون في الحمامات ليلا ونهارا

السد الذي كتبنا عن اعماله خارج البلاد قد كمل وتم بمزيد القوة والحصانة

قبل هذا كنا قد جردنا في جريدتنا اسما اصحاب الخبة الذين قدموا البغل بضمن الاعانة لمدن الفحم في هربول وذرنا عددها ومقدارها على الترتيب

وفي تلك الاثناء كانت بعض اهل الغيرة في السلجانية قد اعطوا عشرة بغال لاعانة لكننا ماكننا واقفون على اعطائهم ولا على عدد البغال

صورة الخط الهلباوي
 وزيرى شير العالي حسين عوني باشا
 على اننا لا نخلوا عن الساعى للمكنة وايضا
 الترفيت لمقادير على الدولم في اصلاحات
 امور الملكيه والعسكريه وان اجرا افكارنا
 وبنائنا الخاصة على وفق المرام لا نحصل الا
 بكمال درجة استقامه وصرف وسع المقدرة
 والاستطاعة ونان اصفا ساطنتنا السنيه
 ليجرب على كل وجاع الاوصاف المذكوره
 فقد وجهت حمة اصدارة الجليله لهدتك
 واخرى مقصدها وكان نذرنا شانه لكافة
 ما يتبع على هذه المأموريه لمعظمه وان
 تنظيم احوال عسكريتنا لى هي الجزء الاعظم

۱۴۹ سال له مهوبه ر فيرخوازي سلیمانی شایستهیی خویان سهلماندووه

روژنامهیی (زوراء) له لاپه ره یهکهمی ژماره ۴۶۳ ی خویدا، که له ۹ ی تهموزی ۱۲۹۰ ی رومی بهرامبه ر ۲۰ ی تهموزی ۱۸۷۴، چاپ و بلاو کراوه تهوه، ههوالیکی له په یامنییری روژنامه که یانهوه له شاری سلیمانییهوه به دهست گهیشتهوه، باس له تاقیکر نهوه کانی کوتایی پۆلی چواره می مهکتبهیی روشدیه دهکات، لهویدا شهره ف پاشای موهسه ریف و کار به دهستانی دیکه ی لیواکه ئاماده بوون. شایه نی باسه، فيرخوازه کان زور به شایستهیی و لیها توه ییهوه له بهر چاوی هه مووان به خیرایی وه لامي پر سیار هکانیان داوه تهوه، ئهوه ی بوته مایه ی خوشیی و سه رسورمانی تهواوی ئاماده بووان و به چه پله و ئافه رین پیشوازییان لیکردوون. ههروه ها پروانامهش دراوه به ده رچووی پۆله کوتاییه کان بوئهوه ی بتوانن له سالی داهاتوو له بچن بو به غدا و له خویندنگی ئاماده یی دریره به خویندنه که یان بدن.

لغة ٥٩

تذكرة

(تومرو)	(جادی الثاني)	(سنه)	(توموز)	(سنه)	(السنة)
٤١٣	٧	١٢١١	٩	١٢٩٠	السادسه

(الثلاثاء)

في هذا الجريدة تباع في الاسبوع سرتين يوم السبت ويوم الثلاثاء وهي حاوية لكل نوع من الاخبار والحوادث المحلية والخارجية ويتيحها عن سنته ١٠٠
 في وعن سنة شهر (٥٥) غرشا وكل نسخة منها (٥٠) ياد ويضم على قيمة الجرايد التي تباع للمخرج خمسة وعشرين غرشا اجرة البوسته فاذي
 في يرش في انها وشراها قلمراجع مطبعة مركز الولاية

مواد مخصوصه

قبل هذا ذكر ما في احد النسخ السالفة عن انما
 مكنت صبيان من طرف مجلس معروف
 اما المكنت المذكور فو قد تم بناءه على شكل حوز
 وطرز منسوخ بنا على ذلك قبل هذا شرف ذر
 جاب ابوال العباس الى المكنت المذكور وعم
 اركان الولاية واما وديها والامر العسكري ونفع
 لمكنت المزبور بصورة رسمية وبندت الدعوات
 الخيرية من طرف كل احد بدوام ايام جناب الملك
 الاعظم السلطان الانجم العنيد وولي نعمته وملك رقابة
 الخط المقيم وتيسر مع المكنت المذكور وورش افندي
 من اهل الولاية وقدماء واديين وكبار وبشراف التعليم
 اما مصارفات المكنت المذكور من المداخيل الى ان
 فاعيا واكان قد عطي بموجب الفاضلة المخدمة
 في الولاية من الاعطاف النبوية ومن ثمت التسويد
 التي اوصى على صرفها في ووجو اير وانشاء ذلك
 من الجسالات ومن المبلغ المخصوصة للمكاتب الا ان
 بني تحت تقادرة ذي القبطية حاضرة سال الله اذ
 ريش مجلس المعارف وديب ولاية بغداد من ثمرته في
 للوجود وفيها اباب تعرض لشكر بلن جز بيتنا
 ولنا في هذا الحق بعض المصالحات منذ كما في النسخة
 الاتية انشاءه تعالى

ودر الحكومة فيها وبعض جهة (ومسنا) الجسر
 قد تدعى وتهم من سنة قبض الما وقد احبت
 بعض لسادات من الزيات العتيبة بدأ الخدمة المحفزة
 بهما بمصارف من عندهم بنا عليه اعطى السيد
 على الذي الف غرش وميد لطف سبحة وخشيش
 وعطى سريع وثياب خيارية عديدة زياد الف
 غرش فاما امانه هؤلاء الذوات الموصى بهم فابا
 شريفة من ثمرتهم القبطية وهي لايه بالخيرين

من اقطانه المار العتيبة

المادة العشره اذ لم يكر محمود من ارا الحفريات
 في المرفوع الذي يجرى واذا ايرز لمست على شفا
 سرفا من طرف الحراوة الخليله والله قد ارصى
 صاحب الماشوية حتى ذلك وتسيب مجلس الماشوف
 من اخذ (لر فو) المناسب واما لكفرل الخبير
 تعطى الرخصة على الحفر ورسم الذي يؤخذ من
 ذلك ثلاثة ايرت عنده
 المادة الحادية عشر الرخصة التي تعطى في تحرى
 لمار العتيبة او ا فينه ثمانية مئتا سنتين ولا يجوز
 زيارتها على ذلك
 المادة ثمانية عشر اذ انقضت مدة المأذونيت ورام
 صاحبها دوام الحفريات فان تمديد المأذونية جائزه
 بالمدة الثلثة عشر ان رخصة التي تعفى في تحرى
 الامار العتيبة او الدقية فاعيا لا يجوز من حدود القرية
 او الفصية لعينته وشخص طالب للرخصة يجوز على
 ارأه لحدود الموقع وعند الاجاب اراءه ربيعة الحفل ايضا
 المادة الرابعة عشر لا يجوز اجراء الحفريات
 في العابد والتكايا والمدارس والمقابر وطرق المأول
 قبال الطرق العامة التي تشرها بالعموم
 المادة الخامسة عشر اذ اظهر بخذور بعد استحصال
 الرخصة وبعد ايلدا ولباسه في الحفر يجب اجرا
 للحارة مع المعارف وتعطيل الحفر واذا ادى صاحب
 الحفر بمصارف بدل هذا العمل فله حق بذلك
 المادة السادسة عشر اذ تبين ضرر من الحفر
 في اثناء اجراء تحرى الامار العتيبة او ظهر ذلك بعد
 قضاء عيديات الحفر بوسعه عايضة الحكومة
 لجليه وتبين من ذلك ضرر العموم فان تلك الحفرة
 تقم بالمصارف من طرف الشخص الحفر والمقدار
 الذي يصيبه من تلك الامار يبقى في يد التوقيف ما لم
 يتدفع تلك المضرة
 المادة السابعة عشر لا تعطى الرخصة لمؤدري الدولة

لعلية ولا لمؤدري سائر الدول بان يهروا الا ان
 العتيبة والدينه باسمهم في الامكنة التي هي خارطة عن
 املاكهم المنصرفين فيها داخل دائرة مأمورياتهم
 المادة الثالثة عشر لا يجوز ترك الرخصة تامة
 ولا يهيا من طرف ما لها الشخص آخر
 المادة التاسعة عشر لا تعطى الرخصة بالحفريات
 لشخص واحد في زمان واحد في موقعين مختلفين
 لمادة المشورين اذا لم تجرى المبشرة في
 الحفريات بعد اخذ الرخصة بمدة ثلاثة اشهر او جرت
 المبشرة فيها وعطلت وتركت مدة شهرين من
 دون عذر فان حكم الرخصة يتفسخ عند ذلك
 المادة الحادية والعشرون اذ كان موقع الحفر في محل
 بعيد عن العمورة بدرجة انه شكل اجراء تقاسم
 الحكومة لثمة مديا عليه فمذ ذلك تبين ما و
 مخصوص بر فاقه صاحب الحفر بشرط ادمصارف
 ذلك المأمور من طرف صاحب الحفر
 المادة الثانية والعشرون كافة المصارف الواقعة
 لاول الحفريات تنسوي بيهما من طرف الشخص
 الذي فداخل الرخصة تامة
 المادة الثالثة والعشرون اذ حصل الظن بتفهور
 الامار العتيبة في الامكنة التي لم تكن ملكا ولا تقة
 السكنى واقضى المرامن طرف الدولة اجراء الحفريات
 فل ائثال هكذا امكنة لا تعطى للغير
 المادة الرابعة والعشرون اذ كانت الاراضي التي تجرى
 الدواقة الحفريات هي في عبدة الافراد فان الحسار
 التي تقم بالنسبة الى صاحب ذلك المكان تضمن
 (الفصل الثالث)
 (دائر الاشارات والمعالقات في الامار العتيبة وتسميتها)
 المادة الخامسة والعشرون الذين يكتشفون الآثار
 العتيبة سواء عثروا عليها بالمصادف او بعرضها بالاذن
 ولم يكن بر فاقهم مأمور بموجب ما محرر في المادة
 الحادية والعشرون فاعم يجوزون على اصط الحفر
 عن ذلك الى الحكومة لثمة نهاية الى مدة عشرة
 ايام والذين لا يجوزون ذلك في المدة للبهته يؤخذ
 منهم ربع من الآثار التي عثروا عليها ما هذا الحصة
 العائدة للدولة وذلك جزأ تقديا
 المادة السادسة والعشرون الآثار العتيبة التي يعطى
 الحفر عنها بموجب حكم البتدالف تقهر اجناسها
 ويقدرها في دفتر الفوجان المطبوع الذي يعطى
 مع الرخصة تامة من نظارة المعارف وبعض اداة
 او يعمر من طرف الحكومة الخليله ومن طرف

حسبا محرو لنا من طرف محفرا في السليانية
 انه لاجل زن ايمان واتب رشيبة السليانية من
 السنة زايعة حضر لي المكنت المذكور صاحب
 السعادة شرف باشا منصور وما عروين اللوا
 واجرى بعض الطلبة المذكور وكلا سألوه عن
 شرف اياما بخونة مقبولة لايه بكسالم السرة
 والهار وبعد ذلك رفعت الاكف وضجت الاصوات
 لربح بدوام ايام مولى الملوك جناب اقدينا
 ولى الله الوقت بالعبه رافع لرا العمل على
 البره حاضرة السلطان الانجم والملك الاعظم
 واعطيت الشير وشرافه من الامانة التي اكلوا
 مدة الحاصل بئسا على امداد بيم الواقع سن
 من اسم الشير لثمة اعداده واداه لسوب لادوى
 السادس المهابوي فو فر بيردين الى بغداد

حسبا اتيان من تعوي الطارق الوارد من
 منصرفه لجهة ان القلم لوقفه في ناحية الشانابه

تاوان و سزا له دیوانی تیهه لچوونهوه

به گویره ی نهو ههواله ی له دیوانی تیهه لچوونهوهه راگه پهنه دراوه که له ژماره ۴۴۱ ی روژنامه ی " زوراء " که له روژی سیشه ممه ی ریکهوتی ۵ ی مایسی ۱۸۷۴ دا، چاپ و بلاوکر اوتهوه، هه ریهک له : همهدی کوری جاجو و عهبدوللای کوری خزر له دانیشتووانی گوندی کرید له قهزای ئاکریی سهر به لیوای موسل، ههروهه ها هه ریهکه له سادق و عهزیزی کوری باش چاوهشی خه لکی گوندی یه لاق سهر به قهزای ههولیری سهر به لیوای شاره زوور، بهو ههویه ی له ریگادا دهستیان به سهر پارهو کهلوپهلی خزری کوری مه لا عهلی دانیشتووی گوندی پایای سهر به لیوای موسل و ههروهه ها مال و کهلوپهلی مهحمودو مستهفای کوری عهلی دانیشتووی گوندی تاق حهما سهر به ههمان لیوای ناوبراو، گرتووه، به گویره ی ماده ی شهست و دوو و به پیی نهوه ی که له ماده ی ۱۹ ی یاساییدا راگه پهنه دراوه، هه ریهکه بیان به پینج سال زیندانی سزادراون.

ههروهه ها له گوندی "تهنگیس/ پیده چیت تهنگیسهر بی" ی سهر به قهزای قهره داخی سهر به سنجهقی سلیمانی، عهبدولغهنی و شهریف و محهمهد و عهزیز و چند کهسیکی تر به ههوی نهوه ی په لاماری کهسیکیان به ناوی محهمه دوه داوه، نهوانیش به پینج سال زیندانی سزادراون.

(: : ده ان التميز)

ان حمد ان جاجو وسيد عبد الله ابن خضر من اهالي
قرية كريد من قضاء اعقر التابعة للموصل وصادق
وعزيز باشا جاوش من اهالي قرية بلاق المضافه

لقضاء اربيل التابعة للواء شهر زور بناء على انهم
عضبوا في اثناء الطريق اموال خضر ابن ملا علي
من سكنة قرية بابا التابعة للواء الموصل واموال
مصطفى ومحمود ابني علي من اهالي قرية طاق حجا
اللاحقة للواء المذكور فقد ورد الامر السامي بان يوضع
كل منهم بعد التشمير في الكورك برأس الولا مدة
خمس سنوات اعتبارا من تاريخ حبسهم وهو يوم
السابع والعشرون من شهر جماد الاخر من سنة التسعين
توفيقا على الفقرة من مادة الثانية والستين على
الاصول المحررة في المادة التاسعة عشر القانونية
وقد جرى ايجاب ذلك

وكذلك الشخص السني يقال له ناصر فابن
زوجته زينة من سكنة محلة كرىطعه من محلات
قضية الحلة ان يوضع بعد التشمير في الكورك
في بغداد مدة خمسة عشر سنة توفيقا على حكم الفقرة
الاولى من مادة المائة والرابعة والسبعين من قانون بناء
الجزأ وتطبيقا على الاصول المحررة في المادة التاسعة
عشر القانونية قد اجري مقتضى ذلك

افساده وغيره الى هذه الدرجة دحمو
را في سد ذلك الكسر وانفق ذلك
المطر المدرار فما اطفى ذلك القطر
رتمهم الموقده ولم يزالوا يشتغلون تحت
سدوا ذلك المحل

ية ذيك المحل من البلده لو لم يفسد ذلك
بذلك انما كافة تلك البساتين
ورد الخبر الى پاشا المرمي اليه بان
التي يقال لها (مال ابن الجورجي)
بنة حضرة الامام الاعظم قد انكسرت ايضا
خذ معه العساكر المذكوره وتوجه الى
فلما رأيت غزيمته وان بستانى واقعة
توجهت انا ايضا

الى المحل المذكور ابرز پاشا المرمي اليه
ابداء هناك من الاقدام ودخل في الماء
عساكر سدوا ذلك المحل في ظرف ساعة
رصنوه الى الدرجة التي يقدر بها السد
المأ

الذي ابداه پاشا المرمي اليه بالذات
ابرزته العساكر الملوكية المنصورة
سان عين افتخارنا الحق انها مما تليق
باجدا وحقيقة وبناء على ان الخصاص

قضاة ایسه قضا قائم مقامینه و مرکز لوا ویا ولایت
 اولان بزرده ایسه متصرفلق ویا ولایت اعط
 ایسه جنک و تحریر فرقه لیک دفترلی برادر بله لک
 اورانک مجلس اداره سنده بعد التذقیق قبوله شایان
 ایسه بانه ضبطه تصدیق اولندقدن صکره بر
 نسخهی اوراده ایقونیلوب دیگری زبری مضبطه او
 اوله رق محلی رسومات اداره سنده ویربله جکدر
 اونجی ماده بو وجهله التذقیق مضبطه او دفتر
 لوا رسومات مدیرکنه جمع ایله جلهسی مجلس
 اداره اوایه اعطا واوراجه دخی تذقیق و تصدیق
 اولندقدن صکره لواجه یایله جنک دفترک بر نسخنه
 مصدقه سی لوا رسومات مدیری معرفتیه رسومات
 نظارتنه کوندر بله جنک و بونلر نظارتنه حفظ ایله
 بر نسخهی جانب امانته ارسال اوانه جقدر
 اون برنجی ماده چنین تحریرده تونون مزروع
 برترانک صاحبی طرفندن اذن تذکره سی ابراز
 اولنه مز ایسه اول ترلامزروعتانک تخمین معامله سی
 اجرا ایله برابر درحال قضا قائم مقامینه اخبار
 کیفیتله اگر بونک زاری بونی بلا اذن زرع
 ایلیکی تخمین ایدر ایسه درحال توتون فدائلی
 کاس کلان اتلاف و ناز و حقتا سک

م شخصان اجرای قصاصنه حکم شرعی لاحق اوله رق
 مدعی اصل وریکل قال مر قومک ذمتی ابراه واسطه ط
 ادرک قانون جزانک یوز تمش دزدنجی ماده سی
 حکمنه و اون طقوزنجی ماده قانونیده مندرج
 قاعدهیه توفیقاً و تاریخ حبسندن اعتباراً مر قومک بعد
 التشهیر اون بش سنه مدته بهادده وضع کورک
 اولن

سلیمانیه سجاغنده واقع قره طماغ قضا سنده تابع
 دلس فریالی عبدالفتی و شریف و محمد و عزیز
 دیگر محمد نام کسنه لک ارکارینه چیقوب
 بحرجه جزات ایدن لواء مد لسورده واقع چلبلی
 طائفه سندن دورد و غلام و امین نام کسنه لک قانون
 جزانک التمش ایکنجی ماده سی علاوه سنک فقره اولسنه
 و اون طقوزنجی ماده قانونیده مندرج قاعدهیه
 توفیقاً و تاریخ محبوسیتلرندن اعتباراً به التشهیر
 بشر سنه مدته رأس لواده کورکه قر نعلری حقدمه
 امرنامه سالی شرفورود ایتمکله ایجابی اجرا قلمده

(دخان نظامنامه سندن مابعد)
 بدنجی ماده اشبو توتون محصولک تحریری
 موسمی جانب حکومته تحریرا اخبار ایله فرقه لک

نامه‌یهک له سلیمانیهوه

له لاپه‌ره ۲ی رۆژنامه‌ی فهرمی عوسمانیی (تقویم وقایع) که له ۱۶ی زیلحجیهی ۱۲۹۳ی کۆچی بهرامبهر به رۆژی سێشه‌ممهی ریکهوتی ۳ی یه‌نایه‌ری ۱۸۷۷دا، چاپ و بلاوکراره‌ته‌وه، نامه‌یهک بلاوکراره‌ته‌وه که له سلیمانیه‌وه ره‌وانه کراوه. له‌نامه‌که‌دا باسی یه‌وه هاتووه که ههر له سه‌ره‌تای مانگی تشرینی یه‌که‌مه‌وه شه‌پۆلێکی باران بارین رووی له ناوچه‌که کردوووه ئه‌وه‌ش سوودیکی زۆری بۆ کشتوکال هه‌یه‌و شاخه‌کان سه‌وز بوونه‌ته‌وه. ئیستا‌که‌ش که ۲۳ رۆژ له‌مانگی تشرینی یه‌که‌م تێپه‌ریوه سی جوار رۆژه بارانبارن و چانی نه‌داوه، به‌و هۆیه‌شی هیشتا خه‌رمانی چه‌لتوک به‌ره‌واوی هه‌له‌نگه‌یراره‌ته‌وه، بۆ بارانه‌که بۆ به‌ره‌می برنج زیانی ده‌بی.

دواتر نامه‌که باس له ریکه‌خته‌وه‌ی کاری ده‌زگای پۆسته و ته‌له‌گرافخانه له شاره‌که‌دا ده‌کات که به‌شپۆه‌یه‌کی نوێ و ریکوپیک به‌ریوه‌ده‌چیت و کارگوزارانی نوێ دامه‌زراون و کار له‌سه‌ر کردنه‌وه‌ی ناوه‌ندیکی موخابه‌ره/په‌یوه‌ندی ده‌کری.

پاشان نامه‌که باس له‌و قۆناغه نوێیه‌ی ئاوه‌دانیی و بنیاتنان له شاره‌که‌دا ده‌کات، به‌شپۆه‌یه‌ک که‌خانووه‌کان به‌شپۆه‌ی نوێ بنیاتنه‌رین.

دواتر باس له‌لایه‌نی بازه‌گانی و پیشه‌سازی شاره‌که ده‌کات و قسه له‌و هوه‌له‌ده‌کات که‌ده‌بیت بۆ دۆزینه‌وه‌ی هه‌نارده‌کردنیان بدریت. نرخ‌ی دانه‌ویله‌ش به‌مجۆره‌یه: گه‌نم ۱۱ و جو ۹ و برنج ۳۰ پاره‌یه. هه‌روه‌ها هه‌رمی و میوه‌کانی دیکه‌ی ئه‌م ناوچه‌یه بی وینهن.

هه‌روه‌ها نامه‌که باس له دۆزینه‌وه‌ی مه‌عه‌دنیکی به‌نرج ده‌کات له ناوچه‌ی قه‌راخی سلیمانی و ده‌لێت براوه تاوه‌کو لیکۆلینه‌وه‌ی له‌باره‌وه بکری. دوا‌جار نامه‌که باس له‌ره‌وشی خویندنی شاره‌که‌و مه‌کته‌بی روشدیه ده‌کات و ریکوپیک‌ی ده‌وامی مامۆستایان و زیره‌کیی خویندکاره منداله‌کان ده‌خاته پیش چاو.

تقوم و قایم

براقان مملکتی که محصول آن تنه مخرج برانجامید و شو کونکی کوزه سلیمانیه چه - خطه نیک قیسی اون بر شعبه طقوز پنج اوتوز پاره به در اوزوم ارمود و سائر میوه نیک ایسه بوزینه نظر ایدن بوقدر بوحوالی اراضیست که هر بر زراعت اولان قابلیتی یار و اختیار نظرند، شیطه اوله جتی درجه ده در

دره طایغ قضاستند ناوقول ناحیه ستند. واقم شو نام هره جوارند. معدن کوری بولند. سعادتلو منصرف پاشا ایکی دفعه نونه سنی جلب ایدرک بوراچه معاینه ایش و مطلو به موافق درجه ده کوراسیکندن نونه سنی ولایت جلیله به تقدیم ایش اولدینی خبر الیم و برده الیم معلوماته کوره معدن مذکور زنگین و کلینی ایش محل مذکور کوراسی کویسجاق صوینه سکر طقوز ساعدن مذکور صوده ایسه بیل اون ایکی ای کلک ایشلر تخمین عاجزانه کوره موصل طرفندن بقداده کوندر بلان معدن کورندن اهون فیضانله بکور نقل اولته یاور و برده موصل معدنی کوری کبی اقبور ایش ان شاه تعالی ولایت جلیله چه اجرای معاینه و تجربیه ستند. مطلوب درجه ده ظهور ایدر و نفر و ابوردی اوزامای ایچون بو معدن اورد. بووزدن اولسون مملکتی خلقته بر مخرج کشاد اولمش اوور

سلیمانیه ده کی رشد به مکتبک انتظام و شواجه نیک انظمام همت و اقدام ایلرله بوجو قتلک ذکاوی جله چه معلوم و صدق اولوب بویله هیچ برده چک بوغیسته ده محله صبیان مکتب لری مملکتی صبیاننی مأمور عالی به چالشدیرتیجی درجه ده اولدینی کبی موجود مکتب لری غیر منتظم رحالده در

صاگر ملیه جمعیتی

ناظر عمومی معارف مستشاری سعادتلو ضیابک افندی
حضرت لری
اعضا دارشورای صگری اعضا ستندن سعادتلو محمود پاشا حضرت لری
محکمه استیاف اعضا ستندن سعادتلور شادیک افندی
پوریه قوم نسری سعادتلو طابیدن بک افندی
فضیلو محافظ شاکر افندی
مالیه تحصیل غموبه سی مأموری سعادتلو موفیق افندی
فضیلو خواجه سالم افندی
ازمینی هنر لوجوانای افندی
ارکان حرب یکا شایرندن رفعتلور رفعت بک افندی

حکمرانی سله تا موس عثمانی فی قیرغه چایشان اعدای بد فرجامک تماچینه مدافع و مقاومت ایتک اوزره مالا و بدنا هر در لو فدا کارلی اجرا سنی عموم اهالی عثمانیه شمار جلیل صفایینک اقوم واقدم فرانسندن بیلدیکندن عرض و وطنه تسلط و مداخله سته میدان و برلامک اوزره نیشیه ابدیلان جنود نصرتمو صود نظامیه و ردیفه و محفوظه دن ماعدنا عندالاحاجه الی سلاح طو تانلری عامه جناب - حق نصرته متوکلا وامدادی روحانیت حضرت محمدی به متوسلا میدان حرب و غزاهه سینه منی قلعه اهین اسا دشنه سپر و برقا نجه به قدر اغور مایمن و وفور حضرت پادشاهیده فدای جان و جهنمه امانده اولدینری عرض و بیان ایلر اراده احسان عاده و کاتبه ساهلرینه چار چشم ایلر انتظار ایلر ز

(سلیمانیه دن مکروب)

بوحوالیجه تشرین اولده یغور یاغرسه اکا بوراچه یله تمسیر ایدر بورلر که زراعت جدیده ایچون فیض و اراضیست سورلسی و حیوانات ذری ایچون منفعت و برکت حد اولته یور اشته تشرین اولک ایتداسندن بکری اوچنی کونته قدر اراقده بعضا اوج درت کون فاصله و یزه رک نزول ایدن رحتلر زراعت بوزر بنی کولدرمش و اوده کی زراعت جدیدی زمرد کبی کوسرتمش و طاعلرده بیوشل بر منظره حسته حاصل ایش ایسه بعض بیوک چلنک خرنلری هنوز کاملا قالدیر یله ماش اولدینسندن پنج محصوله بر مقدار زیان ایشدر

یوندن مقدم نفس سلیمانیه ده جانب میریدن ایشاسته مباشرت اولند یعنی یلدرمش اولد یغم تاغرافخانه نیک خایت مکمل و متین و طرز جدید اوزره ختام ایشاسته موفق اولندهرق مختار به مأمورزی دایره جدیدلر پته نقل ایلر هر مختاره به مباشرت ایشدر

یورا اهالیستک اثار حسته و منتظمه به و مملکتلرینک اغارینه اوزکوش اوللرندن بر بر بنی سابقله صورت غیر مرتبه ده پایش اولان خانلر بنی قدر بوب طرز جدید اوزره یاپدیراسته سی و اقدام ایتکده بولمشلدر سلیمانیه قصبه سنک چارشو و شاه لری اولجه کوروش اولنلر شو اوج سته ظرفنده کی ترقیات و اعماراتی دخی کورر لایسه عرض عاجزانه می تصدیق ایدر چکری شهبه سزدر

خانلری بر درجه به در تجارت و صنایع کورده

ئاگرهكەي ئەرزرۆم

رۆژنامەي "اختر" لەلایەن ٢ی ژمارە ٤١ی خۆیدا، كە لە رۆژی دووشەممەي ریکەوتی ١٣ی مارس ١٨٧٦دا، چاپ و بلاوكر اوتهوه، ههوالی ئاگرهكەوتنهوهكەي شاری ئەرزرۆمی راگیاندوووه نووسییەتی:

"سەبارەت بەو ئاگرەي كە لە ئەرزرۆم كەوتۆتەوه، رۆژنامەكانی ئەستەمبول و بیگ ئوغلای درێژەي ههوالهكەیان نووسیوه. بەگوێرەي ههوالی دروست كە لە بازەرگانه ئیرانییهكانهوه گەشتوووه، ئاگرهكە لەشەوی ٢٢ی موحرەمی ١٢٩٣ بەرامبەر بە ١٧ی فبیرایەری/شوباتی ١٨٧٦ لە خانی حاجیلار كەوتۆتەوه و ئەو سەرایه بەتهواوی سووتاووه. بەهۆی ئاگرهكەوه، چوار دوکانی کوتالفرۆشی ئیرانیی بەتهواویی سووتاون و چوار كەسیش لەخەلكانی میلهتهكانی دیکه سووتاون كە رۆژی دواتر تەرمهكانیان لەژێر خاك و داروپهروودا دەرھیناون. چەند نەفەری دیکەش سووتاون و نیوهمردوو بوون. ئەو ئاگره زیانیکی زۆری بە خەلكی ئیران گیاندوووه."

رت بعنوان رسمی می نویسد
بسته مطبوعات اداره اخترا
اده نشده است لهذا ما نمیتوانیم
چ کنیم و از اداره خواهش داریم
ات رسمیه فراری بدهند که افراط
چه فرستاده میشود اداره اختیار
مغذور از اعلان آن خواهد بود.

و بعضی روزنامه های داخلی
بول میگویند.

از فیک روس (در خصوص
بند که بعضی اخبار در خصوص
بول معظمه و اتفاتی که در اصلاح

منشر شده و میگویند دولت
ا کانه تدبیری در این باب بکار
سنی (کازت از انس مذکور)
رین این خبر ها را تکذیب کرده
بیان شش دولت در این مسئله
تواند شد.

مطالعه

وس خوب میگوید لکن دلائل
کند . راست است اعتقاد
ن است که در این مسئله دولت
کانه اتفاتی ندارند و نمی تواند
لکه میتوان گفت اگر در معنی
ن هم داشته باشند . اکنون را
یه لایحه و تدبیر اصلاحی که
اقول هستند . لکن این یکی
ر نیافتن پولینیک عمومی که کافی

در خصوص حربی که در ضرورت اتفاتی افتاده است
روزنامه های اسلامبول و بک اوغلی تفصیلی نوشته اند .
موافق خبر صحیح که از اخبار ایران رسیده است این

آتش در شب ۲۳ ماه محرم ۱۲۹۳ در خان حاجیلار

بظهور پیوسته و همه سرای مد کور سوخته است .

چهار دکان شال فروشی از اهل ایران یکجا سوخت

و شش نفر از دیگر ملها در آن آتش سوختند که سه

روز بعد بر راسی آنها را در بر سر پیرون آورده اند

و چند نفر هم سوخته و بیجان بوده اند باهل ایران

ضرر زیاد رسیده است .

شب سه شنبه گذشته در (بانقه آتی) بک
طائفه دزدی که عبارت از بیست و پنج نفر بوده اند
بخانه بقالی رفته و در خانه را با تبرت گشته و هشت نفر که
روی خودشان برنگ سیاه رنگ کرده بودند داخل
خانه شده و هر چه بدمشان آمده برده اند . و در این
مدت که اینها در خانه بوده اند رفیقان دیگر در خانه
و اطراف در می پاینده اند .

شب چهارشنبه گذشته ساعت فروشی در بک اوغلی
دکان خود را بسته به قهوه خانه رفته است . در آن
بین دزد آمده دکان را باز کرده و هر چه ساعت و غیره
بوده است همرا برداشته است .

در مقدمه دو خواهر از خانواده کامالبک که در بک

آوری می کنم . من جواب میدهم از مدتی که در اینجا
هستم نه قهوه خانه و نه بسالون بیلارد و نه قهوه خانه
یک سفر رفتم حتی در کلوب تجاری اسلامبول رفتم .
با اینکه مرا باعضائی قبول کردند .

مسبو هموند میگوید خبرهای من مبتنی بر فرض
و دشمنی در حق دولت علیه عثمانیه است . جواب
من اینست که اظهار محبت در حق کسی کردن بچند
قسم می شود . و از جمله آنها مزاج کونی و مدافعت
است . و یکی هم راست کونی و حقیقت کونی است .

من اینجا هر چه می نویسم اداره مطبوعات مداخله
در آن ندارد و بحکم آزادی مطبوعات انگلیس
می نویسم . اگر حکومت تصور نماید که من این
آزادی را غلط استعمال می کنم ممنون خواهم شد که
بمن امر نماید از اینجا بروم .

مسبو هموند مرا بدیل و کم جرات نامیده و میگوید
من انگلیس نیستم . جوانمردی و شجاعت این نیست
که از چند هزار کیلومتر راه کسی را این نسبتها دانه شود .
اگر همه شهرهای مسبو هموند مانند او بوده
باشند اعتقاد میکنم انگلیس شدن اسباب شان
و فقرت بزرگی نیست . کازت و ادريس خود مرا
بشما فرستاده و خواهش میکنم این کاغذ را در ضمن
کازت خودتان منتشر نماید . فی ۷ مارس ۱۷۸۶
(امضا)

(اخبار نویس نیلس در بک اوغلی)

کازت (اکنجی) که در بار کوبه قفساز به
بر بل ترکی آذر باجانی طبع می شود و بعضی چیزها

ئالۆزبوونی رهوشی عێراقی عه‌ره‌ب و کوردستان

"اختر" له دوو لاپه‌ره‌ی کۆتایی ژماره ٥ ی سالی پینجه‌می خۆیدا، که له چوارشه‌مه‌می ریکه‌وتی ٢٢ ی ژانویه/کانونی دوومه‌می ١٨٧٨ د، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، به‌پشتبه‌ستن به هه‌واییکی بلاوکراوه‌ی "مسنجر" که به‌زمانی ئینگلیزی و فه‌ره‌نسی له ئه‌سته‌مبول ده‌رده‌چوو، باس له‌وه‌ دۆخه‌ ئالۆزه ده‌کات که سه‌راپا ناوچه‌ی عێراقی عه‌ره‌ب و کوردستانی له سه‌ره‌تای سالی ١٨٧٧ د، گرتۆته‌وه‌و به‌رده‌وامی هه‌بووه. سه‌باره‌ت به‌کوردان ده‌لێت: " کوردانی که له‌سه‌ر سنووری ئێران نیشته‌جین، دۆخی ئه‌و ناوه ده‌ئالۆزین و ده‌وله‌تی عوسمانی جگه‌ له‌وه‌ پاره‌و خه‌رجیه‌ی که له مه‌سه‌له‌ی پاراستنی ئاسایش و ئه‌منیه‌تی ئه‌و ناوچه‌یه‌ خه‌رجی ده‌کات، هه‌یچ سوودیکی ته‌یان نییه‌."

ئه‌خته‌ر پاشان دێته سه‌رباسی ئه‌و رووداوه‌ی که له شاری که‌ربه‌لای شیعنه‌شین قه‌وماوه‌و بۆته هۆی پیکدادانی نیوان خه‌لکی شاره‌که و سه‌ربازانی عوسمانی و کوژرانی ژماره‌یه‌کی زۆری لێ که‌وتۆته‌وه‌و بۆته هۆکاری ئالۆزبوونی دۆخی ناوچه‌که. ئه‌وه‌ی ئه‌خته‌ر بۆ ده‌ستی بیگانه‌و به‌تایبه‌تی سیخو‌رانی ده‌وله‌تی روسی گه‌راندۆته‌وه‌، ئنجا داوا‌ده‌کات ده‌وله‌ت ته‌واوی هه‌یزه‌کانی خۆی ره‌وانه‌ بکات بۆ سه‌رکو‌تکردنی عه‌ره‌ب و کورد. هه‌روه‌ها به‌هه‌مان شیوه‌ مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ شو‌رسه‌کانی دیکه‌ له‌ دیاربه‌کر و جه‌زیره و نه‌جد بکات.

سه‌باره‌ت به‌ جه‌زیره‌ی بۆتان، ئه‌خته‌ر ده‌لێت: " دانیشه‌توانی ویلایه‌تی جه‌زیره که زۆربه‌یان له‌خه‌یله‌کانی کوردن، ملکه‌چ و گوێرایه‌لی به‌گێکی کوردن که نه‌وه‌ی به‌درخان به‌گه‌، ئه‌م خه‌یلا نه‌ تا دوا راده‌ ملکه‌چ و گوێرایه‌لی ئه‌ون."

والا برای بغای رسم تبریک فرستاده شده اگال
مراسم ملاحظت را فرموده اند .

اخبارنامه (سنبل) که زبان انگلیسی
و فرانسه در بک اوغلی طبع میشود کاغذی از اخبار
نویس خود در بغداد بتاریخ ۴ نوامبر مطابق
۸ ذیحجه ۱۲۹۵ نقل کرده است چون پاره
نکات را شامل بود ترجمه آنرا مینویسیم .

اطلاعاتیکه تا حال از عراق عرب باخبارنامهها
داده شده است غالباً صحیح نبوده است بنا برین
اعتقادات در اوضاع این مملکت مختلف شده است
از اقوال و مسائل مختلف ایشان حکم نوان داد
که بکلی بخبر و غافل از اوضاع این ولایت بوده اند
مدتها است که هیچ بک از اخبار نو بسان درو افغان
بولنیک از جهت عراق عرب غور رسمی نموده اند
حال آنکه ولایت مذکوره ربط کلی بمسئله
شرفه دارد . من خیلی خوش بخت هستم که بعض
ملاحظات عنان عزیزم را بسوی بغداد کتیب
و سابقم را که در ایران وارنستان بود بر فق آسمان
اگال مکتوبه خواهم کرد که اخبار اینان

و برکت مشتمل است بر صحراهای وسیع که از دجله
و فرات آبیاری کرده میشوند و مثبت اقسام
محصولات است در نقطه اجتماع این دو آب شط العرب
مشکل می شود خالک اینجا بغایت حاصل آور است
ولی هیچ علامت جفت کاری پدید آید و چند
ملیون نفوس از اعراب که اکثرشان مردمان
جنکجو هستند این صحراها را گرفته اند بواسطه
اعتقادات مختلفه بطوائف چند منقسم گشته اند
که عمده آنان سنی و شیعه هستند . غالباً این
طوائف جسور و وحشی بمحض بستن خودشان
بنا بجهت دولت علیه عثمانیه استقلال خودشان را
محافظة نموده بسرقت و غارت کری اشتغال دارند .
و اخیر اطاعت دارند بشیخوخه دشان که اهل

حیات و ممان ایشان است و اگر ادبکه در سرحد
ایران اقامت دارند امر آسمان را خیلی محفل
میدارند دولت عثمانی بجز خرج و مصارف بسیار
بجمله امن و منظم داشتن آنجاها منفعت دیگر از
ایشان ندارد از سال ۱۸۵۰ میلادی الی الان
همواره این طوائف مختلفه بخلاف دولت عثمانی
بر خواسته تا حال دولت علیه درباره ایشان قراری

خالک آمده اند که ایشانرا به بغی و عصیان منحریض
میکند در میان این مفیدین بک نفر (بوچر) نام
بوده که در ۲۴ ماه ژانویه ۱۸۷۷ در میان اینها
بوده است که کسی نمیداند او کی وارد این ولایت
گشته بلباس درویشی ملبس و بطرز مجذوبی
و حسود رفتار میکرد . ولی آفرین بر علم عربی
و فارسی او که بحمدی کامل بود که در هر انجمن
راه داشت و بمیان مجالس هر جور اشخاص و مساجد
و محفل اجتماع مردم که ارو باستان و خارجه
در آنجاها بار ندارند راه داشته است عجز آنکه
حالت جسون و پریشان کونی او را تقدیس کرده
او را از رجال الغیب میگفتند چنانکه بر همه روزنامه
خوانان شما واضح است که مسلمانان را عادی است
معهود که دیوانگان و درویش را غالباً بنظر ولی
می بینند . و این فقره در نظر پولیس و ضبطیه
هم پوشیده بوده و گویا تا حال نیز از اصل کار
خبردار نیستند . بعد از رسیدن این شخص
بکر بلا که در مسافت ۸۵ کیلومتر فاصله از بغداد
است و هر سال چندین هزار مسلمانان شیعه مذهب
بزیارت آنجا می آیند هنگامه در کربلا بظهور

بابعالی از وقوع آن حادثه و احتمال مرابت آن
با سیای صغری هرگاه پیش از وقت چاره و پیش
بندی نشود . حالامی خواهم بجلی از واقعه ماه
ژانویه ۱۸۷۷ کدرک بلا اتفاق افتاده بود پس
نمایم . بعضی اشخاص بی سرو سامان کدرلباس
عسکری در میان شهر کوش میکرده اند روزی
در نزدیکی رودخانه که زنان از آنجا آب برمیداشند
بکین نشسته ناگاه چند طایفه و نفوسک در میان
ایشان خالی کرده چند نفر از ایشان را مجروح نموده
اند این فقره موجب شورش و مسلح شدن اهل
شهر و همه قتل عام در میان مردم برپا شده
عساکر و اهالی بیکدیگر مجروح و در میان بازار
و کوچهها مفسول میشدند راشد بک متصرف
که بلا عجز شد از اسکاکن ایرانیان و اعراب
کفایت را بوالی بغداد بتلکراف خبر داد از بغداد
حکم صادر شد که سوار و پیاده نظام که در کربلا
هستند مسلح شده پیش بندی نمایند تا شش فوج
نیز از بغداد برسد و همان ساعت افواج مسطوره
از بغداد رو بکربلا حرکت کردند . راشد بک
میدانست که جلو این غائله بدن محو گرفته نمی شود
خواست مردم را بتدبیر و ملامت سساکت نماید
ولی غضب و حیت چنان چشم اهالی را گرفته
بود که ناپایه می الیه بی می شد . در آخر وقتیکه

لشکر از بغداد رسیده اهالی از کثرت غیظ باخوف
باتفاق اعراب درز رسیده درخان بر عساکر
خسته و از راه رسیده چنان جله آور شدند که فراریان
بجز در عمارت متصرف پناهگاهی نیافتند در این
حالت راشد بک را معزول و قدری پیک را
بمتصرفی کربلا منصوب کردند و لشکر تازه فرستاده
شد ولی تا آمدن آنها آرامی حاصل شده بود در این
اشیا اعراب شهر بهر طرف پراکنده شدند .
آفرین بر محمد علی خان جنرال کونسل دولت ایران
که همراه والی از بغداد بکربلا آمد جنرال مشار
الیه مریدی باوقار و افتداری بود جلوشورش ایرانیان
را گرفت در این هنگامه چهارصد نفر از عساکر
و یکصد و شصت نفر از اهالی تلف شده بود .
بعد از آن بجهت داغ چشم از معزین اعراب دوازده
نفر بدار کشیدند و هم والی امر کرد که دیوار
باغات را در اطراف شهر از پای بن کنند و در خان
باغات اهر بکنند . ولی خسارت بسیار در این
هنگامه باموال و عقار ایرانیان رسید . شکی نیست
که دولت عثمانی باید وقتی همه قوت خود را بناچار
با نظرف کشیده این طوائف اعراب واکراد را
بجای خود بنماید . باعث این فتنه ها و آشوب
محرک جاسوسان و مامورین بیگانه بوده است
احوال ولایت عراق عرب مجمل بدین فرار است .
و وقایع شورش نجد و دیار بکر و جزیره را ازین

قباس نمایند باین مطلب منضم می شود مواضع
سکنه ولایت جزیره که اغلب از طوائف اکرادند
و تابع بل بکی شده اند که از اولاد بدرخان پیک است
این طوائف نهایت احترام و اطاعت بوی دارند .

و شیخ مجد هم مستعد شورش است ظاهر اینجهت
سد راه اغتشاش آینده جهت بسیاری از لشکر
عثمانی بآن طرفها فرستاده شده است . در پیشگاه قطیف
بجهت معاونت لشکر عثمانی بک و بپورچنکی انگلیس
توقف دارد . از تفصیل فسادهای این صفحات
در هفته آینده باره اطلاعات خواهم داد .

تجمع

در نسخه گذشته در صدر صفحه نخستین نام
مافرنکی بجای (ژانویه) زاید نوشته شده است .
در اواسط ستون اول صفحه ۲۹ (بغاطله) بغاطله
و نیز در همانجا (کلبان) کلبان شده است . از میان
عبارت (خوب بود) حرف (و) افتاده . چند سطر
پایینتر (انشار) را انتشاران نوشته اند .

ظاهر

تەسلىمبونى حوسىن بەگ و عوسمان بەگ

رۆژنامەى " اختر " لەژمارە ۸ى رېكەوتى ۱۲ى فۆريە/شوباتى
۱۸۷۹دا، نووسىويەتى:

" كورانى بەدرخان پاشا كە ناويان حوسىن بەگ و عوسمان بەگ
بوو، لەناوچەكانى كوردستان سەريان لەياخىيىبون و ملهوريى نابوو،
پاش ئەوہى بەھۆى فشارى سەلتەنەتى شكۆمەندەوہ تىكشكىران و
ھەراسانكران، رېگەى ملكەچىيان گرتەبەر و خويان دا بەدەستەوہ و
لەرېگەى كازم بەگى ياوہرى سولتانەوہ، رەوانەى دەرسەعادەت/
ئەستەمبول كران.

هم باجرای این خدمت کما شسته شده است .

پسران بدرخان پاشا که حسین بیک و عثمان

بیک نامان بودند در صفحات کردستان سر بعضیان

و طفیان برآورده بعد از آنکه بسطوت سلطنت

سزیه مخدول و هراسان شدند و از در استیمن برآمده

تسلیم و گرفتار گردیدند مصحوب سعادت ماب کاظم

بیک که از اجودانهای حضور (باور) حضرت

شهریاری است بدر سعادت فرستاده شده اند .

اعلان

Activate Windows
Go to Settings to activate Windows.

گرانی و قاتوقری لهوان

بهگویره ی ههوائیک که لهژماره ۳ ی رۆژنامه ی "اختر" دا، له رۆژی چوارشهمه ی ریکهوتی ۱۷ ی دیسامبهری ۱۸۷۹ دا، چاپ و بلاوکراوتهوه، گرانی و قاتوقری دانیشتوانی لای شاری وانی بهتهواوی پهریشان کردووه. ههربویه پاتریکی ئهرمه نیی له ئهسته مبول له پیناو کۆمهکی خه لکه بیچاره که، ههستاوه به ههلمهتی کۆکردنهوی کۆمهک و هاوکاری و ههروهها بابی عالیشی له پیویستی و موحتاجی خه لکی ئهوی ئاگادار کردۆتهوه.

حدود عقب نشاندند . این جنگ شش ساعت
امداد یافته از فرقه طائیفها بقدر سیصد نفره متول
و همان مقدار نیز از ارتشها تلف شده است .

در سمت (وان) از وقوع قطع و غلا اهل
آن سامان نهایت برنشانی را داشته اند لهذا اینروزها
جناب باریک ملت ارامنه برای امداد بچهارگان
اهالی آن سمت بجمع آوری اعانه اقدام نموده
از احتیاج و ضرورت مردم آنجاها بابهالی را نیز
اطلاع داده است .

اخبارنامه (کوریه دور بان) مینویسد .
از جناب بابهالی بکومیسرهای تحدید حدود یونان
اطلاع داده شده است که اجتماع کومسیون مذکور
اینمقته تاخیر افزاده روز شنبه آینده برای اجتماع
و مذاکره مسئله معین شده است .

بموجب خبر تلگرافی که بمقدیر پوست اروپ
در اسلامبول رسیده است پوست اینمقته اروپ
که از اسلامبول فرستاده شده است در راه برندی
دروا کون راه آهن از فضا سوخته و تلف شده
است . بنابر این صورت دفتر کاغذهای سپارشی را
از اسلامبول خواسته است .

میگویند جناب مخنار باشای غازی در سمت

ناخته جغتاه را با حیواناتهای بار غضب نموده
مستخفنین جغتاه را به (یکی بازار) فرستاده
اند .

اخبارنامه ای وین مینویسد . در این اواخر
از جناب حکمران فرمطاع کاغذی بابهالی نوشته
شده در کاغذ مذکور از اقدامات دولت علیه
عثمانی که میخواهد (غومبیه) را صلحا بحکومت
مشار الیها واگذار نماید اظهار رضامندی نموده
ضمنا بیان کرده است که به هیچ وجه درباره ارتشها
اقدام بحرکات تجاوزی و تعرضی نموده نتایج
اقدامات بابهالی را منتظر خواهد شد .

خارجه

اعلا حضرت امپراتور روس در چین رسیدن
بشهر (مسکو) خطابه ذیل را در حضور اهل
آنجا خوانده است .

ترجمه خطابه

چنانکه دیدن شماها در اینجا موجب مسرت
و انبساط دلم شد محبت و اطاعت و انقیاد شما
که در هنگام سه صدی که در دوم ما بپایان گذشته
در باره من شد اظهار نمودید بخاطر خود میآوم
از بخاطر هونانک دبروزی خداوند عالم که حافظ
حقیقی است مرا و همراهان مرا اخلاصی داد .
در حال منتهای آرزوی من در سلامت و رفاهیت

مطالعه د

در نهمین گذشته ،
فصلی از (کلاوس) که
نقل کرده بود در نتیجه
در ایجاب نوشته خواهد
نیکبهای دولت روس
کرده بوده است که روس
کرده است اگر چه ماه
مطلب نداریم لکن حر
بخارا و خبوه و مسلط شد
ایران و عدم میل بخفا
باروس کویا تقابل با این
کرد . حال آنکه اگر
خالص ایران تجاوز میکند
در ایجاب چه تدبیر دارد
که بموجب تحقیقات کوه
ایران بودی دولت روس
بدولت ایران است . و
نیز در اینمقته مصدق بود
کذاشتن از مثل (کلاوس)
نیست . مگر قه طور مال دولت
بکند و بکیرد بدولت این
منازع فیه در میان دولت
دو کس را حکم قرار
یکطرف را کرده بگری
که این نیکبهارا دولت روس
اینرا هم بایران کرده با

دیسانہوہ گرانیی و قاتوقیری له ئەندۆل و کوردستان

"اختر" لەژماره ۱۹ سالی شهشهمییدا که له رۆژی چوارشهممه‌ی ۲۱ی ئه‌بریل / نیسانی ۱۸۸۰دا، چاپ و بلاوکراوه‌توه، باسی له‌تون‌دبوونی ئه‌و برسیتی و قاتوقیری و گرانییه کردووه که ناوچه‌کانی ئەندۆل و ده‌وروبه‌ری گرتۆته‌وه به‌شیوه‌یه‌ک پێویستی و داماوایی خه‌لکه‌که رۆژ به‌رۆژ له زیده‌بووندایه. هه‌روه‌ها دهنوسیت "" به‌داخه‌وه لهم رۆژانه‌دا ده‌بیس‌تریت که له ویلایه‌ته‌کانی حه‌لب و دیاربه‌کرو موسل و وان و ناوچه‌کانی ده‌وروبه‌ریان، ئاگری برسیتی و گرانیی به‌شیوه‌یه‌ک په‌ره‌ی سه‌ندووه که خه‌لکی ناچاربوون گوشتی ئاژه‌لی مردوو ه‌ ریشه‌ی گیا بخۆن و و زۆریکیش به‌هۆی لاوازی و بیه‌ه‌زییه‌وه مردوون. له‌راستی‌دا، ئه‌م جو‌ره هه‌واله خه‌مه‌نگیزانه هه‌ستی مرۆف تووشی هه‌ژان و شه‌ژان ده‌کات .

هه‌روه‌ها وێرای ئه‌وه‌ی ئه‌خته‌ر داوا ده‌کات که رۆله‌کانی نیشتمانی لهم دۆخه‌دا هاوکاری ه‌ ده‌ستگیرۆیی یه‌کتر بکه‌ن، باس له‌وه ده‌کات که هه‌والی ئه‌وه هه‌یه که هه‌ندیک ده‌وله‌مه‌ندو خاوه‌ن سامانه‌کانی حه‌لب ده‌سیتان به‌کپین و ئه‌نبارکردنی دانه‌وێله و به‌روبوومه خۆراکییه‌کان کردووه بۆ ئه‌وه‌ی قورخی نرخه‌که‌ی بکه‌ن و له بازاردا به‌نرخێکی به‌رز بیه‌رۆشنه‌وه و قازانجیکی گه‌وره بکه‌ن. هه‌روه‌ها به‌په‌ش‌تبه‌ستن به هه‌والنامه‌ی "ناردو بسفور" ده‌لیت که له‌موسل رۆژانه سی که‌س له‌برساندا ده‌مرن. هه‌روه‌ها وێرای برسیتی، سه‌رماش تینی بۆ خه‌لکه‌که هه‌ناوه‌و له‌گوندیکی نزیکی موسل، سه‌رجه‌م دانیشه‌توانه‌که له برساو له سه‌رما له‌ناوچوون.

هه‌روه‌ها ئه‌خته‌ر باسی له‌پێکه‌ینانی ئه‌نجومه‌نیک کردووه به‌بریا‌ریکی شاهانه له ئه‌سته‌مبول به‌سه‌رۆکایه‌تی کامیل پاشای راویژکاری وه‌زاره‌تی ناوخۆ بۆ ئه‌وه‌ی کۆمه‌ک و هاوکاری بۆ خه‌لکی برسی و لێقه‌وماوی ئه‌و ناوچانه کۆبکه‌نه‌وه.

(مسئو چون رپك) بجهه انجلم دادن مسلكه گرامني قطعه (ايرلاند) آرزومندان است كه بچرك و كلای نزه داخل بشود .

از این ایضا (افشا) در زردك (كنه) بگدسته از لشكر بان انگليس را بكنای تلف نموده اند - بنا بر این راه مراسلات از (كنه) تلفدها بسته شده است .

از این ۷ جلدی اولی در این نزدیکی از جناب حكومت لایحه تقاضا نمودن برای نبل شدن به تقاضا نمودن عسكری اوسو با بعضی مبعوثان تفویض شو اهد شد .

از این ۸ جلدی اولی (امتب) رئیس غورچاقوف را تبار زسختی حاضر شد - ولی فردای آن حواش قدری میبودی مایل گردید .

از لندن ۹ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

از این ایضا (مسئو كارول) از لندن ۱۰ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

از این ایضا (مسئو كارول) از لندن ۱۰ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

از این ایضا (مسئو كارول) از لندن ۱۰ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

توجیهات

امانت شهر بیاد دولت مظهر باشا رئیس سابق کومیسون اداره مهاجرین . ریاست کومیسون اداره مهاجرین بیاد

سعدتآپ رضا بك اندزی امین سابقی شهر توجیه فرموده شده است .

داخلیه

از جناب منی الخوانب اهدا حضرت اقدس همایون شاعشاهی بعضی الطاف و توجیه شاهانه بیاد جلالنساب معین نالك سفیر کرم ایران امشب را برای سلام باین همایون ملوکه دهنده شده و از اهدای سفارت گیری مقر و الخوان میرزا جوادشاه مستشار و حاجی میرزا تقیعلی خان کلباچو و میرزا رضا خان تائب اول و پاشا نرجان همراه جناب سفیر مشارالیه خواهد بود .

جناب کونت دوستان سفیر دولت اوستریا در روز بخار امور عسکر به عزت و با جناب دولتاب عثمان پاشا وزیر جنگ ملاقات نموده است .

پیشتر نوشته بودیم كه (كونت كورنی) سفیر دولت ایتالی خیل عزت با جناب ملكنت ایتال داشت ولی بسبب تاخیری مسئله حدود فرطاط بجهه واسطه بودن سفیر مشارالیه در میان با بعضی و حكومت فرطاط و این انجام دادن مسئله مذکور عزتشان چند روزی تاخیر افتاده بود لهذا چنانكه در همین مقدمه نوشته ایم مسئله مذکور انجام یافته و امضای طرفین رسید همین مناسبت سفیر مشارالیه نیز در روز از اسلابول با جناب ملكنت ایتال عزت نموده است .

از جناب منی الخوانب اهدا حضرت اقدس همایون شاعشاهی بعضی الطاف و توجیه شاهانه بیاد جلالنساب معین نالك سفیر کرم ایران امشب را برای سلام باین همایون ملوکه دهنده شده و از اهدای سفارت گیری مقر و الخوان میرزا جوادشاه مستشار و حاجی میرزا تقیعلی خان کلباچو و میرزا رضا خان تائب اول و پاشا نرجان همراه جناب سفیر مشارالیه خواهد بود .

ایضا از منی الخوانب اهدا حضرت اقدس همایون شاعشاهی بعضی الطاف و توجیه شاهانه بیاد جلالنساب معین نالك سفیر کرم ایران امشب را برای سلام باین همایون ملوکه دهنده شده و از اهدای سفارت گیری مقر و الخوان میرزا جوادشاه مستشار و حاجی میرزا تقیعلی خان کلباچو و میرزا رضا خان تائب اول و پاشا نرجان همراه جناب سفیر مشارالیه خواهد بود .

از این ایضا (افشا) در زردك (كنه) بگدسته از لشكر بان انگليس را بكنای تلف نموده اند - بنا بر این راه مراسلات از (كنه) تلفدها بسته شده است .

از این ۷ جلدی اولی در این نزدیکی از جناب حكومت لایحه تقاضا نمودن برای نبل شدن به تقاضا نمودن عسكری اوسو با بعضی مبعوثان تفویض شو اهد شد .

از این ۸ جلدی اولی (امتب) رئیس غورچاقوف را تبار زسختی حاضر شد - ولی فردای آن حواش قدری میبودی مایل گردید .

از لندن ۹ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

از این ایضا (مسئو كارول) از لندن ۱۰ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

از این ایضا (مسئو كارول) از لندن ۱۰ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

از این ایضا (مسئو كارول) از لندن ۱۰ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

از این ایضا (مسئو كارول) از لندن ۱۰ جلدی اولی (امروز) در غارت (و بند سئو) در زیر ریاست علیا حضرت ملكه انگلستان مجلس خاص فوق العاده منعقد خواهد شد - در مجلس مذکور همه و كلای لاجن حاضر خواهند گردید .

قاتوقرىي له كوردستان و كونسيرت له ئەستەمبول

به گویرهي ئەو هەوالانەي كه لەژماره ۲۰ و ۲۱ي رۆژنامەي "اختر" دا كه له رۆژي ۲۸ي نيسان و ۵ي مایسي ۱۸۸۰ دا، چاپ و بلاوكراونەتەوه، بەمەبەستی كۆكردنەوهي هاوكاريي و كۆمەك بۆ قوربانياني قاتوقرىي و برسنييهكەي ئەنەدۆل و كوردستان كه بهجۆريك توند بووه جەلگي كهوتوونەته خواردني گۆشتي ئازەل و مندالە مردووەكانيان، له ئەستەمبول كونسيرتتيكي مۆزيكي له تەلاري باليۆزخانەي ئەلمان بەريۆهچوووه كهسانتيكي زۆر له ئەشراف و باليۆزهكاني ئەستەمبول لەويدا ئامادەبوون. بەپيئي قسەي بيستراو، روانراوه بهۆي ئەم كونسيرتەوه بري ۱۵۰۰ ليره كۆبكریتەوه.

داخلیه

هفته گذشته مدعو بودن جناب جلالآباد
سفر کیر دولت علیه ایران را برای طعام شب بحضور
همایون اعلا حضرت قوی شوکت شاهنشاهی
اشعار کرده بودیم در ثانی اطلاع حاصل شد
که شب پنجشنبه گذشته بهرام و خود جناب مشارالیه را
بانه نفر از اعضای سفارت کبری خوان الطاف
سلطانی نهاده و در آن محفل همایون اعلا حضرت
پادشاهی نشان دولت ایران را زده جمعی از وکلای
مقام نیز در مجلس طعام حضور داشته اند .

اخبارنامه (وقت) مینویسد . روز شنبه
گذشته هیئت سفرا کد در اسلامبول هستند
در سفارتخانه آنکس اجتماع نموده در باب پاره بده
که بموجب وضع محاکمات و نظامات تازه دولت
علیه عثمانی مقرر شده است که از تبعه خارجه
گرفته شود بمذاکرات پرداخته اند که آیا بده مذکور
داده شود یا نه . (وقت) میگوید از قرار بکه
اطلاع حاصل نمودیم هیئت سفرای مشارالیهم با اتفاق
باعطای رسم مذکور همراهی نموده اند ولی بشرط
اینکه معاش و مآهانه مأمورین محاکم بطور مطرد
و منظم داده آید .

از جانب اهالی اسلام بلغارستان بجناب دولتآباد

وجهه گذشته زرد و خورد عیصری واقع شده
ارطرفین تلفات جزوی بوقوع رسیده است .

اخبارنامه (لوانت هرالد) که بزبانهای
انگلیسی و فرانسوی و اخبارنامه ترجمان افکار
که بزبان ارمنی طبع و نشر میشود بمناسبت اینکه
باره سخنان ناشایست که منافی منافع دولت
و سب تحذیب اذهان ملت بوده نوشته بودند لهذا
اخبار نامه ای مذکور هر دو از جانب اداره بهبه
مطبوعات بکلی لغو و ابطال گردیده اند .

برای اعانت بهاره کان اناطولی که از فحط و غلا

پریشان شده کارشان بخوردن گوشت حیوانات
و اولاد خودشان رسیده است از جانب ارباب همت
و کرم اقدامات می شود . از آنجمله هبت کور
دیو مانیک یعنی سفرای دول متحابه درز بر جانب

خودشان جهت موزیک قرار و بلزهای دخویه
ترتیب داده اند و این جهت اینروزها در تالار بزرگ
سفارتخانه دولت فخریه المان که در بیک اوغلی
ست و بزرگترین و بهترین سالونها است اجرا
خواهد شد . از صاحبان مروت موقوف است
که در اینسبب بوجهی خودداری نکرده داد
حوائج را بدهند .

ترجمان حقیقت را اخطار

کرده آنرا لایق اتفاق با دولت فویم ایران می شمارد .
آری هرگاه اعراب بادیه نشین برالعرب و آنانکه
راه قوافل حاج را بسته دولت را بزحمت و مصارف
فوق العاده میاندازند لایق اتفاق با دولت نباشد
عثمانی باشند مشی ترکمان نیز قابل این نقلها
خواهند بود .

نویسنده ترجمان حقیقت وضع آنجاها را اگر
مضواهر بداند همین مقیاس تواند فهمید . دیگر
اینکه کاغذ از استرآباد شعر بران است که بجهت
مخت کبری روس ترکمانان از در اقتصاد برآمده اند
و مقصودش از شدت نه شدت کردن دولت ایران
در باره آنهاست بلکه از جانب روس سخنی
دیده الجسا بایران میکنند . و اینکه ترکمان مایل
بمطابعت و انعقاد شده اند بواسطه استقامت
و مهر بانها است که از جانب حکومت خراسان
با آنها کرده شده است و مطالعه هم مطالعه خود
کاغذ نویسی است نه مطالعه اختر .

اما اینکه ترجمان حقیقت میگوید اگر اختر افکار
اتحاد اسلام را خدمت میکردی با اعتقاد ما خدمت
بزرگی اینجا آورده بودی اما ببندایم که توافق
بمسلك او بدهد یا نه ؟ رفیق خودمان ترجمان
حقیقت را در این مطلب نیز مددور باید شمرد بعلمت
اینکه در عرض شش سال که اختر در این پای تخت
اعظم بکمال استقامت در نمید مقدمات اتحاد
اسلام دقت فروگذاری نکرده و ترجمان حقیقت
ملفت نشده است معاصم است که نا ملا ما را

از قرار بکه مجموع شد از جانب جناب صفوت
مغش عموم دوا را لایحه در باب سرعت تمام
بت دعاوی شرعی و خصوصاً در باره اصلاح
اموال ایام نوشته شده بکار بردن باره تدابیر لازم
این مواد بسبب والای مشیخت تکلیف
هد نمود .

جناب دولتآب صبری پاشا امین رسومات
در روز است ناخوش هستند لهذا از جانب
بلوانب اعلا حضرت پادشاهی سعادتآبان
در رویانی (انسدی طیب اول و خالد بیک
دی برای استفسار خاطر بخانه جناب مشارالیه
اده شده است .

از جانب جناب دولتآب مظفر پاشا امین شهر
درین امانت بطور عموم تنبیه شده است که هر
نهایت چهار ساعت ونیم از روز رفته در سر
ریت خودشان حاضر شده تا ساعت یازده
یکساعت بغروب مانده مشغول خدمات
نوعه خود باشند . هر کس در خارج از این
رفتار نماید از ماهاتش اجرت بکروز تمام
م خواهد کردید .

سی سربب برسی اعتبار بری ...
بابعالی استعدائانه داده شرائط و تکالیف
خود را نیز بحکومت منبه بیان نموده اند .

در نسخه گذشته نوشته بودیم که برای اعانت
بیماره کان اهالی اناطولی که از قحط و غلا پریشان
روزگار شده اند درز رحمت هیئت سفرای دول
مغایه در سفارتخانه دولت المان کانسری یعنی
جعبت مور بکی داده خواهد شد . لهذا روز
دوشنبه گذشته در سفارتخانه مشارالیه جعبت
مذکور در نهایت انتظام و خوبی داده شده
بعضی از حضرات سفرای کرام و ماورن
و بسیاری از معتبران شهر بای تخت در آن مجمع حضور
بهم رسانیده بودند . از قرار بکه مجموع شد بقدر
بکهار او بانصدلها از این ممر حاصلات شده است .
بنابراین از اینگونه حسن نیت و اقدامات هیئت
سفرای کرام را بنام انسانیت تشکر مینماییم .

در ادرنه از جهة عدم بارش و خشک سالی
مردم و خصوصاً بزرگان خیلی اضطراب داشته اند
چنانکه اگر تا دو هفته بارش نیاید بیم آن است
که محصولات و کشتهها بالره خشکیده شود . باری
از درنه سالی بحال بندکان خود ترجم فرموده باران
رحمتی اعطا فرماید .

از روز شنبه گذشته در اسلامبول اخبارنامه
... (...) ...

مقرب الحاقان میر را محمودخان کلار پرداز
اول دولت علیه ایران مقیم طر بزون روز دوشنبه
گذشته بدر سعادت آمده است .

املاک خانواده (بارونجی باشی) را
در ایستغناوس داشتند (مسیوکاره) که از صرفها
مشهور و تبعه دولت روس است خریده است .

اخبارنامه فارو بو سفور میگوید . در سه
اناطولی در جاهایی که قحط و غلا بالا گرفته است
است بعضی امراض سرایت کننده نیز ظلم
نموده است . (این یکی هم از قبیل مزید برعدا
است .

از روز بکه امانت شهر بعهده لیاقت جنا
دولتآب مظفر پاشا محول فرموده شده است
در کار نظیفات و پاکیزه داشتن شهر که از عهده
وظایف امانت شهر است بعضی اقدامات بکار بر
می شود از جمله جا ده بابعالی که در حقیقت سالها
گذشته از بسیاری کرد و غبار که از عدم اعتنا
مامورین نظیفات ناشی بود گذشتن خالی از اشک
نیود امسال را از اکنون دیده می شود که گاه
جاروب شده سه چهار بازنیر بواسطه اراپه
مخصوصاً نظیفات شهر آب باسه شده معذره

كۆليرا له دهوروبهري سابلاغ

رۆژنامهي "ترجمان حقيقت" له ژماره ۱۳۰۸ ي خويدا، كه له رۆژي ۱۹ ي ئوگوستوس/ ئابي ۱۸۹۲ دا، چاپ و بلاوكر اوتهوه، ههوايكي سهارهت به بلاوبوونهوهي كۆليرا له دهوروبهري سابلاغ له لايهن بهرپوههرايهتي كاروباري تهنروسنئيهوه پي گهيشتوووهو بهگويرهي ههوالهكه پهتاكه له سنوورهكاني ويلايهتي وانهوه ههتاوهكو سنوورهكاني روسيا و ئيران ههيهو لهوي ماوه ده رۆژه كه رهنئينه بهردهوامه.

هاوكات له گهله ئهوي، له سنووري خانهقينيشهوه بهرامبهر به ئيران، چهند شوينيك بو گلدانهوه تهرخانكراوهو ماوهي پينچ رۆژه كرانتينه ههيه و دواپريارش سهارهت به وهستاندي له لايهن ئهنجومهني تهنروسنئيهوه رادهگهپهنريت.

حضرت نیرنگ ریاست مہاراجہ دہلی دار
العجزہ قوم بیرونی درنگی کوہ عقدا اجتماع
اید لازم کلامہ مناقصہ مقننہ اجرائی
مذاکرہ اجتماع

دخی استعمار اولفقرہ ایروکی اکلا شلمی
اوربہ بوبامہ مشارایہ حضرت نیری طرفندہ
تنظیم اولنامہ رایورنگ نظارت مشارایہ
تقدیم ایروکی غیرالمنشورہ

دائرة امور صحیحہ دن ،
ساوج بولاق ، وارندہ دخی قولرا
ظہور اتمنہ مینی ساحلدن وان ولایتک
متبادی حدودینہ قدر روسیہ و ایران
مواردانہ قارشو موضوع اولار اون
کون قرانتہ بہ کمال دقت و شدتہ دوام
اونقلہ برابر ولایت مشارایہ محدودندن
حائین دال اولماق اوزرہ اوراید قدر ایران
الکنندن کله جکرک مواقع مناسبہ موقع
تدنیہ تشکیلہ بش کون احتیاط قرانتہ سنہ
وضع اولنمی خصوصہ بحاس صحیحہ جہ
قرار ویر بلرک اقتضاسی ایفاقلندی اعلان
اولور

یاور اکرم حضرت بادشاہی دلفتہ
عسکری قوم بیرونہ عالیہ رئیس تانیہ
دراتو اسراعیل پاشا حضرت نیرنگ ریاست
درنگندہ بولنامہ قوم بیرونہ درنگی کوہ
اجتماع اید اجرائی مذاکرہ اجتماع

شورای درات اعضای کرانندہ
دتلو نوربانہ افندی حضرت نیرنگ ریاست
ندہ امیر نول مقننہ کی قوم بیرونہ درہ
اجتماع اید اجرائی مذاکرہ اجتماع

ملقات

بلغارستان فیو کنخداسی موسیو
دیتروف دونکی کون باب عالی بہ کادرک
ذات فحاشمات حضرت صدر اعظمی
وخارجیہ نظری دوللو سعید پاشا
حضرت نیرنگہ ملاقات اجتماع در :

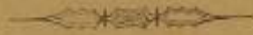
تشریح
عہدہ استیضار المرینہ رہہ سامیہ درات
قوم بیرونہ جبل لبنانہ متصرفندہ زمین یورطیہ
اولامہ درتلو نوم پاشا حضرت نیری درنگی
کوہ مانی ہر انومہ مناب دولورہ عزمنند

كرماشان وهك بهشيك له ئيلايهتي كوردستان

يهك لهو كتيبانهي كه لهسالي 1896دا له ئهسته مبول سهارهت رهوشي سروشتي و سياسي و بارودوخي ئاو و ههوا و كشتوكالي ئيرانه ، لهلايهن ماموستا محهمهد حسينهوه نووسراوه كهيهكيك بووه له ماموستاياني خويندنگاي منداله ئيرانيهكان له ئهسته مبول. شايهني باسه، كتيبهكه به داواي باليوزي گهروهي ئيراني له ئهسته مبول(نازم ئهلهوله) چاپكراوه. له لاپهري 22 و 23 ي ئهم كتيبهدا، باسي ئيلايهتهكاني ئيران كراوه كهديته سهه ئيالهتي كوردستان يان ئهرده لان. جگه له آشاري سنه كه 100000 نهفهه دانيشووان و بنه- نيز (بانه) 50000 كهس، ئاماژهي بهشاري كرماشانيش داوه كه ئهو كاته بهشيك بووه له ئيلايهتي كوردستان و نيو مليون 500000 كهس دانيستواني ههبووه.

را الحقیقه بدین روی فرادید

اوضاع طبیعی و سیاسی و احوال مجلیه و وزارت اعلیه هدیه بدین است
ایران را مشتمل است

از

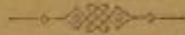
۵۶۸

محمد حسین

از معلمین دبستان ایرانیان

بر حسب فرمان جناب مستطاب اجل اکرم افخم آقا (ناظم الدوله)
سفیر کبیر دولت علیه ایران مقیم دربار عثمانی منطبق گردید

استانبول

۱۳۱۲

ایالت استرآباد -۵-

مقر اداره

(استرآباد) - که شامل (۲۰۰۰۰۰) نفوس است. در نقطه تلاقی راههای قزوین و توران افتاده. آب و هوای معتدل دارد. حاصلش غله و میوه و شلتوک و برنج می باشد.

در استرآباد کارخانجات صنایع نساجی و نمک باقی هستند. شهر مذکور در موقعی مستحکم و موطن اصلی ابل جلیل قاجار است که امروز زب اورنگ کیان و حکمران ممالک ایرانند. بندر این شهر (کنارجز) است که به بعد (۶۰) کیلومتر درست غربی آن واقع شده و ساکنانش اغلب از طایفه ارامنه اند.

از (کنارجز) هیزم و چوب شمشاد اخراج میشود. کوش تپه - نیز از ملحقات این ایالت است. شهر مذکور بندر ترکمان (بموت) بر بحر خزر بوده و در مصب رود (کرکن) واقع گشته است.

ایالت کردستان یا اردلان -۵-

مقر اداره

(سنه) - (۱۰۰۰۰۰) نفوس دارد. سنه - نیز (۵۰۰۰)

نفوس دارد. این هر دو قصبه از بلاد کرد نشین اند. و در اراضی حاصلخیز ساخته شده اند.

کرمانشاه - که (۵۰۰۰۰۰) نفوس را جامع است. در میان دشتهای منبت بربک شعبه رود (غامس) در دامن کوه (پستون) افتاده که یکی از سنگهای خرابه آن با خطوط و نقوش مخروطی الشكل برجسته مزین و مصورست و این سنگ از عهد پادشاهان قدیم یادگار میباشد.

ایالت لرستان -۵-

مقر اداره

(بروجرد) - (۳۰۰۰۰۰) نفوس را جامع و بررود (دیز فول) در میان راه (همدان - لرج) واقع شده است. مسافت آن تا همدان هجده فرسخ و تا کرج ده فرسخ میباشد.

شهر مذکور در میان جنبهای سبز و دلکش و باغهای ناز و فرحنا موقعی متین و نقطه منبع تشکیل میکند.

از یکفرسخی شهر (بروجرد) کال طراوت و خوبرا دارد. در فصل بهار میتوان گفت با صفا ترین اغلب شهرهای ایرانست.

اهالی بروجرد نسبت بنای این شهر را بنو چهر میدهند.

خالد بهگ بهدرخان قائمقامی حاسیبیه

بهگویره ی سالنامه ی سالی ۱۸۹۱-۱۸۹۲ ی ویلایهتی سوریا، واته
ئهو کاته ی که (مستهفا عاسم پاشا) والی سوریا بوو، یهک له نهوهکانی
بهدرخان پاشا که خالد بهگه و ناسراو بووه به (سیف الله) قائمقامی
قهزای حاسیبیه بووه. شایهنی باسه ناوبراو لهبهشیکی زوری قهزاکانی
سوریا وهک قائمقام کاری کردووه تاکو ئهو کاته ی که سولتان
عبدولحمید بههوی کوشتنی پاریزگاری ئهسته مبولهوه (ریزوان
پاشا) له لایهن عبدولرہزاق و عهلی شامیلهوه، غهزه بی له
بهدرخانیهکان گرت و تهواوی ئهندامانی بنه ماله که ی قولبهست کردن
و بو ناوچه دووردهستهکانی ئیمپراتورییه که له تهرا بوس و یهمهن
دوور یخستنهوه.

تخصیلات قومینسیونی

رئیس قول اغایی حسین افندی

رفاعی زاده سید عیسی افندی	مرتضی زاده السید جواد افندی
ابراهیم افندی سعید	ابراهیم افندی مطران
فارس افندی روفائل	

مأمورین متفرقه

مال بدیری معاوی عبده افندی	رفیعی محمد افندی
طاہر کاتبی نقولا افندی	نفوس مأموری نجیب افندی
رفیعی سعید افندی	تلغراف و پوسته مأموری سیون افندی
تلغراف و پوسته شاگردی احمد افندی	اورمان مأموری حسنی افندی
قولچی محمد افندی	رزی مأموری الیاس افندی
پولیس خلیل افندی	سواری تخصیلاتی نفر ۳

حاصبا قضایی

مأمورین قضا

قائم مقام بدرخان یا شا زاده خالد بك نالنه

نائب قادری زاده مصطفی افندی	جمال مدیری مراد فارسی افندی
تحریرات کاتبی رشید شهابی بك	صندق امینی سعید بك

مجلس اداره قضا

رئیس قائم مقام بك

سلیم بك شمس

نائب افندی

بهرزنجیه‌کانی بهشی علمیه

سالنامه‌ی بهشی علمیه که پیوه‌ستتیک‌ی رۆژنامه‌ی فهرمی ده‌زگای مه‌شیه‌خه‌ی شکۆمه‌ندی ئیسلامی بووه له ئیمپراتۆری عوسمانییدا، له‌یه‌که‌مین ب‌لاوکراوه‌ی خۆیدا، که له‌ئه‌سته‌مبول له‌چاپخانه‌ی قاهره له‌سال‌ی ۱۳۳۴ک به‌رامبه‌ر ۱۹۱۶زدا، چاپ و ب‌لاوکراوه‌ته‌وه ناو و میژوو و شوینی کارکردنی هه‌ندی‌ک له به‌رزنجیه‌کانه‌ی تۆمار کردوووه که له‌م ده‌زگایه‌دا کاریان کردوووه، له‌وانه:

- به‌رزنجی زاده سهید ئه‌حمهد ئه‌فه‌ندی که له‌زانیانی مه‌دینه‌ی منه‌وره بووه.
- به‌رزنجی زاده سهید محمهد نوری ئه‌فه‌ندی له ئه‌شرافی سلیمانی.
- به‌رزنجی زاده سهید محمهد ره‌شید له سه‌لاحیه.
- به‌رزنجی زاده سهید محمهد س‌الج.
- سهید زه‌کی به‌رزنجی مو‌فتی شافیعی له مه‌دنه‌ی منه‌وره.

علیہ السلامی

مشیت جلیڈ اسلامیٹک جریدہ رسمیہ سنہ طبعی در

برنجی دفعہ

مشیت علیا مکتوبجلیفی معرفتہ ترتیب اولمشدر

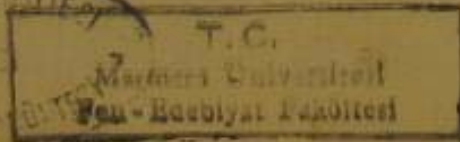
T.C.

MARMARA UNİVERSİTESİ

FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ

دارالکتب والعیلیہ - مطبعہ عامرہ

۱۳۳۴

اسامی	تاریخ رتبه یوم ماه سنه	مأموریت
حسن حلی	۲۲ ج ۱۳۲۰	
علی طاهر	۲۳ ج ۱۳۲۰	
باش اعیان زاده شیخ عبدالله	۲۴ ج ۱۳۲۰	
جباری زاده عبدالقادر لطفی افندی زاده الحاج محمد مراد افندی	۲۵ ل ۱۳۲۰	حلب علماسندن
مفتی زاده سید صادق	۲۶ ل ۱۳۲۰	حلب علماسندن
ابوبی زاده محمد سعید	۲۸ ل ۱۳۲۰	
قسطمونی الحاج محمد خلوصی	۲۹ ل ۱۳۲۰	ملنی مجلس اداره ایستام (اعضاسندن)
اطهلی خواجه محمد افندی دامادی حسین حسنی افندی	۲۱ را ۱۳۲۱	مرعش نیابتندن متقاعد
برزنجی زاده سید احمد افندی	۲۲ را ۱۳۲۱	مدینه منوره علماسندن
ابوبی زاده خلیل ابراهیم	۲۷ را ۱۳۲۱	شام علماسندن
صیادی زاده سید حسن	۲۸ را ۱۳۲۱	عسکار نقیب الاشراف قائم مقامی
حسن محسن	۲۵ ج ۱۳۲۱	دفتر خاقانی سننات شرعی مأمورینندن
بالجی زاده بکر	۲ س ۱۳۲۱	
قبرسلی خواجه زاده عرفانی	غره ل ۱۳۲۱	
محمد بهاء الدین	۱۴ ل ۱۳۲۱	سابق اموال ایستام محاسبه جیبی
استانبولی محمد صالح	۱۵ ل ۱۳۲۱	ملنی انطولی قاضی مگر مشاوری
استانبولی محمد جمیل	۱۶ ل ۱۳۲۱	انطولی قاضی مگر یکی تذکره خانه امقد سابق
ازمیری احمد امین	۱۷ ل ۱۳۲۱	دعوی و کپلارندن
محمد عوی	۱۸ ل ۱۳۲۱	
شیخ ظافر افندی زاده ابراهیم افندی	۱۹ ل ۱۳۲۱	
الحاقی زاده عبدالحلیم عماد الدین افندی	۱۶ ذ ۱۳۲۱	نوابدن
قدری افندی	۱۸ ذ ۱۳۲۱	عدلیه مأمورینندن

اسامی	تاریخ رتبه روز ماه سنه	مأموریت
لوتیف علی محمد پوری	غره ش ۱۳۲۱	قدس شریف قاضی سابق
لردولی محمد شکری	۱۳ ش ۱۳۲۱	اسبق پوردور ناچی
نجانی	۱۴ ش ۱۳۲۱	مدلو اشراقندن
حاجی قاضی زاده بلال خیری	۱۵ ش ۱۳۲۱	
زغفر آبولیلی حسن سعیدی	۱۶ ش ۱۳۲۱	
ابوس حبیب	۱۵ ذ ۱۳۲۱	اسبق پراوشته ناچی
مصطفی سعیدی	۱۹ ذ ۱۳۲۱	سلسره مفتیسی سابق
حسین حطی	۲۰ ذ ۱۳۲۱	ادرنه ده طاشلق مدرسه سی (مدرسی)
لطفا کیلی محمد نیاد	۲۵ ذ ۱۳۲۱	سندقلی نانت اسبق
بولیلی حافظ عثمان	۲۶ ر ۱۳۲۱	
مفتی زاده عبدالله فائق	۲۷ ذ ۱۳۲۱	اشفودره علماسندن
قره حصار ساحلی نورج زاده		
حسین خالص انندی		
برزنجی زادمسید محمد پوری انندی	۵ جا ۱۳۲۲	سلبابه اشراقندن
محمد ذهنی	۷ جا ۱۳۲۲	(اموال ایتام و بیت المال اوزنه داری)
ابراذیل الحاج علی رضا	۱۶ جا ۱۳۲۲	اسبق ساری شیخان ناچی
اور کریمی بایزید	۱۷ جا ۱۳۲۲	» ایلیمان
ابراذیل مصطفی شکری	۱۸ جا ۱۳۲۲	» کلیس
افسهرلی محمد رشیدی	۱۹ جا ۱۳۲۲	مأمورین عدلیه دن
سید علی	۲۰ جا ۱۳۲۲	مندی قیب الاشراف قاشمغای
محمد ضیاء الدین	۲۲ جا ۱۳۲۲	قبریس علماسندن
احمد و نبق	۲۵ جا ۱۳۲۲	(اسبق حاجی اوغلی بازارچنی (مفتیسی)
اولیا زادمطیبدی محمد جودت	۲۶ جا ۱۳۲۲	مفتیسا علماسندن
دجانی زاده عبد المعطی	۹ ل ۱۳۲۲	قضاندن

امام‌ورث	تاریخ رتبه پریم ماه سنه	اسامی
اسبق صفد قاضیسی	۱۳۲۳ ل ۲۳	چوقه دارزاده حامد خیرالله افندی
پایه مفتیسی	۱۳۲۳ ل ۲۴	فواد
مأمورین عدلیه دن	۱۳۲۳ ل ۲۵	ر-ول حق
قبریس مفتیسی زاده	۱۳۲۳ ل ۲۶	حافظ محمد طیب
قبریس علماسندن	۱۳۲۳ ل ۲۷	احمد عی الدین
{ سلائیکده سلیمیه مدرسه سی مدرسی	۱۳۲۳ ل ۲۸	بکیجه وارذارلی علی
{ صوفیه ده پاتیا باشی جامع اشرفی امام و خطیبی	۱۳۲۴ ص ۲	خالدی زاده موسی شفیق
اسبق حیدره قضاسی ناچی	۱۳۲۴ ص ۴	قلی بی حافظ ثانی
{ ارچیش	۱۳۲۴ ص ۱۸	قیصر به لی احمد توفیق
سابق طرابلس شام مفتیسی	۱۳۲۴ ص ۱۹	عبدالرحمن بزی
عکا مفتیسی	۱۳۲۴ ص ۲۱	{ کرانه زاده مصطفی لطفی افندی زاده محمد رشید افندی
زور	۱۳۲۴ ص ۲۲	عبدالله افندی
سابق نیکده مفتیسی	۱۳۲۴ ص ۲۳	عبد القادر
{ چهارشنبه قصه سنده ارینود علی بک مدرسه سی مدرسی	۱۳۲۴ ص ۲۴	علی رضا
{ محکمه تقییش اوقاف قلمی تجیر سابق	۱۳۲۴ ص ۲۵	محمد بهاء الدین
حما قاضی سابق	۲۳۲۴ را ۷	استانبولی اسماعیل حق
	۱۳۲۴ را ۸	{ سنوی زاده طه افندی زاده سلیمان غالب افندی
	۱۳۲۴ را ۱۰	برزنجی زاده سید محمد رشید
	۱۳۲۴ را ۱۳	کیلانی زاده سید عبدالقادر

ناموروت	تاریخ و رتبه یوم ماه سنه	اسم
عدلیہ مأمور لہندن	۸ ب ۱۳۲۵	شیخ احمد بدری افندی
پانہ بلدی رئیس	۹ ب ۱۳۲۵	شیخ مسلم
خرپوت اشراقندن	۱۰ ب ۱۳۲۵	فیضی بك زاده محمد مدحت
اسبق نابلس ناچی	۱۱ ب ۱۳۲۵	حسن حلمی
ادرمید ناچی	۲۴ ب ۱۳۲۵	ہمشینلی محمد خورشید
	۲۵ ب ۱۳۲۵	طہماس رمزئی افندی زاده زین العابدین افندی
بدردہ قاضی سابق	۲۶ ب ۱۳۲۵	بقداد مفتیسی اسبق سعید افندی
تیکوش مفتیسی	۲۷ ب ۱۳۲۵	حفیدی محمد جبل
پروزہ مفتیسی	۲۸ ب ۱۳۲۵	خلیل ذہنی
سیواس علماستندن	۲۹ ب ۱۳۲۵	اسماعیل حق
		راسخ
اربیل علماستندن	غیرش ۱۳۲۵	شیخ ہدایۃ اللہ افندی حفیدی علی افندی
قرم علماستندن	۲ ش ۱۳۲۵	افندی
بقداد اشراقندن	۲۴ ن ۱۳۲۵	جیل زاده عبدالرحمن نورالدین
عدلیہ مأمور لہندن	۲۵ ن ۱۳۲۵	عربانی زاده رافق افندی زاده محمد خیرالدین افندی
حلب متاخذندن	۱۶ ن ۱۳۲۵	حلوئی زاده سید محمود اسعد
	۲۱ ل ۱۳۲۵	حیدر زاده عبدالفتاح
بقداد محکمۃ شرعیہ سی	۲۲ ل ۱۳۲۵	برزنجی زاده سید محمد صالح
اکتباستندن	۲۳ ل ۱۳۲۵	راوی زاده سید اسماعیل
اسکوب مفتیسی	۲۴ ل ۱۳۲۵	حسن فہمی
سینوب بیوتی	۲۵ ل ۱۳۲۵	حسن فہمی
	۲۷ ل ۱۳۲۵	چرکس حافظ علی رضا
	۲۸ ل ۱۳۲۵	کبالی زاده سید ابراہیم
	۶ محرم ۱۳۲۶	ارکریلی محمد امین
سابق ملاطیہ مفتیسی	۷ م ۱۳۲۶	عثمان عوفی

ممنوع ماہ اول

رینووسی وشه‌ی " کوردستان " له ده‌قه تورکییه‌کاندا

له‌کاتی‌کدا کوردو روژن‌بیره‌کانی هه‌تاوه‌کو دامه‌زاندنی دووهم ده‌سه‌لاتی شیخ مه‌حموودی به‌رزنجی له‌سلیمانی له ۱۹۲۲دا، وشه‌ی کوردستانیان به‌شیوه‌ کۆنه‌که‌ واته " کوردستان " له‌سه‌رجه‌م نووسین و بلاوکراوه‌و روژنامه‌کانیاندا ده‌نووسی، به‌شیکی زور له کتیبه‌ میژووویه‌کان که به‌تورکی ده‌نووسران وشه‌که‌یان به‌و رینووسه‌ی که ئیستا له‌زمانی کوردیدا ده‌نووسریت واته " کوردستان " نووسیوه، که هه‌ندی‌ک له‌وانه بو ناوه‌راستی سه‌ده‌ی ۱۹ ده‌گه‌ریته‌وه، نمونه‌ش له‌وانه:

- به‌رگی شه‌شه‌می کتیبی " دولت علیه عثمانیه تاریخ " که له‌سالی ۱۸۶۶دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌لایه‌ره ۱۳۸ وشه‌ی کوردستان ی نووسیوه.
- محمه‌د توفیق له‌کتیبی " تاریخ عثمانی " که له‌سالی ۱۸۸۸دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌لایه‌ره ۲۳دا، کوردستانی نووسیوه.
- سیدی رئیس له‌کتیبی " مرآت الممالک " که له‌سالی ۱۸۹۵دا، چاپ و بلاوکراوه‌ته‌وه، له‌لایه‌ره ۹۲دا، کوردستان ی نووسیوه.
- محمه‌د موراد له‌کتیبی " تاریخ ابوالفاروق تاریخ عثمانیده " که له‌سالی ۱۹۱۱دا، بلاوکراوته‌وه، له‌لایه‌ره ۳۱۴دا به‌هه‌مان شیوه.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿﴾

جدی غایہ * ودرود بی نهایہ * اول شهنشاه قلمرو ملکوت * وپادشاه
ممالک جبروت * حضر تفرینہ در کہ (توفی الملک من نشاء) نص
قاطعتک شمشیر تابداری نھی نهضت نیام حکمت و میان بند نظام مملکت
ایلدی * وصلوة رحمت مایہ وسلام سعادت وایہ اول قبہ نشین سرای
معلایہ اوزرینہ اولسونکہ سرکشکان بادیه ضلالت اولان ملتی
طریق مستقیمہ هدایت ودالات ایلدی ﴿﴾ اما بعد ﴿﴾ سایہ همایون
حضرت خلافت پناہیدہ کتب مختلفہ دن جمع و ترتیبہ مشغول اولدیغم
تاریخ زوات علیہ تک بشنبی جلدی هجرت سنہ نیو به تک سکر بوزیش
تاریخ قدر ممتد اوله رق قرین ختام اولدیغی مثلواشبو التنبی جلدی
دخی سنہ مذکورہ ده ساحتہ ظہورہ کلان وقیمہ معلومہ دافصکرہ
ممالک محروسہ عثمانیہ تک امر اداره سی امیر سلیمان شاه وساطان عبسی
وساطان موسی وجلی ساطان محمد خان نام شهنزاد کان حضرتانہ

﴿ انتقال ﴾

بالی پاشا دخی مسقط رأسی انطالیه شهری اولوب سلطان بازریده کسب
 قرب ایدرک بالی بک د بنگله مشهور ایدی صکر دن اناطولی امیر الامرایی
 اولدی سلطان بازریدک یابدی بی جامعه بنا امینی اولان محمد سعید
 افندیکه یکجیری کاتبی ایدی جامعهک فضلہ سندن سرفت ایدرک
 قدرغه ایمانده کندوتاننه برجامع یابدی بی معلوم عالی اولغله خدمتدن
 طرد وتعبید اولندی بو ائتاده کفه دیاری حکمداری شهزاده سلطان
 محمد وفات ایتکله نعلشی روسه به کوندر بلوب ایالت مذکوره
 موقتا امرادن برینه ویر بلوب بده طربزون حکمداری شهزاده
 سلطان سلیمک اوغلی سلطان سلیمان و برادی بوسنه حدودنده والی
 بولان اسکندر پاشانک دخی عمری آخر اولغله وفات ایدی

۹۱۱ و ۹۱۲ صدر اعظم داود پاشانک و فاتی مناسبیله هر تقدیر
 بحیی پاشا وزیر اولمش ایسه ده وندیک محاربه سی بر طرف اولوب
 موره خائنه سی دخی تکمیل اولد یقندن خادم علی پاشا دردوانسه
 دعوت اولوب وزارت اصعاد اولندی یقندن و بوه ده سی استغان بک
 فوت اولوب بری نوغله و برادی شاه اسماعیلک دخی ممالک محروسه په
 هجوم ایچون حاضر لئتمده اولدی بی خبر و برادی حتی خطه آذربایجان
 تسخیر ایلد کد نصکره امرای پایندی دخی برابکشر غیر بلوب شروان
 حکمدارینی و طافستان خانلرینی و کورجستان بکلرینی دائرة اطاعنه
 ادخال ایلوب کوردستان امراسنی دخی کندویه جلب ایلوب بعده
 ارزجان اسبغلیه قاعدی بتد علیه شهزاده سلطان احمد کند و سته
 منسوب اولان ایلات والویه ننگ تجارلی عسکرینی طوبیلوب مقابله
 ایچون حاضر لند یقندن گروه سرخ سران نواحی ارزجان دن شکار
 بهانه سبله کریران اولوب سیواس ایلدن کجه رلک قیصر په طرفه
 صارقند یلق ایلدی اورالرینی دخی نهب و غارت ایله ذولقدر په
 ولایت کبر و مرعش حواله سنی یا قوب پنه کلد بکی بولدن

مکاتب عسکرية شاهانه به مخصوص

فنايخ عثمانی

محرری

ارکان حرب یکباشی

محمد توفیق

برنجی طبی

مجلس معارف عسکرية مک رخصتیه

قسطنطنیه

۱۳۰۵

مطبعة ابوالضیا

دلالتیه دیار بکر و ماردین، موصل و بعلبک و حلب و بیروت و کوردستان اطاعت پادشاهی بی قبول ابدیله‌ها. بوقدر موفقیات هب چالدیران غلبه‌سنگ و بردیکی نتیجه‌ها ایدی . ۹۲۲

ذوالقدریه مالکنک ضبطی اوزرینه مصر سلطانی علاالدوله بی حایه ایدوب سلطان سلیمی اغصاب ایش اولدیغندن مصرک دخی حقندن کلک فکرند برطوتش ایدی . مصر سفرینه کیتزدن اول راغوزه ، ونیدک حکومتلریله بلایا واسپانیانک و نائیر کوچوک سیدورلرک بحر سفیده کریمکه اولان دولتلیسه مقابل بریوک دولتیه صاحب اولقی قصد ایلدیکندن خلیجه تاسیس ایلدیکی دستکاهلرده جسیم برودتیا اناسنی امر ایدی بوصورته دکرده دخی سلطوت و قدرت کوسرتمک لوزمنی تیه ایش اولدی . کوردستانک الحاقی اکیال ایدن سدر اعظم اردوسی ۹۲۳ سنه سی بهارندن سوکره مصر سفری ایچون ایلری به حرکت امرنی آلدی . آناتولی بی سورتدن آیران (طوروس) سلسله جبالی اوزرنده کی (دمبر قبو) دربندن کیمکه باشلادی . پادشاه ظفر اکتناه دخی اوغلی شهزاده سلطان سلیمانی پای تخنده قائم مقام برافدی . جسیم براردو ایله آناتولی به کچوب صدر اعظمه بنشدی .

مصر سلطانی قانصوغوری چندیلکده مهابرتلی مثل حکمنه کبرن کوله من آتلیری باشنده عثمانلیله قارشو مقابله ایله چکی امید ایلور ایدی . ایکی اردو حلبه بش آتی قوتاق مسافه ده بولان (مرج دابق) صحرا سنده بربریه تلاق ایدرک حربه باشلادیلر . سلطان سلیم چالدیران غلبه‌سنی کندبسته قراندیران طویلرک شدتی آتشاری سایه‌سنده کوله من سواریلرینی بریشان ایدرک هجوملرینی کری بوسکورندیکندن محاربه بی قرانندی بوقانی هنکامه ده قانصوغوری دخی هلاک اولوب کیتش ایدی . مصرک سورتیه ده پای تحت مرتبه‌سنده بیوک برشهری بولان حلب بوغلبه

کتابخانہ اقدام

عدد ۳

آثار اسلافین

مِرَاتِ الْمَمَالِكِ

مؤلف

سیدی رئیس

طابع و ناشری

اقدام غزنیہ سی صاحب امتیاز و باش محرری

احمد جودت

معارف نظارت جلیہ سنک رخصتیہ طبع اولتشد

در سعادت — اقدام مطبعہ سی

۱۴۱۴

ذکر اولان غزلدن شاه غایت حظ ایدوب خوش حال اولوب
رخست ووروب، سعادتلو پادشاه حضرت تلیسک جناب جلالت مابلرینه
کتابت یازوب کچل مرتبه عرضه اخلاص ایدوب وخیلی محبت لر کوستروب
یوزباشی حسن بکک برادری نظر بکی بر مقدار آدم ایله قوشوب، وتکرار
خلعت ووروب، قزویناه امام شهزاده حسین زیارت اولتوب، مبارک
ربیع الآخرک اوایلنده محروسه بغداده عزم اولتوب (سلطانیه) قریبنده
(ایهر) نام شهرک اوکندن مرور اولدقدمه انده پیر حسن بن آخی اوران
زیارت اولتوب، بعد قرقان آشلوب آنده دخی شیخ محمددم تیزین خواجه
احمدیوی زیارت اولتوب آندن شهر درگزینه، بعد شهر همدانه واریلوب
عین القضاات همدانی حضرت تلی و پیر ابوالعلائی مهاجره کی عامدار
رسول الله صلی الله علیه وسلم زیارت اولتوب آندن قصبه سعد آباده
واریلوب سرحد بیکلرندن بیک اوغلی حسن بیکه ملاقی اولوب، اول
دخی انواع رعایت و ضیافت ایلیوب بعد کوه الوند کوه نهاوند جانبندن
یعنی لورستان اتکندن کوه یستونه کلنوب امام قاسم زیارت اولتوب
آندن ویس القرن کندینه کلنوب آنده دخی حضرت ویم القرن رضی الله
عنه زیارت اولتوب بعد قصر شیرین یولی ایله **کوردستان** ایچندن قلعه
زنجیره کلنوب اول کون هوا یوزنده ناکاه برها لوریلوب علامت
خیردر دیو خاق غایت سونوب شادلغله سیر ایلیوب کی مبارککن
وکی احوالن ذکر وتفصیل ایدوب نته کیم شیخ سعدی رحمة الله
علیه بیورر :

(بیت)

همی برمه مرغان ازان شرف دارد که استخوان خورد و جانور تیزازد
مفهومنجه مثلا غداسی اصلا استخواندن غیري نسه اولیوب

Handwritten text at the top: *Handwritten Persian/Arabic text*

اثر
محمد مراد

تاریخ ابوالفاروق

تاریخ عثمانیه

سیاست و مدنیت اعتباریه حکمتا صلبه مخربه نسبت

ناشر مشغول

طه زاده عمر فاروق بن محمد

پشتچی جلد

طبع اول

طابع و باهی

مطبعة آمدی

۱۳۲۹

INSTITUTE OF ISLAMIC STUDIES

ایدی. آندن بالاسطفاده دشمنی تعقیب ایله بغداده پاتاشدیدی
 حالده قیوسنك آچلمهسی مقرر ایدی. لکن عسکر دشمنی
 تعقیب ایتمك ایتمدی. نفر باشه اوزر غروش بخشش آلمق
 کورولتیمی ایچنده کونلری غائب ایتمدی. بونی طلب ایدن
 عسکر « اهانته بکر طرفه کچدکاری حالده ، کندیلرینه دها
 زیاده ویرینه چکتی، بوبانده قطعی وعدلر بیله درمیان ایلدیلرکنی »
 ادعا ایتمدی. همان متجاسرلرک قورشونه دیزلمهسی داعی اولان
 بو اهانت حقنده اغماض عین ایتمکدن باشقه چاره بوله مادیلر !
 هر طرف دو کولمکده ، بنای دولت هر جهتدن سقلوقده

ایدی. بویله بر صروده بزه صادق و مطیع اولان **کوردستان**
 امراسنی اولسون قوللانق جهتی التزام اولنه میور ایدی.
 سردار خسرو پاشا عرض و طمع مغلویاً نامدار امراسنی اعدام
 ایله قوجه قطعه به بزدن یوز جور تیوردی .

برنجی سفرده بغداد اوکنده کی موفقیتسزلکمز ناحق
 بره حافظ باشانک اهلینسزلکنه ویرلیدی. صدارتدن
 و سردارلقدن حافظ پاشایی عزل ایله یری خسرو پاشایه
 ویرلیدی .

اشبو بغداد سفرلری وقوعات مهمه دندر. بر جوق جهتلر
 ایله تفصیله شایاندر .

حافظ پاشا سفری — حافظ پاشا، سفرینک ابتداسنده،
 بو بوک بر خطا اجرا ایتمدی. شرق حدودنده مهم بر وقعه

زمانی خه لکی سلیمانی و نهو ناوه سرف فارسیه

ناشکرایه که یه کهمین ژماره ی روژنامه ی نهختەر، به پالپشتی شیخ مو حسین خانی مو عینو لمولک (دواتر موشیر و لدهوله) بالیوزی گهوره ی دهولته ی قاجار له نهسته مبول. له روژی پینجشهممه ی ریکهوتی ۱۸ ی به نایه ری ۱۸۷۶ دا، له پایتهختی دهولته ی خه لافته ی عوسمانییدا، چاپ و بلاوکر او هته وه نه م دهوره یه ی لهوی تاوه کو ۸ ی سپتامبه ری ۱۸۹۶ ی خایاندوه. شایه نی باسه، به ریوه به ری نه م روژنامه یه محمهد تاهیر ته بریزی و سه رنووسه ری سه رته تا میرزا نه جه فعلی خانی و هرگیری بالیوزخانه ی ئیران له نهسته مبول و دواتریش میرزا مه هدی خان ته بریزی بوو.

وادیاره نهو کاته ی نه م روژنامه یه له نهسته مبول دهستی به چاپ و بلاو بوونه وه کردوه و ژماره کانی رهوانه ی کهسانی ناسراوو وه کیله کانی دهولته و خاوه ن پیگه بالاکان کراوه، به لام پاش ماوه یه ک له دانی نابونه خو یان بواردوه و داوایان کردوه چیدی نهختریان بو نه نیردیت. نهختەر له ژماره ۳۳ ی خویدا، که له ۶ ی مارس ی ۱۸۷۶ دا، چاپ و بلاوکر او هته وه، له ژیر ناونیشانی "پیشاندانی داخ" نهوه ی نووسیوه که نهختەر به زمانی فارسی دهرده چیت و فارسیش زمانیکه که دهولتی عوسمانی تیکه لی زمانی دهولته ی کردوه وه له هه موو خویندنگه مه کته به کان زمانیکی باوه، ههروه ها نهو زمانه یه که سولتانه کانی عوسمانی به فارسی شیعو دیوانیان هه یه و دوی عه ره بییش، فارسی پیکهینه ری زمانی تورکیه.

له وهش زیاتر، نهختەر پی راده کیشیت و ده لیت که فارسی جگه له ئیران، له نیو موسولمانانی هندستان و نه فغانستان و ناوچه کانی کوردستان و داغستان به ربلاو به کارهاتوه وه به تایبه تی سلیمانی و نهو ناوچانه زمانیان سرف فارسیه.

دسته و مدارد سوری را
رسد . دولتی آریش
تجاری که باید در بغداد
تغییر القول دهند . اگر
یطاغ نتوانند اهالی خود
نند . ازین و بتزبورخ
خواهد شد که اهال را
مستیم که باین روش وصال
سه و هرست بکلی مرفع
کرد .

جواب

ت ه رالد می نویسد بعضی
مه کنندگان (اختر)
که در اختر از اخبار و حالات
شود و اگر هم نکاشته
با اینکه ما منتظریم که
آنصحنات مشرق زمین

ستر

لوانت ه رالد که اینگونه
ای خود یا خبر میدهد
و در آنچه خود او یاد بکران
در باب اخبار ایران تفصیل
یکدرجه تصدیق می نمایم .
اهها و پوسته های ایران
راه تغلیس باین حال درست
امر پوست در حال غیر
نامه میان اداره های پوست
که در داخله ایران پوستها
ن چه خانه باین طرف انصال
از قاعه ایان دهند .

(اظهار تأسف)

مناسب است در اینجا از وضع رفتار بعض ادبا و نیک
خواهان علوم و معارف این پای تخت بزرگ
در حق اختر بجملی اشعار کرده و اظهار افسوس
خود را بیان نمایم .

این یکی معلوم است که زبان فارسی زبانی است که
دولت علیه صفت آرا داخل در زبان معمول دولتی
خود کرده و در همه مکتبها و خانها تدریس آرا معمول
کرده اند . و تا این لواخر سلاطین عظام عثمانی
شعرهای فارسی داشتند و دیوانهای فارسی از ایشان
در میان است . و حقیقه جز اعظم زبان ترکی
بعد از عربی فارسی است .

و علاوه بر اینها غیر از ایران زبان فارسی در میان
مسلمانان هندوستان و افغانستان و صفحات کردستان
و داغستان معمول و متداول الاستعمال است خصوصا
بنیامیه و آسمتیا که صرف فارسی زبان هستند
صاحب امتیاز اختر تصور میکرد که بجهت بنای
این روزنامه مظهر الثغات بسیار بزرگی از جناب
پایعالی خواهد شد و غیر از وکلای ققام و معتبرین
رجال کرام شخصه های بسیار بقاری که از جناب
وزارت جلیه خارجیه دولت علیه با کمال میل و الثغات وعده
فرموده بودند برای مکتبها او نه خواهند شد
و باعث این خواهد گردید که کار این روزنامه روز
روز رونق گرفته و هم بک واسطه امتزاج و ابتلاف
وزیادتی مناسبات در میان ملل شرقیه خواهد
گردید . و امید های بسیار مهم و معتاد در ضمن
این نصحیات بنظر می آید .

اکنون گذشته از چند نفر از محترمین و کلای ققام
و رجال امره که بهمان فرستادن شخصه های معدودی
خدمت ایشان اکتفا شده است بعض اشخاص
یعنی از کسانی که داخل مکتب و کلا هستند
و خدمتشان از نظر افسوس دهنده نیستند بقدر نکند

پرداشته شود و زیاده بر این در ضمن اوراق اخبار
نوشته را لازم نمیدانیم .

از مخبر جده

از واپورهای که در آن بندرات کار میکنند واپوری
(جواد) نام در هتکام برکتی حجاج بجده آمده
و جمعی از حجاج ایران و مسقط و حضرموت و بصره
و جاهای دیگر را گرفته در بیستم ماه ذیحجه الحرام
۱۲۹۲ از بندر جده حرکت نموده است و همان
شب دوساعت بصبح مانده در مقابل جزیره
(لبت) واپور مذکور بسنگ زده و شکسته شده
است پنج نفر ایرانی بقایق واپور سوار شده و در رفته اند
پنج روز دوی آب بوده اند که چهار نفر از آنها در
آن بین تلف شده و یک نفر را یکی از غایبهای
بزرگ آنصحنات رسیده و بکنار میآورد از آنجا خبری
گمراه کرده بجده آمده است . و شخص دیگر
باز عبده نام پوشه ری در روی نخسه بلو چند روز
روی دریا مانده بعد بقایق بزرگی رسیده او را هم بکنار
رسایده و بجده آمده است و جمعی هم در (لبت)
بیرون آمده بوده اند . و غیر از این تفصیلی از واپور
مزبور در میان نبوده اینقدر که از جناب حکومت
قاعه های متعدد و نوان و آب فرستاده اند که هر چه پیدا
گشتند بیارند و خبر واپور را معلوم کنند . و چون
ایرانی در آن واپور زیاده بوده است از جناب کار
پرداز ایران مقیم جده هم اقدامات لازمه بعمل آمده .
خود نیز ماموری فرستاده است در تالی اگر تفصیلی
از این بیشتر معلوم شود نکات خواهد شد .

کازنهای روسیه می نویسد باینکه خوفند از جناب
صا کر روسیه ضبط و تصرف شده است هنوز
اقتنانش در آنجا باقی است و نصیرالدین خان حاکم

دۆزینه‌وه‌ی وتاریکی که‌یفی جوانرۆیی که له ئەسته‌مبوله‌وه
وه‌لامی میسته‌ر ترۆته‌ری کۆنسولی بریتانیی له کوردستان ده‌داته‌وه

ئاشکرایه که که‌یفی جوانرۆیی (۱۸۱۴-۱۸۸۳)، شاعرێکی
گه‌وره‌و لیهاتووی کوردبووه‌و له‌بنه‌ره‌تا له‌جافه‌کانی جوانرۆیه‌و پاشان
هاتۆته‌ ناوچه‌ی شاره‌زوورو له‌ویشه‌وه له‌ ساڵی ۱۸۶۳دا، چۆته‌ کۆیه‌و
چهند سالێک له‌وئ ژیاوه‌و له‌لای مه‌لا عه‌بدوڵلای جه‌لی
خویندووویه‌تی. پاشان به‌هۆی ناکوکی و شه‌ره‌ شیعری له‌گه‌ل شیخ
ره‌زای تاله‌بانی، له‌کۆیه‌ جیگه‌ی پێ لیژ ده‌بیت و به‌شیوه‌یه‌کی زۆر
نابه‌جێ ده‌رده‌کریت. هه‌ر بۆیه‌ ناوبراو له‌ساڵی ۱۸۶۹، له‌ریگه‌ی
هه‌ولێر و موسڵ و هه‌له‌به‌وه‌ روو ده‌کاته‌ ئەسته‌مبولی پایته‌ختی
ئیمپراتوری عوسمانیی و له‌وئ له‌گه‌ل کوردانی تاراوگه‌، که‌ یه‌ک
له‌وانه‌ حاجی قادر بووه‌، یه‌کده‌گرێته‌وه‌و له‌و کاته‌وه‌ تاوه‌کو مردنی
هه‌والێکی لی نه‌بیستر اوه‌.

له‌کاتی راپه‌رینه‌که‌ی شیخ عوبیدوڵلاو هاتنه‌ نیو ناوانی مه‌سه‌له‌ی
کورد له‌ نیو رۆژنامه‌کانی عوسمانییدا، میجر هینری ترۆته‌ری
کۆنسولی بریتانیی له‌کوردستان، وه‌ک که‌سیکی نه‌یار به‌ جولانه‌وه‌ی
کوردان، له‌ راپۆرتیکی بلاوکرای خۆیدا، هه‌ندیک زانیاری له‌سه‌ر
کورد بلاوکرده‌وته‌وه‌ و تویه‌تی که‌ کوردان میله‌تیکی ساده‌و
نه‌خوینده‌وارو بئ سهنه‌تن. ئەم وتیه‌ی ترۆته‌ری کۆنسول، له‌ دلی
هه‌ندیک له‌ کوردانی دانیشتووی ئەسته‌مبول گران بووه‌و یه‌ک له‌وانه‌
که‌یفی شاعیر بووه‌ که‌ به‌ وه‌رگیرانی شیعریکی مسته‌فا به‌گی کوردیی
بۆ زمانی تورکی (کوا دارای زه‌رگرته‌ کمرچین کلمه‌ گنارئ...کلاو
لار چاوخومار شیرین سوار خال مسک تاتارئ)، وه‌لامی ترۆته‌ری
داوه‌ته‌وه‌و له‌ گوشه‌ی ئەده‌بیاتی ژماره‌ ۹۶۹ی رۆژنامه‌ی (ترجمان
حقیقت) دا، له‌رۆژی سئ شه‌مه‌می ۱۳ی ئەیلولی ۱۸۸۱دا، چاپ و
بلاوکراره‌ته‌وه‌، که‌ لێره‌دا بۆیه‌که‌مین جاره‌ وینه‌که‌ی بلاوده‌کرێته‌وه‌،
که‌ بۆ خۆی به‌لگه‌ی ئەو هه‌سته‌ نیشتمانیپه‌روه‌ریی و کوردانه‌یه‌ که‌
تاكو دوا ساته‌کانی ته‌مه‌نی له‌لای که‌یفی هه‌بووه‌:

طبیعی اولوب فقط اهمیتدن آزاده اولدندن
یازدم - در دست انشا بولسان مکتبک
مصارف انشایسه شمدی به قدر اوچوز
ایراقدر برملط بولامش و پندری طویلاقمده
بولشدر - شو ائمه ایه ایصه برایش کو
ر به بیکنه شمه بوقدر - برده فرق کلیسا
قصه بنده صویک ندری جهته اوج درت
یک نیرا مصرف ایه جوارده بولنان سو
لرک قصه به قدر کتورلمسی معتبران بلده نك
و بتضمین تصرف و قوماندان باشا حضرا
نك چله اما نندن ایسه شوقصورتک قوه
دن قلمه ایصالیون شمدیلک برتشی و قیرت
ایمن کور به بیور - صویک اهالی به علی
انحصوص مساکر شاهانه و حیوانات میر به
درجه لزومی مستثنی تفصیل اولوب اگر چه
شوارزو امل میدانه چبقار ایسه و ونکاه
برابر ازده بلده نك و بولرک تنظیمه چاییلور
ایسه مسیبری بحق کتور بئی شایان
تقدیس ادملردن حد ایده بیلور - و فرق
کلیسایسه شمدی دخی ذاتاً ساوا اولدی ایه
نظراً ولایتک انستاز برتشیانی اولمش
اولور -

برازده ادرنه دن بخت ایدام - جلوس
هماون رسم عالییه یک پارلاق برحاله اجرا
اولدی کئی کجه شهر آیین دخی هر سنه نك
فوقده ایسی - چارنو بازار و جوامع قنابدیل
ایله تزین ایدمش و هر برده « پادشاهم
شوکتکله چوق یشا » عباره نك اطراق
قنابدیل ایده نولمش ایسی - هله قونسلو -
سرك وز یتدی شایان پاشا ایسی - جناب حق
پادشاهم افسدمر حضرتون نك وجود
هماون بونری کال عاقبتده برترار بیورسون
آمین -

ادرنه دیرام مناسبه به معنی آجقلی
حادثه ل وقوعه کلدی - اسباب موجودیسی
سو تدبیر - باقنر نصل اولدی - بیرامک
ایلك کونی بعضی افراد عسکر به وساره
سلطان سلم جوارنه بر کارخانه به اجتماع
ایدرل - کیم بیور دهانه ایدرل - ان
صوک برقا شمه دن طویلابی ارالنده آچیلان
باب منازعه مضار به قدر ایزور - بوقدر
اولسه - بونکله قالسه نه اهلا - بومضار به
وهله تشهر سلاحه بسدل اولور - اراده
سکر اون کیشرک متقول و مجروح اولستی
اتاج ایلر - محل واقعه طریق عام - بوقدر
کوردلی اولور ادملر اولور قورلر غیر بیلورده
شوقنلک متعنه تشبث ایده من -

اقلام ولایت و داره عسکری مأمورلی
وقت وزمانیه محل مأمور یازسه دوام
اینگده و مصالح عبادک تسو به سله اشتغال
اینگده اولدق بئی کوردیم بحق منون اولدم -
ورده اردوی هماون شمدی به قدر اوراق
مطبوعه نك استحصالی امر نه برچوق
مشکلاته تصادف و خیلوجه مصارف اختیار
رینه مجبور اولقده ایکن بوکره قول انامی
رشید بک نامنده کتج و چاییشقان برذاتک
اداره سی وارکان حریه داره نك نظارتی
تتمده اوله رق برده مطبعه کشاد ایترارش
اولدی توییم و کیدوب کوردیم - مدیری
حقیقاً شهرتی برذات اولدی مطبعه نك
رقایای نظرقده یدایتدی ترقیدن استدلال

مرکب اولوب بوئر کندی صنتلیجه
اسباب ترقی معاونت متقابله ایه استحصاله
چاییشورلر -
شمدی به قدر شو بولده ای اجتماعلردن
کلی استفاده ایش اولدلسی کئی بوکره
عالمک و ملل انجینه محرر بله غزیه چیرینی
دخی دعوت ایدرک عمومی راجتماع عقیبئی
قرارلشدر بروب بنا علیه شو کونزده ذکر
اولسان اجتماع عمومی نك تمیبه اسبابی ایه
اشتغال ایدیورلر -

عقد اولد بقی اجتماع عمومی به ادبیات
بین الملل قوقفره سی « نامی و بر یلوب و
چیمتک ایلول اون سکرته کسادیله
یکری دردیته قدر درایی جهله مزاراندنر -
ایش اعضادن مرکب بر قومینه ترتیبات
اساسی قرارلشدر مش و ترتیباتک قودن
فعله اخراجی ایبون دخی ایکنی درجه
درت قومسیون تشکیل اولشدر -

شمدی به قدر ایکیوز ائی نفر محررک
دعوت و اجابقی اعلان ایشدر - بوقفره
به دعوت اولسان محررل اوسترا و المانیا
فرانسه و انگلتره و ایتالیا و روسیه و اسپانیا
و پورتغال مالکندن دعوت اولقده در -
مالده هر شینگ معاونت متقابله ایه
ترقی ایده جسی ارتق ردی قابل اوله میان
حقایقندن اولسه بوقده شو قوقفره نك
دخی اوورو باجه غزیه جریث صنتلر -
بر ترقی بی موجب اوله جفته شیخ شمه
بوقدر -

اوسیت

انکتر نك دیار بکر قوقفره سی مستر
(تورتر) کردستانه دار یازمش اولدی
لاحمه معهودده جنالقی (بوقدر) دیدی
وق الحقیقه کتضاهر طولدران کرد ادیا -
تندن انک ساده و انک صنعتی بجه برقل کرد
نك اصل و ترجمه سی موی الیوت کجیسا
غلمطله مالی و استخبار و اخباری لازم
خیلی حقایقندن خالی نشر یانسه یا شود
کندوسنجده تحقیقاته بر (مقدمه رد) اولق
اوزره اداره هیدکره تقدیه برابر شیخ
اولمازه ترجمه سی اولسون ترجمان حقیقت
- تونزنده درج - مطور بیور بیلور ایسی
عرضه اجتناس ایدرم (کیق)

غزل (کردی) -
(۱) کوا دارانی زر کره کرچین کله
کانتاری
کلاولار چاوخار شیرین سوار خال مسک
نارن -
ترجمه سی
ای اتار بی صبرمه ایستی ما شدن چا کیتی
کرده قیرمه لی و بناقری کنتاری - مجبومه -
ای باشلی ای کر ییمه کوزری شیخو ترجمه
خاقری تانارستان مستی مئله - مجبومه -

(۲) کانی ها سه سر کیشان اروی توله
باش چاوت
له مستی دخی و الغزی که کجه هات خطر کاری
ترجمه سی
وقتا که مانی شیخور کوزرک کت قصو رینی
چکد کدن سکره قاشی چکمه کلدی
مرا یله - سر شوش اولمندن او به
الی توره دیکه خط پرکاری اگر یید کلدی

بختاری
ترجمه سی
سن دخی زلف پاری تقلید ایمر کور بیلور سک
او صرب - نه دهیم - شرم و حیا کوزده
اوله هر ایستدیک کئی ای کور یایه بیلور سین

(۵) اگر تو راست دلی بو تل دل نیت
ادی بوچی
دوزن نیر مژگانته به خور خون دلی
- سوغاری

ترجمه سی
اگر سن طوغری سو بیلور ایش سن ده
بورکی او ایسان سن دکلی ایش سین یا هر بو
ای یلانیه مجبو به م که اوق کئی کر پتکر کدن
شزه قران اقبور - کوزه سرمه چکمک
نادی اونو دلاملر -

(۶) کل امر و خوی مقابل کرد بر خسارت
له لای خلق
بلی هر دم دراوو هرزه کون مجبوب بازاری
ترجمه سی
کل بوکسون چارشی ادمری یانسه
کندوسنی رخسارک مقابل طودی اوت
اوت چارشوده طولاشان کوزلا دانا دهن
دریده ووش بوغلا اولبور -

(۷) و کوفرازه خون دهنی له گوشه
بصور کردون
له دوری چاوه کان تو له چاوم هیسنده
خون باری
ترجمه سی
سنگ مخور کوزر کدن دور غالد شمه
اوقدر قان اغلامک شمدی ضعیفه کسانش
کردونک محوری گوشه سنده قان فرلایور

(۸) له چارچت قدمه مکه امیده چارکس
کردی نادری
مخسوت عقل ولهدل صبر وله بخت امداد
بار ناری -
ترجمه سی
ای (کردی) اولیچدک درت کچسندن
درت قسنه اصلا امیده ایه یعنی عشقک
جهتله کسندکدن عقل کوزک کسندن صبر
بختکندن یاردم یارکدن پارلق بکلمه -

موافق
نیوم ذوی الازتاب
ویکتی قور و قلی یلدیز
بجوجه او الضبانک اخیراً نشر اولنان
۲۰ نومروی نهمه سنده بوسر لوجه ایه
مندرچ اولان بر بندخصوص فینک بوجه
آی هیات نقل و درجه لزوم کوردلی -
برمنور قورقلی یلدیزک هیات عمومی -
سی رأس تمیبه اولنان بر جسم مصابینک
مرکز طوغری ندریما تکاتف ایه سیه
(نوت) یعنی چکر دک نیلان برتقلطه
مضینه اراده ایستندن عبارتدر - رأندن
شمدی جهت مقابله طوغری ماده منور سی
کندیکه قلت عرض ایدر بر مصاب آندیمی
کوردیلر که بوکادنجی (ذنب) دیر -
یک زیاده تکاتف بر توانی مجبه اولان
ماده - مصابه برأس و با طرف صفای اطلاق
ایلدیلر - کواکب ذات الازتاب نور و قوری
عرضاً یازدر شیخ کسب از دیار و ضیاری ایسه
رأندن ذمه طوغری کندیکه تناص ایلدیلرک

كۆليرا له ئيران و كوردستان

بهگۆيرهی ژماره ۱۱۴۷ ی رۆژنامهی " صباح " كه له رۆژی
یهك شههمهی ریکهوتی ۳۰ ی ئۆکتۆبەر / تشرینی یهكهمی ۱۸۹۲ دا،
چاپ و بلاکراوهتهوه، پهتای کۆلیرا له ئیران و کوردستان بلاوبۆتهوهو
بهپێی ئەو تهلهگرافهشی که لیستی تۆماری تووشبووان و قوربانیانی
ئەو پهتایهی له سینۆپی سەر به ویلایهتی ترابزۆنهوه گهیاوندوو له
جهنابی بهریوهبهری تۆماری گشتی شاههنشاهی و هرگرتوو، ئاماری
تووشبووان و قوربانیانی ئەم پهتایه، بهگۆیرهی میژوو و شوینهکان له
کوردستان بهم شیوهیهیه:

له ۱۷-۲۶ ی تشرینی یهكهمی ۱۸۹۲

سابلاغ ۲۵ تووشبوو ۱۰ مردوو.

له ۲۶ تشرینی یهكهمی ۱۸۹۲

شاره‌دی سول‌دوس له‌باشووری ورمی ۵۰ تووشبوو ۲۵ مردوو.

له ۲۷ تشرینی یهكهم ۱۸۹۲

ناو ئهرزپۆم ۱۲ تووشبوو ۵ مردوو.

تبلیغات رسمیه

مابین همایون جناب ملوکانه باش کتابت جلیله سنه
قولرا وقوعاته واحوال صحبه به دار صحبه نظارت
جلیله سندن وارد اولان زورنال ابه طرزون ولایتندن
ایستوب تحفظخانه سی نظارتندن ارسال قلنان تلغرافنامه
رک صورتلریدر :

وقوعات و فیات	تاریخی	محل
۲	۱۴ تشرین اول ۳۰۸ تبریز	محلی
۳	»	طهران
۱۰	»	ساج اولی
۱۸	»	قرزون
۵	»	اصفهان
۲۵	۱۴ تشرین اول ۳۰۸ رومبه ننگ جنو- سند و اقم سلدوس قصبه سی	
۹	۱۵ تشرین اول	پشته
۵	»	»
۵	»	نفس ارضی روم

بلاده عرض و اشعار قلندی و جهله ایران عمالیه
پشته و نفس ارضی رومده تواریخ مختلفه ده قولرا
عظمتن بوز طفسان یدی وقوعات و سکسان ایکی فیات
اولدیغی و سمندره اهالی سندن اولوب بلغراده کلمش اولان بر
تقرین انسانی راهده خسته نهرق بلغراده وصولندن بر
لایح کون سکره آسا قولرا سندن وقات ایلدیگی بلغراد
طغارت سنیه سبه پشته باش شهنشدر لکنندن و طهران
ارضی روم صحبه طبابتلرندن وارد اولان تلغرافنامه لرده
یلدیلمش و دونکی کون جسر مصطفی پاشابه بتمش سکر
دوده باغردان تحفظخانه سنه الی الی بولجی ورود
ایضاً

سال حال ابتدا سندن اغستوس نهایتنه قدر نفس
بیروت بلدیله داتر سبه لاذقیه و عکا و نابلس و طرابلس
شام سنجاقلری و صیدا و مرجعیون و صور قضالری دا
خلنده سایه عنایتویه حضرت پادشاهیده درت یلیک بوز
یکری اطفاله تلقیح جدری عمایاتی اجر اولندیغی داخلیه
نظارت جلیله سنه بیروت ولایت علیه سندن فی ۴ تشرین
اول سنه ۳۰۸ تاریخیه وارد اولان تصریرات و ملغوق
مائلرندن مستبان اولمشدر .

داخلیه نظارت جلیله سنه ادرنه اولایتندن مبعوث
فی ۱۷ تشرین اول سنه ۳۰۸ تاریخلی تلغرافنامه ننگ
صورتلریدر :

بوکیجه جسر مصطفی پاشابه بتمش سکر بولجی ورود
ایدنک قرانقده قونیش واکال مدت ایدن اون درت
بولجی براتیقه اخذ ابه تحفظخانه دن چیتمش اولدیغی
وجه سنک صحتلری برکال اولدیغی تحفظخانه طبیی
طرفندن النان تلغرافنامه لرده اشعار قلندیغه عرض
اولتور .

نظارت مشارالیه طرزون ولایتندن مبعوث فی
۱۶ تشرین اول سنه ۳۰۸ تاریخلی تلغرافنامه ننگ
صورتلریدر :

بجده تعالی دوندن بوکونه قدر دخی ولایتک کافه
جهاتنده و بولخانه ده و خوبه قرانقده لرنده حلل ساریدن
هیچ بر وقوعات اولدیغی و بولخانه ده اون بر قایق و التمش
طاشقه یدی بولجی و خوبه ده بوز الی بش بولجی
موجود بولندیغی معروضدر .

سایه احسانویه حضرت پادشاهیده ملکبه تقاعد
صندوغندن ویرمک اوزره نجس سنجاقی متصرفی

هاوپه‌یمانی کورد و نهرمه‌ن

روژنامه‌ی " صباح " له ژماره ٦٤٦٧ ی خۆیدا، که له روژی ٤ ی نۆقه‌مبەر / تشرینی دووه‌می ١٩٠٨ دا، چاپ و بلاوکراره‌تیه، له‌ژیر ئه‌و ناو‌نیشان‌ه‌ی سه‌ره‌وه‌دا، هه‌وآلی ئاشبوونه‌وه‌و هاوپه‌یمانی کوردو نهرمه‌نی راگه‌یاندوه‌و. هه‌وآله‌که سه‌ره‌تا باس له‌وه ده‌کات که‌چۆن به‌هۆی هه‌ندیک لایه‌نه‌وه له نه‌ه‌دۆل، کورد و نهرمه‌نیان له‌دژی به‌کتر به‌بی هۆ هانداوه‌و په‌روه‌رده کردوه که ئه‌وش مایه‌ی داخ و په‌زاره بووه.

هه‌روه‌ها له‌سه‌رده‌می ئیستیدادی عه‌دوله‌میدیشدا، له‌سه‌ر هه‌مان خاک و به‌هه‌مان فیکر ئه‌و دوو ره‌گه‌زه کیشه‌و ناکۆکی زۆریان له‌نیواندا بووه.

به‌لام به‌و دواییه، له‌گه‌ل دامه‌زراندنی " کورد ته‌عاون جه‌معیه‌تی / کۆمه‌له‌ی هاوکاری کوردان " به‌بایه‌خه‌وه سه‌رنجی ئه‌م خاله‌ی داوه‌و هه‌وآیداوه به‌شپۆه‌یه‌کی هه‌کیمانه، له‌گه‌ل هاو‌نیشتمانه نهرمه‌نییه‌کاندا، هۆکاره‌کانی ئه‌و ناکۆکی و کیشانه له‌نیودا نه‌هیلێت.

به‌سوپاسه‌وه هه‌وآلی ئه‌وه هه‌یه که ئه‌م هه‌وله له‌راده‌به‌ده‌رانه گه‌یشتۆته نه‌نجام. دوینی کورد ته‌عاون جه‌معیه‌تی له‌گه‌ل چه‌ند که‌سیکی ناسراو و مو‌عه‌ته‌به‌ری نهرمه‌ندا کۆبوونه‌تیه‌وه، تاوه‌کو ئه‌و ناکۆکیانه له‌نیودا نه‌هیلن و هه‌نگاوی گونجاوی بۆ باوێژن. پاشان ته‌واوی ئاماده‌بووان به‌گیانی هاو‌نیشتمانییه‌وه ریزیان لیکتر نواندوه‌و به‌کتریان له‌باوش گرتوه‌و. ئۆرگانی جه‌معیه‌ت ئه‌م په‌یمان و به‌ئینه‌ی راگه‌یاندوه‌و تیایدا سوپاسی بابی عالی کراوه‌و به‌ته‌له‌گرافیش مژده‌ی ئه‌م پیکهاتنه به‌مه‌له‌که‌ندا راگه‌یه‌ندراوه و یانه‌ی کۆمه‌له‌ی هاوکاری کورد پیروزیایی له‌م هه‌مه‌ته یه‌کیتییه‌وه‌رییه کردوه.

اولدقلری اگلاشمشدر.

کرد وارمنی اشلاق

اناطولینک بعض جهلرنده کردلره ارمنیلرک
یکدیگری علیهنده سبب بر خصوصت پرورده
ایلمری اوتهدنبری جهلمزک تأسفاتی موجب
اولمقده ایدی.

ایام استبدادک عینی طور اقلده یشایان ،
عین فکر منافعه صاحب اولان شو ایکی عنصر
پینده حصوله کنیردیکی اختلافات، وقتیه بر جوق
رتایح و دی سبب ارمسی .

اخیراً تشکل ایدن کرد تعاون جمعیتی بو نقطه
مهمه بی حائر اولدینی اهمیتله متناسب بر صورتده
نظر دفته آلدی . تشبثانده بولندی . بر طرفدن
بوجمیت ، حکیمانه صرف مساعیده بولندینی کی
دیگر طرفدن ارمنی وطنداشلمزیدن بعضریده
او اختلافک از الهمی اسبابه توسل ایلمشردی .

مع التشکر خبر آلدیفمزه کوره طرفینک
خدماتی فوق العاده ممنونیت بخش بر نتیجه به
اقران ایلمشدر . دونکی کون تعاون جمعیتی ایچلرنده
ارمنی معتبرانندن بر قاج کشیده موجود اولدینی
حاله انعقاد ایلمه رک بوندن بویه اوکی اختلافاتک
کلیاً وقوعنه میدان ویرنه می ایچون تدابیر
اتحادینه قرار ویرمش وبتون حاضرین یکدیگری

دهدداشلق حسنی اعلا ایده جک بر طور عالیجنابانه
ایله در اغوش ایلمشدر . ارکان جمعیت شو عهد
و میثاقین صکره بیان تشکر ضمیمه باب عالی به
نگش زمتسوب اولدقلری مملکتله تلفراقله
تشیراتده بولمشدر .

کرد تعاون قلوبنک شو همت اتحاد پروریشی
تیریکه مسارعت اندرز .

ده اولدینی خبر آلهرق لزومی قدر
وقی ایلدیلیکی کی مرکز لوان دن
وماندانیله سواری ژاندارمسی اعزاء
قریه اختیار هیئتدن آلتان راپورده
نده اولکی کون اجرای آیین اولمقده
نده کی کستانه لک قریه سندن بیانیجی
چ نفر ایله برابر بر جم غیر مسلح
حاله قریه و کلیسای باسهرق کیمسه بی
چقارمدقلری و برال سلاح
عبر آلمسوی متعاقباً سه ق اولناز عسکر
رک معتزلرک ایقاع مضرتنه میدان
و عسکری کورر کورمن طاعه
ندن تعقیب ایلمکده بولسقلری
رفلغندن وادرنه ولایتجهده اقتضا
اتخاذینه مسارعت اولدینی ولایت
داخله نظارت علیهنه بیلدیرمش
مه حال استیصالی وامن و آسایشک
متمنده نظارت فشارالیهادن وحریه
سندن لازم کلنله اوامر اکیده

اخیراً اجرا ایتمیکمز تحقیقات
کوره اشقیانک مقداری ۲۰ و ۲۵
لوب ترتیب اولان مفرزه لر طرفندن
وام ایلمکده در . قریه کلیسائه
آوجی قیاقنده بولنوب بولردن
انهک قریه سی سکنه سندن ایلمشدر .
(یانی) ، (قوجو) و (لئو سیدی)
روم دخی بولمقده در .
اح ترنه استانبولدن دخی اوچوز

تحقیقات مخصوصه مزه کوره من
ایتمش اولیوب دون قوناقلرنده
جیسی دخی حاضر اولدینی حالده
و بودجه تنظیمی ایله اشتغال ایلمکله

ایکنجی فرقه همایون قومانه
پاشا حضرتلرینک تبدیل او
طشیره به کوندردیلدیکی ویا کوندرد
روایت وشایعه وارسه ده مشارال
مأمورینه دوام ایتمکده اولدینی
آ . . . . .

حرب وقوعنده سلاحلریله برابر
اقران معاونتک امر ایلدیلجک
جاه حاضر بولسقلری زیدیه
المشایجی طرفدن باتلغرافی مقام
اولدینی بیرون غزته لرنده کور
بک اوغلنده طوبجی قشله
طوبجی عساکری طرفندن بو کور
متریس جفتلیکی جوارنده کی
تعلیمی اجراسی مقرر بولمقده بو
ایکی بچق و اوچ راده لرنده بطار
بلمرور محمل مذکوره غزیمت
مستخبردر .

ارمنی بطریق قائم مقامی سر
افندی ایله مجلس روحانی وجسما
اون ایکی کشیدن مرکب بر هیئت
صدر اعظم پاشا حضرتلرینه کید
بولان ارمنیلرک اده صره دوچار
وزاته برنهایت ویریه رک بعد
سائر تبعه کی مظهر اتم عدالت
سنه دائر بر تقریر اعطا ایتمشدر

دانانی هەندیک قایمقام بو قەزاکان

رۆژنامەى " تقویم وقایع " لە لاپەرەى یەكەمى ژمارە ۹۴ ی سالى یەكەمى خۆیدا، كه له رۆژى یەك شەممەى ریکەوتى 17 ی یەنایەر/کانونى دوومی ۱۹۰۹ دا، چاپ و بلاوکرارهتەوه، ناوی قایمقامە دامەزرارهکانى هەندیک له قەزا کوردییهکان تۆمارکردووه بەم شیوهیهى خوارهوه:

- عەلى عەلهوى ئەفەندى کراوه به قایماقامى قەزای لوروس سەر به سنجاغى خنس.
- ئیسماعیل ئەفەندى کراوه ته قایمقامى قەزای گولەنەبەر/خورمال سەر به ویلايهتى موسل.
- خالد بەگ کراوه ته قایمقامى قەزای بولاق سەر به ویلايهتى بتلیس.
- عەلى بەگیش به شیوهیهكى کاتیی کراوه ته قایمقامى قەزای قورى چای سەر به ویلايهتى نەرزروم.

نقد و ستايع

اداره سی

باب عالیله مطبوعات داخلیه
داتر مسنده دور .

سنه لکی

طبعه ایچون بوسه اجرتیه برابر
۱۳۰ مروشدر

اعلانات

منحصراً دواتر سبیه اعلاناتی درج اولور

تاریخ تاسیسی
۱۲۴۷

تکراسر اداتی تاریخی
۱۳۲۶

مرجعی

مطبوعات داخلیله ده قوم وقایم اداره سی

دولت علیه عثمانیه نك جریده رسمی سیدر

نسخه سی ۱۰ پاره به دور

بوی نشر اولور

نسخه سی ۱۰ پاره به دور

توجیبات

ملک

خداوند کارولاجی و لیلکه مجلس مبعوثان
اعضاسدن سعادتلو عنری بک افندی حضر -
تاری تعیین بیورلشدر .
زور سنجای متصرفلغه اخیراً قوزان
سنجای متصرفلغه تعیین اولتان سعادتلو محمود

حسن سنجای متصرفلغه لوروس قضاسی
قائمقامی علی علوی افندی تعیین بیورلشدر
درج سنجای متصرفلی وکالت سلط
قضای قائمقامی امین اولان بک تعیین
بیورلشدر .

موسل ولایتی داخلده کلنبر قضاسی
قائمقاملی چهارشنبه قائمقاملقدن مستقی
اسماعیل حق افندی به

بتلیس ولایتی داخلده بولاق قضاسی
قائمقاملی فوجیه قائمقام سابق خالد بک
ارضروم ولایتی داخلده قوری جای قضاسی
قائمقاملی وکالتده بولان کبی قائمقام وکیل
سابق علی افندی به قویض بیورلشدر .

نشان

ذات سانی سدارتپاهیتک مشاهد اولان
خدمات برکزیده لری زدهایون جناب پادشاهیده
رهین تقدیر و ممنونیت اولهرق مشارالیه مرصع
مجیدی نشان ذشانی احسان بیورلشدر .

مجلس مبعوثانک ضبط جریده سیدر

اون اوچونقو اجتماع

بیتنه ۱۰ آقرن لای سنه ۱۳۲۶

رئیس - اکثریت واز اندم ایسکرا نه
بدا اولدی کاتب بک رفیقمر دولتی ضیاعه بی
اوقوی بکقر دیگایم [مقصد بک ضبط سابق
خلاصه سنی قرائت ایدر]

کاتب مقید بک - صدر اعظم باشا حضر -
تاریک بیاسامه لری ایسره کز تکرار اوقوییم
(عموم خیرانده لزوم یوقدر وقت ضایع اولور)

رئیس - عزتقلله اعلان اولدی اقدم
دولتی ضبطامه ثابت اولوردر مذاکره درت
ساعت دوام ایسدیکی ایچون یوقدر خلاصه
ایدلدی. طن ایدر ستم آزرر. کاتب بکرده بو
خصوصده بک جوق یورلدیلر [اطرفدن دانشکر
اولور و سدارتی ضبطامه حقدده برده چککر
وارسه بیا بیورک .

رمبعوت - ضبطامه ده رایج که سنطاسی
وازر ضبطامه ده و مجاور ایکی دولت و تعمیر
اولمش یا ساحت مقاله نك خطاسی و یا خود
آنک ضبطیدر بلغارستان دولت اولهرق طامعقد
اوستربا دولتهر فقط بلغارستان دولت دکلدر
ضبطامه ده عنناً تصحیح اولنور

رئیس - آتی دون سویلی ایدیکز اقدم
ضبطامه دونکی مذاکره کاتب عینی بورایه نقل
ایتمک دیکلدر .

رمبعوت - دون باغیردی فقط ایشتیرده -
مدک برده زهراب افندی طرفقدن ویرلش

دریلور حالبوکه اون ذات طرفقدن ویرلشدر
یالکیز زهراب افندی تخصیص اولمش .

رئیس - اوبولده تصحیح اولنور
قوزمیدی افندی - بوایده دولت کلمسی
ساحی طرفقدن اوله استعمال ایدلش. ضبطده
اوله حکمشدر. فقط سنه کز رفیقک رأیه اشراک
ایله مجلس مبعوثانک بوکونکی مذاکره سنه
تصحیحی آرزو ایدوروم .

رئیس - بو صورتله تصحیحی آرزو
ایدیورمیسکیز رأیه قولنورمی ؟

عموم - طوغری . طوغری . قبول .
مصطفی عارف بک - افادتم قوزمیدی

افندیک افادتیله اشراک صورتله کوسترلش
بو طوغری دکلدر حالبوکه سنه کرعکسی اولهرق
بوکی موادک روزنامه به کلمسی لازم دکلدر ده
عرض ایتمش ایدم برده حجاز شندوغری
حقدده کی ایضاحانک حجاز شندوغری نظاری
دهی باشدن استیضاحی حقدده برید کوستریلور
حالبوکه محطراشدیکمه کوره استیضاحات یالکیز
هیئت وکلادن اوله بلور حجاز شندوغری
نامه به مربوط اولق حیدله نامه نظارتندن
اولسی قبول ایدلش ایدی .

کاتب مقید بک - حجاز تجور پولی اداره
مالیه سی نامه نظارته مربوط اولدیکی جهته
طوغریدن طوغری به حجاز تجور پولی اداره
مالیه سی نظارتندن استیضاحی لازمه حکمی طبیی
اولغله اولوجهلده قبول ایدلش ایدی .

بر مبعوت - دون صدر اعظم باشا
حضر تریک بیاسامه سنی اوقودقوری صرده

زەمىن لەرزە لە قويلحصار

هەر لە ژمارە ۱۵۷ ی روژنامەى تورکىي عوسمانىي (تقويم وقايع) که لە يەک شەممەى رىکەوتى ۲۱ ی مارتى ۱۹۰۹ د، چاپ و بلاوکراوەتەوه، لەخانەى تەلەگرافەکاندا هەوائىک لە نوینەرایەتیی والى سىواسەوه لە روژى ۱۸ ی مارتى ۱۹۰۹ د، هاتوووە که پىرى لە قويلحصار لە دەمى روژدا زەمىن لەرزە روويداوه و سى جار بەهيواشى زەمىن لەرزىوه. هەروەها دوینىش ئىوارەکەى ديسانەوه زەمىن لەرزە روويداوهو حالەتەکە درىژەى هەيه.

داخلیه نظارت جلیله سنه وارد اولان

تلغرافنامه لر

سیواس والی وکالتدن

قویله حصارده اولکی کون یکدیگری متعاقب

تحت الارض کورلتیلرله برابر وچ دفعه خفیفجه

حرکت ارض وقوع بولدیغی وایکی کوندنبری

کجه کوندز تزلزلات ارضیه دوام ایتمکده

اولدیغی معروضدر . ۵ مارت سنه ۳۲۵

*
**

از مید متصه فلغندن

بلاوڪراوهى (کرد) و (کردستان) له ئەستەمبول سالى ۱۹۰۹

له ژماره ۱۵۷ى رۆژنامهى تورکىي عوسمانىي (تقويم وقايع) که له يهک شههمهى ريکهوتى ۲۱ى مارتى ۱۹۰۹د، چاپ و بلاوڪراوهتهوه، ئاماژهى به بهشیک لهو بلاوڪراوانه داوه که لهو ماوهيه له نيو ئيمپراتورييهکهدا بهزمانى جياواز بلاوڪراوانهتهوه، که يهکيکيان بلاوڪراوهى (کرد) ه کهلهلايهن توفيق بهگى سلیمانیهلى (پیره میردی شاعیر) هو بلاوڪراوهتهوهو ئهوى تریشیان بهناوى (کردستان) لهئەستەمبول لهلايهن ئەحمەد سورهيا بهدرخانهوه بلاوڪراوهتهوه. شایهنى باسه، ههردوو بلاوڪراوهکه ههفتانه بوون و به کوردی و تورکىي چاپ و بلاوڪراوانهتهوه. (کردستان) هکهى سورهيا بهدرخان تاكو ئیستا نه دۆزراوهتهوهو ديار نییه، بهلام ئەمه بهلگهیهكى دیکهى چهسپاوى بوونیتی لهو قوناغه.

یومی	ارمنیچه	درسعادت	تبعه عثمانیهدن باولولی همایق آرمیان افندی	کوحاق
هفتهده اوچ	ترکجه روجه	سلانیک	دعوی وکیلرندن وتبعه عثمانیهدن نظیف افندی	کائنات
یومی شمایلک	ترکجه	ایدین	شه کتخدانه زاده عبدالرحمن افندی	کمال
هفتهده بر	ترکجه کوردجه		رسعلی کتاب غزنهسی صاحبی سلیمانیهلی توفیق بک	کرد
هفتهده بر	ترکجه برطرفی	درسعادت	بدرخان زاده احمد ثریا بک	کردستان
هفتهده بر	عربی	شام شریف	صیدا اهللسندن وتبعه عثمانیهدن محمدمدانی افندی	کشف الحجاب
هفتهده اوچ	فرانسزجه	ازمیر	اندریغو دیمتری افندی	کبا
هفتهده اوچ	فرانسزجه	ازمیر	تبعه عثمانیهدن قسطنی تزوپالو افندی	کینفوس

ل

یومی	ترکجه	ازمیر	ازمیرده مقیم تجارندن مقنیس غزنهسی صاحبی مصطفی راشد افندی	لوای عثمانی
یومی عندالاجباب	فرانسزجه	درسعادت	مشاور وفتون غزنه لری صاحبی پاندالاک تومیدی افندی	لدهبا
یومی	روجه مصور	ازمیر	ازمیرده تبعه بونانیهدن موسیو بورغاک ولداپوستول بوریناسی	لفتریا
هفتهده ایکی ایبارو	آرناؤدجه	سلانیک	دوقفور قائم مقام شعبان بک	دلبیریا، حریت
یومی	فرانسزجه	درسعادت	ماربو قریکبر افندی	لهروهی
یومی	روجه مصور	ازمیر	ازمیر تجارندن خرسناکی ولدقسططنی الطناشول افندی	لیقاپولا
یومی	فرانسزجه	بیروت	مسروب نوبلی افندی	لهروهی
یومی	ترکجه عربجه	درسعادت	مصرمکاتب عالییه ریاضیه معلمی سابقه سندن جورچی کودش افندی	لواالشرق
یومی	فرانسزجه	بیروت	الثبات مطبعهسی صاحبی اسکندر خوری افندی	لوروفیل
یومی	عربجه	درسعادت	صباح غزنهسی اداره مدیری توفیق بک	لواالحریه
یومی	فرانسزجه	درسعادت	صاحبانیه از ازمیر همایق انضامندن نیکوله بساریا افندی حضرت لری مدیر مشول بک اولغنده ترجمان زقائنده انومرولی خانهده مقیم تبعه عثمانیهدن نیکوله بابا حاجی افندی	لوقورییه اورمان عمالی مخبری

ناردنی میر لیوا حسین به هجعت پاشا بۆ کهر کوک

رۆژنامه عوسمانییه کان تۆماریکی میژووین بۆ بهدواداچوونی گۆرانکارییه ئیدارییه کان و میژووی ئیداریی و سهربازی کوردستان و ناوچه که، چونکه جگه له باسی رووداو هکان ناوی ئهوانهشی تیدایه که له ماوه و قوناغه جیاوازه کانی ئه میژووهدا بۆ ئه ناوچهیه نیردران و پلهو پۆستی جیاوازیان وهگر توه. هه له رووهوه، رۆژنامهی "ترجمان حقیقت" له رۆژی ۲۶ ی ئابی ۱۹۰۹ دام ههوالی ناردنی میر لیوا حسین به هجعت پاشای به شیوهیهکی کاتیی له حهله بهوه وهک فه ماندهی سهربازی سوپای عهسمانیی له شاری کهر کوک کردوه.

المش اولان
ارمی بلوگری
بیطر مکتبی
الظار سبیه
ولنهرق ذات
هابونه شرف
اخذ موقع
ندهشا کردان
ات حضرت
لکده دانه
نلودر
دش صکره
شا کردانه
یلومه توزیع
بنتک تجدید
نمش وبعده
احت ایدردک
نه شرفوتوج
کافی السابق
اغای رسم
دخی سرای

دو اقسام کج وقت قوصوه ولا بندن
داخله نظارنه وارد اولان تفر اقامه حکومته
انخا اولان تدایر شدید ساه سنده فیروز بکده
مجمع بونان ارناؤدر طاغدمشدر .

روم مکتبری

حکومت طرفدن بطریقخانه به کوندر بلان
برند کرده روم مکتبری اجبی معلمار تمین
ایلمسی منع ایلمشدر . بطریقخانه بله فضولی
عد ابتدیکی بوخصوص حقسنده مذا کرانده
بولفق اوزره بر قومیسون تشکیل اتمشدر .

تره قطاری

۲۴ اگستوس تاریخیه ادرنده اوسانیشر لوبده
بازیلور :

دو صبح ۷۰۰ کشرینی حامل اولان
برتره قطاری صوفیه به متوجها حرکت اتمشدر .
هره قدر بولجبارک بلانذ کره ضرور لری همچون
مقدما حکومت ایل بلغارستان ادر لرنده ائتلاف
خصول ایش ايسده حرمانلید وارد اولان
معلوماته نظراً موقع مذکورده بوسیاحت بله
بو بولک مشکلات اقع ایلمشدر .

کرکوک قوماندانلقه تمین اولان میرلوا
حسن بهجت پشا حلبه اوزر اهرق کرکوک
هنرم اتمشدر .

احاد ایدین خط حرکت موصی ایل طرفدن
سرد ایدین اعتراضات حکابه سبیه اکتفادن
عبارت اولوب قارناً محفظ اولان حقوقه
بوصورتله اشکالی دشو صورتله سنین و فیره دن
بری تحصیل ایدیه بوب قالات دیونات محکومه تک
دور حاضر اداره ایله قابل تألیف و توفیق
اولیه حق صورتده الای تسویه واعطا ایلماسی
جائز اوله به حقسنده تاریخ حجزدن اعتباراً
ایشلمش اولان قاسطک دونه و بعدازین ایشلیه
جکگر کده ماه بماه منتظماً دائرة اجرا ارسال
وهو قرف انچه اولمادینی حالده مسیلمت تضمین
ایتمشدر صورتیه احکام قانونیه تک حسن
محافظه ای عدلیه نظارتندن مرجعه بیلد برلمشدر .

سلانیکده دخی اخباراً رودوما قومیسونی
تشکیل اولدینی مع الانخا خبر الدق و طلمزک
مدافعه ای قوتی رودوما به احتیاج شدید کوشتر .
مکده اولدینسده حملی و و طبرور اه لبرک
وسع واقندار لری نسبتده بولم مقدس بر اقا به
اشترک کندیلرینه اک بیولک مدار مفخرت
بروطبقه عد ایدم حکمرینه شبه من بوقدر .

ارمسترونغ فایر قه سنه سپارش اولان
مهمات حربیه بی حامله قلعه سلطانیه ورود
ایدن کپروس واپوریشک بحر سفید بوظار لرندن

حکومت مجلس
بریشای برضا
حال بوکه هر
اونوز قلمی
منظور اموال
عظیم تشکیل
و بوبرنده مو
شکایت وقوه
کسر شوق
بولانی اشبو
مالیه سنک ابر
ولمیه سبیه بو
ایغاسی حربیه
بعض فخر
خسته لفتک
اولان حوادد
ولایتدن استیه
اولدینی و کوه
استعمال ایدم
سبب ار
اقدی کچن
حواصل اتمه

گرتتی دوو سەرۆک خێلی جهرده له میدیاتی دیاربهکر

بهگویره ی ههوائیک که رۆژنامه ی (العصر الجدید) له لاپه ره ی یه که می خۆیدا له رۆژی سی شهمه ی ریکهوتی ۱۲ ی تشرینی یه که می ۱۹۰۹ دا، چاپ و بلاو کراوه تهوه، دوو له سه رۆک عه شیر ه ته کانی میدیاتی له ولایه تی دیاربه کر ده ستگیر کراون که کاری جهرده بیان کردۆته پیشه. شایه نی باسه، ماوچه ی میدیاتی دیاربه کر جگه له کورد، ژماره یه کی زۆر ئاسوریشی لی ده ژیان، ئه وانیش جاروبار له کارانه تیوه ده گلان. هه ربۆیه دیار نییه ئاخۆ ئه و دوو سه رۆک خێله له کام لا بن و دیاری نه کراوه.

جميع المراسلات يجب ان تكون خالصة
اجرة : يزيد باسم صاحب امتياز الجريدة
ومديرها المسؤول

✍️ ناصيف ابو زيد ✍️

والعنوان التفريفي

شام : العصر الجديد

لا تقبل الرسائل مالم تكن صريحة الامضاء
ولا ترد ال اصحابها نشرت اول نشر

نن السفة (مثاليك) واحد

العصر الجديد

جريدة سياسية تجارية علمية اجتماعية ادبية زراعية

(اشترك العصر الجديد)
النام اربعة مجلدات
في سائر البلاد العثمانية ليرة عثمانية
في البلاد الاجنبية ٢٥ فرنكا

الاعلانات والرسائل المخصوصية
اجرة السطر سبعة الصحفة الاولى ثلاثة
غروش وفي الثانية والثالثة غرشان
وفي الرابعة غرش ونصف

عمل طبعا (المطبعة العلمية)

١٢ تشرين اول سنة ١٩٠٩

الوافق ٢٩ ايلول سنة ٢٢٥

الشام : الثلاثاء في ٢٨ رمضان المبارك سنة ١٣٢٧

اخبار وتلغرافات

التي القبض على اثنين من رؤساء
عشار (المديات) في ولاية ديار بكر
وهما من الاشقياء الذين اغتفوا شن الفارة
وقطع الطرق وسيلة للارتزاق

زوى مخارطين في باريس ان
جريدة الطان افتحت احد اعدادها بمقالة
اطرت فيها خطة الدولة العلية في اسفانة
بطاريرك الارمن

تفيد ابناء مناسر ان حصاة من
الاشقياء استخطقت رجلين واسرا اوتولبات
والحما تها

باب الاصلاح واخذها بحق المصلحين
من لياها البلاد

وقال ان هذا التقدم التدريجي في
البلاد السورية الذي قام به ابناء البلاد
بأنفسهم لم يستطع رجال الاجتلال ان
يلفوا شأوه بمصر مع توفرهم على ذلك
منذ خمسة عشر سنة صاماً وقال ان مهاجرة
ابناء مسوردا لغيرها من البلاد كما يركا
واوربا ويصغر كان المقصد التجارة وانما
الثروة بما يرسله المهاجرون من الاموال
التي يكسبونها الى مساقط رؤوسهم ثم
ابدى ابتهاجه لما شاهد في دمشق من
العزبان وقال ان الله وطيد بانها سيبليغ
شأراً مبيناً من الزقي فضيل علمها

افكاره تخلق اذا ان ندعوه محمود
شوكت بشا العلمي وختم كلامه بايات
الطيفة وصف بها المتطف

ثم قام على اثره الاستاذ الفاضل يترى
القندي فتدقت وجعل موضوع كلامه
محبة المتطف فتكلم عن ما يلائمه مجرهما
الاستاذ صروف في سبيل تحريرها من
الشاق في اختيار الموضوعات الناعمة
لاجاء جلده وترب اتم ما كتبه
الحلاوت الثرية وعرضها على الاذهبان
بقالب عربي يعفه العابي والحاصي
ومما قاله ان المتطف صغار واسفلة
للتعارف بين التناكرين والاراء التي
ينضوي تحته السلم والسيهي والاسرائيلي

حفلة الترحيب

بالاستاذ صروف

اقامت مساء اول امس لجنة الترحيب
بالاستاذ العلامة يقوب صروف احد
مشي المتطف حفلة في دار ابراهيم
الذي مشافه دعت اليها نخبة من العلماء
والادبية وبعض الكبرلة من اصداقه
للتعطف على اختلاف مناهيم وترعاتهم
وقا انتظم عقد القوم انتح للجنة الخطيب
لفضوه انيس القندي سلوم وقدم الاستاذ
يقوب صروف للماضرين وصدق امهله
ومآثره ونفايه في سبيل خدمة العارهام
اربعين صاماً وما قاله ان العظمة ليست
بالتفوحات ولا بالمال اليم او بليلام

نهوتی کوردستان له ههفتهنامهی (ثروت فنون)دا

له ژماره ۱۰۱۸ ی ههفتهنامهی (ثروت فنون) ی عوسمانیی که لهروژی پینجشممه ی ریکهوتی ۸ ی دیسامبهری ۱۹۱۰دا، چاپ و بلاوکرارهتوه، له لاپهرهکانی ۸۴-۸۶دا، بابهتیکی بهناونیشانی "نهوتی تورکیا" بلاوکردوتهوه پاش باسکردنی نهو کانزایه و گرنگییهکهی. باسی لهو ناوچانه کردووہ کردووہ که بهنهوت دهولههمندن، لیهدا ئاماژهی بو ناچه سنوورییهکان کردووہ لهگهڵ ئیراندا که ناوچهکانی باشووری کوردستانه، لهوانهش مهندهلی و ناوچهکانی موسل و کهناری دیجله، بهتاییهتی قاراه (گهیاره)، ههروهها کهرکوک. شایهنی باسه، نهوکاته روژانه ۱۶۰۰ کیلو نهوت دهرهینراوهو کیلوی به ۵۰ پاره فروشراوه. ههروهها ئاماژهی بهوهداوه که پاش گهیشتنی شهمنهفهر و هیلی ئاسنی به بهغدا، توانراوه دهوروبهری کهرکوکیش پیشکنن و له بابهغارکور (بابهگورگور) نهوت دوزراوهتوه که روژانه ۴۰۰ وهقه دهرهینراوه.

بحر سرزمه کائن آینه راون شبه جزیره سی
 که بولانک مرکزی با کوه ایلی در پترول
 اخراج ایدن انهمم برردر . مع مایه پترول
 قوبولرینک حفری و تزقیات فییدن استفاده
 ایدله ریک اخراجانه باشلاقمسی روسیه
 آتجیق فرق و امری فاده ایسه الی سنه اول
 اوله یلمشدر .

دیگر بر مرکز استحصاله درومانیاه
 و « غالیچیا » در . بوقلمسه لرده قاریات
 طاعفیری مانه سنده قابلیت استعماله جه غایت
 زنگین پترول موجوددر .

بهرده موده حسی نظهارتندن : عرق اسودهده باش تووانی

پترول حوضه لری

پترول ارض سیلوری دن دور نالت اراضینه
 قدر اراضیده بولونغاز . شمالی آمریقادا ،
 بوتون پترول منایی « طبقه سیلوریه » ایله
 « طبقه دهوونیه » ده بولونقلمشدر . بوکا
 مقابل روسیه ، غالیچیا ، رومانیایا پتروللری
 « اراضی » ناله ، طبقاتنده بولونقلمشدر .
 بومقالده نروسیه و آمریکا ، نهمه رومانیایا
 و غالیچیا پترول حوضه لرندن بخت ایدنه بهسک ،
 بانکز تورکیا پترول حوضه لری حقدده
 معلومات مختصره و برله جکدر .

تورکیانک ایران حدودی قریتمه ،
 « مندهلی » و « طوز قورمانی » و دجه
 ساحلرده « نکرت » و « کزکوک » جوار
 لرنده ، و قرات نهری ساحلرنده « هیت »
 و « ناسریه » طرفلرنده ، الحاصل موصل .

شایان اولایوب بر مژو قمرنده و ۷۵
 ساتم مژو عمقده برر چوقوردن عبارتدر .
 وقتی قطبیر ایچونده کوجولک قازانر فو-
 للالیلیبر . یعنی وسائط استحصال بو قدر
 عادیبر .

بغداد ، بصره و لایسلرنده غایت واسع بر
 پترول منطقه سی ، متعدد منابع موجوددر که
 مدققانه تحریاته عرض سینه ایدییور .

موصل و لایتمده ، موصلدن ۲۵ کیلو
 مژو اوزافده ، دجله نهرینک صاغ ساحلده
 « حام علی » دنیان موقده آسفالت و
 منبرلری کورولبور . کنگله « قاراهوه » کزکوک
 « طوز قورمانی » جوار لرنده عین سینه
 تصادفا ایدیا بر . موصلک ۶۵ کیلومژو شمال
 دجله ساحله قریب بر محله دهه نفت منبرلری
 بولونوز . بورادن کونده ۱۰۶۰۰ کیلو غرض
 نفت چیقار و کیلوسی ۵۰ پارچه ساتیلیر
 بورالرده نفت چیقاریلان برلر قوبو اطلاح

آناطولی شمنوقری مهندس لری ،
 ۱۸۹۹ سنه سنده بغداد شمنوقری کنگره کتبی
 کشف ایچسون بورالره کیده ریک « کزکوک »
 ایکی ساعت غرب شایلمشده « بلخان کور »
 دنیان موقعلک جنوبنده متعدد نفت منبرلری
 کشف ایتمشدر . بومزعلرک حاصلات
 بومیسی - کوجولک فو بورلر دن چیقاریلیرقی -
 ۵۰۰ اوقدر . « کزکوک » شرق جنوبنده
 « طوز قورمانی » دن ۳ ساعت مسافه ده
 « قنجاغ » دنیان محله بر نفت منی دهسا
 ایدر .

دیگر طرفیدل بهداد ولایتک شمال
 جهتمده بر نفت و آسفالت حوضه سی اولوب
 طولی صوابه طولوقوبولرده نفت و آسفالت
 بولونقلمشدر .

« مندهلی » جوارنده مختلف مقدار لرنده
 حاصلات و برن ۳۳ نفت منی و ازرر . بو
 منابع یازن آید ۱۶۰۰۰ و قیشین ۱۳۰۰۰
 کیلو غرام اخراجات یاپیلر . یعنی حساب
 وسطی ایله کونده ۵۰۰ کیلو غرام حاصلات
 آتقلمشدر . نفتک قطبیری ده غایت ابتدائی
 اصول ایله اجرا ایدلمشدهدر .

بهرده موده حسی نظهارتندن : عرق اسودهده باش تووانی

مهلودنامه‌که‌ی سلیمان چهله‌بی کراوه به‌کوردیی

به‌گویره‌ی قسه‌ی (حسین وه‌ساف عوسمان زاده) که له لاپه‌ره ۱۹ ی کتیبه‌که‌یدا به ناونیشانی "وسيلة النجاة" له سالی ۱۹۱۱ دا، سه‌بارت به‌باسی قه‌سیده‌ی مه‌لودنامه‌که‌ی سلیمان چهله‌بی که سالی ۸۲۵ ک به‌رامبه‌ر ۱۴۲۲ از مردووه، نووسیویه‌تی که به‌گویره‌ی قسه‌ی تایه‌ربه‌گ ئه‌فه‌ندی ئه‌و مه‌نزومه شه‌ریفه له‌تورکییه‌وه بو زمانه‌کانی ئه‌لبانی و بۆسنیی و یۆنانیش وه‌رگیراوه‌وه ده‌لیت: هه‌والم هه‌یه که به‌و دوایه بو کوردیی و چه‌رکه‌سییش وه‌رگیردراوه. دیاره هه‌ر له‌و په‌راویزه‌دا ناوی خواجه ئیبراهیمی دیاربه‌کری و عوسمان سیراجه‌دینی ئه‌رزرومی و شیخ شه‌مسی سیواسیی هیناوه که سه‌بارت به مه‌لودنامه به‌رهمیان نووسیوه. دیاره ئه‌وانه کوردبوون و به تورکی به‌رهمه‌کانیان نووسیوه‌م به‌لام دیار نییه مه‌لودنامه‌که‌ی سلیمان چهله‌بی له‌لایهن کیوه بو کوردیی وه‌رگیردراوه، به‌لام ئه‌گه‌ری زۆره که بو زاری کرمانجی بی‌ت. عوسمان سیراجه‌دینی ئه‌رزرومی شاعریکی سوفیگه‌را بووه و شیعری ئاینی زۆره . هه‌روه‌ها پیده‌چیت کاتی خۆی بیکه‌سی شاعیر ئه‌م قه‌سیده‌یه‌ی به‌تورکی بیستبیت و شیعری مه‌رحه‌با ئه‌ی جه‌هل وه‌حشست مه‌رحه‌باکه‌ی له‌سه‌ر ئه‌م وه‌زنه دانابئ!!.

وسيلة النجاة

سليمان جابي حضر تاريخك مشهور آفاق اولان مولد جي منظوميلري
حقتده تدقيقات تاريخيه ومطالعات ذوقيه بي حاوي بر رساله در

محرري

زاده

حسين وصاف

VAIZ
H. Cemal Öğüt

Atasonyalı

Istanbul, Beşiktaş, Vişne zode

Çekirdek sokak No. 6

در سعادت — نجم استقبال مطبعه سی

۱۳۲۹

نای کهان، گوردم بار بادی بر دیوار
گرددی اوج حوزی، که ایذن معدار،

اوبله مروی . . . بونلور، اولیج انور و ملک له جمله
آسیه، مریم و بر دیگر انملک الله و منقاع؛ من آ
و بر دیار یک خالصانه بولسالم، هاند و منقاع، من آ
آلدیلر نیجیل و حراخله منقام؛ ما ری دیوان ما ری
هیبسی بردن سوبلندی؛ آی انور، ما ری؛ لیما ری منقاع
زرد که گلدک ما مکر نامته، ما ری؛ هیبس ری منقاع،
عرض تبریکانه بار لاق انباشتی، ما ری؛ ما ری منقاع،
اوغلوکک، بوقدر سباده هیلج انشی از بنما بشی
حسفی زسیم ایلین و عشق جلال، ما ری؛ ما ری منقاع
سورمه مشدر بر بوژه بویله جمال، ما ری؛ ما ری منقاع
بوق جانده بوجه بو طلمنکه حواره ری دیار آ نام
بوق ما مکر ایچره منقاع بولله نلور، ما ری؛ ما ری منقاع
گلدی وقتی؛ باشلا دی عشق امرام، ما ری؛ ما ری منقاع
ایتمکه الواح افقی خنده هام، ما ری؛ ما ری منقاع
بر حرارت حس ایوب ام المین، ما ری؛ ما ری منقاع
صوندیلر بر بار ذاق، آنا جگر و منقاع، ما ری؛ ما ری منقاع
گلدی بر آق فوش نخا جلیه تمامن، ما ری؛ ما ری منقاع
آله نیجه، دو بولغان (نخ و حور اسن)، ما ری؛ ما ری منقاع

آمنه؛ وضع ابتدی حلو، بر اتصال شان البحر،
ابتدی اکوانی محمده شمله دار، لا اله الا الله،
بولوس البسزسک، ما ری؛ ما ری منقاع
بار لابین نبلکه نور ایچره منقاع، ما ری؛ ما ری منقاع
دوغدی احمدله برابر انشاه
نشر انوار ابتدی سونوز بر سراسر
هر طرف، هر چه ری، هر شی خنده گل
سویلبوردی مر جایی شهریار،

- مر جایی شانلی سلطان مر جایی
- مر جایی شمس عرفان مر جایی
- مر جایی سر فرقان مر جایی
- مر جایی درده در مینا مر جایی
- مر جایی لطف و احسان مر جایی
- مر جایی چاره سز لر انفعی
- مر جایی فیض باقی مر جایی
- مر جایی عشاقه ساقی مر جایی
- مر جایی بدره همای مر جایی
- مر جایی در بکشا مر جایی

(*) داتره ایچره آلان بنتر - بعضی بده برار نعدیلان
بایلنله برابر - مولدی نظم ایذن دان محترم کلدن

ظاهره سندن باشقه رموزات كلامه سندن ده درلو درلو معانی غامضه
استخراج ابدر چونكه تاوولات طریقه علم اسراردن بر جوق حقایقه
نجلیکاه اولمشدر . بحث وتفصیل صدندنه بولوندمیز منظومه جلیله بی
معارفندان عصردن چار زاده عارف بك افندی عارفانه بر صورتده شرح
بیورمشدردر . کولکل آنکه علم مضبوطانک زین ابلیکنی کورمک ایستدر .
عبد عاجزده بر شرح ناچیز وجوده کنیردم . عنایت حقانه شری مصممددر .
مقصدم . اوایات لطیفه ده کی نکات و اسرار کلامی بی بن آکلادم سیزده
اکلادیورم طرزنده معلومات فروشاق اولیبوب عقل قاصرانهک
یتدیکی مرصعه اوایات مبارکهک نه کی خزائن عرفانیه بی احتوا ابلیکنی
بیان ایله علوقدر بیه لایق صورتده شرح و ابضاح اولمشی ایچون ارباب
عرفانه عرض نیاز ایتمکدر .

بانشان ، بومظومه شریفه بی معانی لطیفه سینه حصول اطلاعدن
صکره اوقور ویا استماع ابارسه قابتده نشئه کامله ظهوری شه سیزدر .
قولاق طولونغانی ایله شوبله جه دیناهمک باشقه ، اسرار معانی دقیقه سینه
وقوف حاصل ابدرک دیناهمک بیه باشقه در . شونی ده عرض اتمک
ایسترم که :

ای خدادن لطاف واحسان ایستین

مولد بك رسول الله كل

فصلده می هر نه قدر مولد کتابلرینک باش طرفه بایلمش اینسه ده بونک
الطبع ۱۲۰۷ سنه سندن ارتحال داربغا ایدن وشعرده (ولی) نخلص
بیتین قایلستدر عبدالرحمن افندی اولوب سلیمان جلی تک اولدیغی تذکره
سالده محرزدر .

ظاهرهک افندیک بیان بیوردقارینه کورده منظومه شریفه بروجه آتی
ارناورجه وبوشناجه وروجیه ترجمه اولمشدر :

(ترجمه مولود علی لسان ارناوود) مترجمی اولکونلی حافظ علی رضا
افندی اولوب بو اثر ۱۲۹۵ ده طبع ایداشدر . بنفشگیلی حافظ صالح افندی
طرفندن وشناجه ترجمه اولنرقی ۱۳۱۱ ده اسکوبده باصلمشدر . وروجیه
ترجمه قیلنمشدر . **اخرا کردجه وچرکجه** هخی ترجمه اولدیغی
خبر الدم . [۸]

[۱] بورده بالماسیه شدی به قدر مولد شریفه یازیلان آثارک
باشلیجاری و مؤلفاری ذکر اتمک ایسترم :

دیار بکرلی خواجه ابراهیم رفت افندیک : (مولود جدید)
ادرنه منبسی مرحوم محمد فوزی افندیک : (مولود و معراجیه)
ازنروی عثمان سراج الدین افندیک : (مولود و معراجیه)
شیخ شمس سیواسی حضرتلرینک : (رساله مولود الی مع مولود المعوی)

بکترزاده مصطفی افندی

بالیکسری قول اوغلی

بروسه لی کتابچی مصطفی افندی

بروسه لی عاکف افندی

کشتی صاروخانی

ازمیرلی حافظ احمد افندی (نجیب)

بروسه لی اشرف زاده نجیب افندی

فره سبلی حسن بحری

مناسرتلی رفعت تک

دارنده لی بقائی

آتی شمس الدین زاده حمد الله چلی

سلامی افندی

ریکلام بو (روژ کرد) له اجتهاد دا

روژنامه‌ی (اجتهاد) ی دکتور عەبدوللا جەودەت کە بەزمانی تورکی عوسمانیی دەردەچوو، لەژمارە ٨١ی خۆیدا، کە لەروژی ٢١ی تشرینی دووەمی ١٣٢٩ بەرامبەر ٤ی دیسامبەری ١٩١٣دا، چاپ و بلاوکراوەتەوه، لەخوار راگەیانندی وەرگیرانی دواکتیبی گۆستاف لۆبۆن بەناوی (روح الاقوام) لەلایەن دکتور عەبدوللا جەودەتەوه، ریکلامی بو گۆفاری کوردیی (روژ کرد) کردوو کە بلاوکراوەیەکی قەدرگرانی زانستی و کۆمەلایەتی و ئەدەبی و ئابووری و میژوووییە کوردیی و سوودبەخشە بو کوردان کە لەلایەن کۆمەڵێک کوردی ھۆشیاری ئیمپراتۆرییەکەوه دەردەچیت و داوادەکات ئەوانە ی نەیانزانێوه ئاگاداربن. روژ کرد مانگی جاریک دەردەچیت و دانە ی بە قرۆشێکە.

روح الاقوام

کتاب مشهور و مہمنک ایکنجی طبعہ مکملہ سی ، مؤلفنک ایکی قطعہ رسمی وامضاسی ایلہ مزین و ۲۷۹ صحیفہ دن متشکل اولاراق چقیدی . فی ۱۰ غروش در . دو قور عبدالله جودت بک قلمیلہ ترجمہ اولونمشدر . بویکی طبیی مترجم و مؤلف طرفندن علاوه ایدیلش پک چوق حاشیہ لری و مفید معلوماتی حاویدر . طشرہ ایچین تعهدلی پوستہ اجرتی اولاراق ۲ غروش ضم ایدیلہ لیدر . پوستہ پولی تقدہ مقامندہ مقبول در .

محل توزیمی : (اجتہاد مطبعہ سی) و باب عالی جادہ سندہ (یکی عثمانلی کتابخانہ سی) در .

فی کنج کیمیا کر غزنہ سی

عبارہ مناسبتیہ مجبوراً تعطیلہ دوچار اولان (کنج کیمیا کر) غزنہ سی مملکت مزک مقتدر او توزقدر معلم کیمیا کرانک معاونت تحریرہ سی تأمین ایدرک ، زراعت نظارتی ، و معادن و صنایع مرکز کیمیا خانہ سنک ناشر افکاری اولق اوزرہ ایکنجی سنہ سنک برنجی نومروسی موقع انتشارہ وضع ایشدر .

تحلیلات کیمیویہ و اسپنجیاریہ ، طبی و تکنولوژی زراعی تطبیقات و تحلیل اتندن ، تغشیشات و تحریات غذا حفظ الصحہ قوانیندن باحث اولق اوزرہ هر آی ابتداسی نشر اولنور . سنہ لک آونہ سی (۱۶) غروش . اداره خانہ سی باب عالی ابولسعود جادہ سندہ مطبعہ نفاستندہ در . اجزای و کیمیا کر لره و معلم افندیلره توصیه اولونور . مملکت مزک بکانه کیمیا و اسپنجیاریہ غزنہ لیدر .

تورکیا ایچین :

نجات و اعتدال بوللری

تورک و اسلام روحندہ برانقلاب پامق غایہ سیلہ ہائیم ناہید بکک بوجدی و علمی اثری انتشار ایشدر . اثرک احتوا ایتدیکی مسائل معضلہ و تورکلرک اغلاسی ایچین کوستریلان واضح و علمی چارہ لر بوتون متفکر لک دقتی دعوت ایدجک درجہ دہ اہمیت لیدر . بو اثرک مطالعہ سی ارباب علم و معرفتہ و بالخاصہ کنج لره توصیه ایدرز . (اقبال) کتابخانہ سندہ اون غروش فیاتلہ صائیلہ مقدمہ در . طشرہ ایچون اوچ غروش پوستہ اجرتی آلنور .

اوقونسی الزم کتابلر :

عروش

- ۵ خلافت سیاسی و تورکلک سیاسی
- ۵ آناتولیدہ تورکیا یا شاہہ جقمی ؟
- ۵ اوروپا سیاسی و تورکلرک فلاکتی
- ۵ مغلوب ملتلر ناصل انتقام آلبرلر ؟
- ۳ قوم جدید

قوم جدید

افغانلی عیداللہ افندی نک مکمل بر اثر دینلر لیدر . مجموعہ مزدہ کی مقالہ لرندن آیریدر . فی ۳ غروش در .

روژ کرد

کوردلرک و کوردلرک علمی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی ، تاریخی فائده سنہ خدمت و منافعی مدافعہ ایدر و آیدہ ۱ دنہ جیقار مجموعہ نفیسہ در . کوردلرہ و کوردلرک عثمانلی ابراطور لفتندہ لک چوق زندہ والک آزلر زند بیر عنصر قالمش اولدیق . بیلنرہ بالخاصہ بیلہ بیلنرہ توصیه ایدرز . سنہ لک آونہ سی ۱۷ و ۱۶ آبلنی ۹ غروش در . نسخہ سی ۱ غروش .

حجاز ولایتی

مأموریت	اسامی	رتبہ	مدالیہ	تفصیلی	سبق
قاضی حق مفتی شافعی مالکی مشاور اول مشاور ثانی	احمد حلی افندی عبدالله سراج عبدالله زاوی محمد ثابت یونس الخطیب مصطفی صبری	حرمین ازمیرہائے محمدی " " " " دورہ مدرسہ لندن		ثالث ثالث ثالث ثالث ثالث ثالث	اولی
جمہورہ پنجابی					
قاضی مفتی	محمد جلال الدین افندی			ثالث	ثانی
لیٹ قضاسی					
قاضی مفتی	حسین افندی				
مدنیہ مشورہ					
قاضی شافعی مفتی مالکی مشاور	بہاء الدین افندی سید زکی بزرگھی مفتی وقاص صبری	حرمین " " " " " "		ثالث ثالث ثالث ثالث	اولی
الوجہ قضاسی					
قاضی مفتی	ابراہیم حبیب افندی			بالامتحان	خامس

بوژانهوهی کوردستان

روژنامهی (العرب) که ۳۱ ی کانونی یهکهمی ۱۹۱۸ له بهغدا ده‌رچوو، له لاپه‌ره‌ی یهکهمی ژماره ۱۷۷ ی خویدا، له‌ژیر نهو ناو‌نیشانه‌ی سه‌روه‌دا، باسی له‌دوخی ناله‌باری کوردستان کردوو پاش کشانهوه‌ی عوسمانییه‌کان و هه‌ول‌ه‌کانی ئینگلیزی بو بوژانهوه‌و فریاکهوتتی شاره‌کانی کوردستان و باشکردنی دوخی گوزه‌رانی دانیشتوو‌انه‌که‌ی به‌ناردنی خو‌راک و دانه‌ویله و دابینکردنی ئاسایشی ریگه‌وبانه‌کان و ده‌ستپیکردنه‌وه‌ی جو‌له‌ی کاروانی بازارگانی نیوان شاره‌کان، روون کردوته‌وه.

سه‌ره‌تا باسی شاری که‌رکوک ده‌کات که به‌هوی جه‌نگه‌که‌وه ژماره‌ی دانیشتوو‌انه‌که‌ی له ۲۵۰۰۰ که‌سه‌وه بو ۱۴۰۰۰ دابه‌زیوه‌و به‌شیک‌ی زوری ماله‌کانی ویران بوون و له پوخلی و خاشاکدا نغو بووه. هه‌روه‌ها دیته سه‌ر باسی سلیمانی، که دوخه‌که‌ی له‌که‌رکوک فره خراپتر بووه به‌هوی برسیتی و قاتوقرییه‌وه گیروده بووه، به‌شیوه‌یه‌ک نرخ‌ی ته‌نی گهنم بو ۱۶۰۰ روپیه‌و برنج بو ۲۴۰۰ روپیه به‌رزبوته‌وه. هه‌روه‌ها شاروکه‌کانی دیکه‌ی وه‌ک ئالتون کوپری و ره‌واندوز نیوه‌یان به‌ته‌واوی ویران بوون و کاروبازرگانیان تیدا نه‌ماوه‌و بازاره‌کانی داخراون. دیاره دوخی هه‌ولیریش له‌شاره‌کانی تر زور باشتر نه‌بووه‌و که‌می خو‌راک و به‌رزبوونه‌وه‌ی نرخه‌که‌ی دانیشتوو‌انه‌که‌ی هه‌راسان کردوو.

ئینگلیزه‌کان هه‌ر زوو به پشتبه‌ستن به سه‌روک خيله‌کان و نه‌شرافی شاره‌کان، هه‌ولی باشکردنی دوخه‌کایان داوه‌و له سلیمانی شیخ مه‌حمودیان وه‌ک نوینه‌تی خو‌یان داناوه. هه‌روه‌ها له‌که‌رکوکیش شاره‌که‌یان پاک کردو‌پوته‌وه‌و له‌تیگه‌ی دامه‌زراندنی هیزی پولیسه‌وه، ئاسایشیان پاراستوووه‌و هه‌تیوخانه‌یه‌کیان بنیاتناوه. ده‌ستپیکردنه‌وه‌ی بازارگانیس بوته هوی بوژانه‌وه‌ی کارو که‌سابه‌تی هه‌ولیریه‌کان و به رزگار بوونیان له حوکمی تورکه عوسمانییه‌کان، دلخوشبوون.

اجرة الاعلانات والمكاتب المحسوبة

عن السطر الواحد في الصفحة الاخيرة نصف

رية واذ تكرر الاعلان يراجع فيه القيم

بشؤون الجريدة . واما درج المكاتب

المحسوبة فيراجع في اجرتها مدير الجريدة

(المراسلات) تكون باسم جريدة العرب ونالها

خطه الجريدة وينفذ منها مالا يلائمها ولا يناد منها

من الى اصحابها ادرج او لم يدرج .

العراق

بدل الاشتراك ويدفع سلفاً

عن سنة كاملة : ٢٠ رية في بغداد

وعن ستة اشهر : ١٠ ريات

وعن ثلاثة : ٦

عن العدد الواحد آنة

واذا فات يومه فأتان

جريدة بومية سياسية احادية تاريخية اوبية صحراوية عربية المبدأ والقرض ينشأ في بغداد عرب للعرب

البلدية الى وظيفته وكان قد التجأ الى
بغداد وزود بالادوية اللازمة وارسلت
الجلود من كركوك الى التون كوبري
واخذت التجارة تمتش هناك .

اما في اربيل التي هي مركز مقاطعة
غنية فقد تناقصت اثمان الحنطة حين
دخول الانكليز حتى اصبحت نصف
اثمنها الاولى وهي ما زالت تنقص .

وتصل كركوك يومياً قوافل من اربيل
محملة بحبوباً ولما رأى تجارهم انه قد
زالت جميع اسباب الخوف والحذر
اخذوا يفتحون محضرتهم ودكاكينهم
ويبدى اعيان اربيل سرورهم لتخلصهم
من حكم الاتراك الجائر وسوء ادارتهم .

وحينما تعرض للمزيدة مقاولات مع
البلدية تأتي باربعة اضعاف المبلغ الذي
كانت تأتيه في ايام الحكومة التركية
وهذا دليل واضح على ثقة الاهالي
بالادارة البريطانية .

ولاريد انه يقتضي وقت غير قليل
حتى تصل فيه هذه الولاية لدرجة العزمان
والترقي للذنان هي اهل لهما . لكن الان
وقدامن الفلاح على عمله واطمان التاجر
على تجارته ولم يبق ما يدعو الى العلق
والخوف ومهدت للجائع اسباب معيشته

وكان اول عمل قام به الحكام
السياسيون الانكليز انهم وطدوا الامن
والنظام وجاؤا بالطعام الاهالي الذين
كانوا يتضورون جوعاً وتباعاً لسفن
الحكومة الانكليزية دعوا اصحاب
الاملاك وشيوخ القبائل لمساعدتهم في

حفظ الامن والنظام وعين الشيخ
محمود وكيلاً عن الانكليز في السلمانية

واخذ اصحاب الاملاك والرؤساء في
باقي البلاد المسؤولية على انفسهم في
مقاطعاتهم وفي ادارة قبائلهم واعترفت
بهم الحكومة . وقد نظمت فرسان
للمحافظة على الامن جعلوا تحت امره
الرؤساء الذين تقع عليهم تبعة الحفظ
على الامن في الطارق . وارسلت حالاً
الجوب الى السلمانية وراوندوز والى
جميع الاماكن التي لم يسكن في وسع
الاهالي ان يقوموا بالاعمال الزراعية
نظراً الى فقدان الجوب .

واخذت الحكومة في كركوك
تعمل في تنظيف البلدة وفي تمهيرها
ونظمت هناك قوة من رجال الشرطة
وانشأت دار للايتام يلتجئ اليها
الاطفال الذين لا كافل لهم ووزعت
الدرهم على الجبايع . واعيد طبيب

انتعاش كردستان

ان الواجب على كل حكومة ان
تعتنى بسلامة الشعب الذي ترعاه وتهم
باسماده لكن الحكومة العثمانية اخفقت
في ادراك هذا الامر واصبحت

جميع ولايات سلطنتها غارقة في
الشقاء والتماسة . ووضح مثال للشقاء
التأنيج من سوء الادارة التركية هو

الحالة التي وجد فيها الانكليز بلاد
كردستان حينما دخلوها . فقد تناقص
عدد الاهالي في كركوك أثناء الحرب

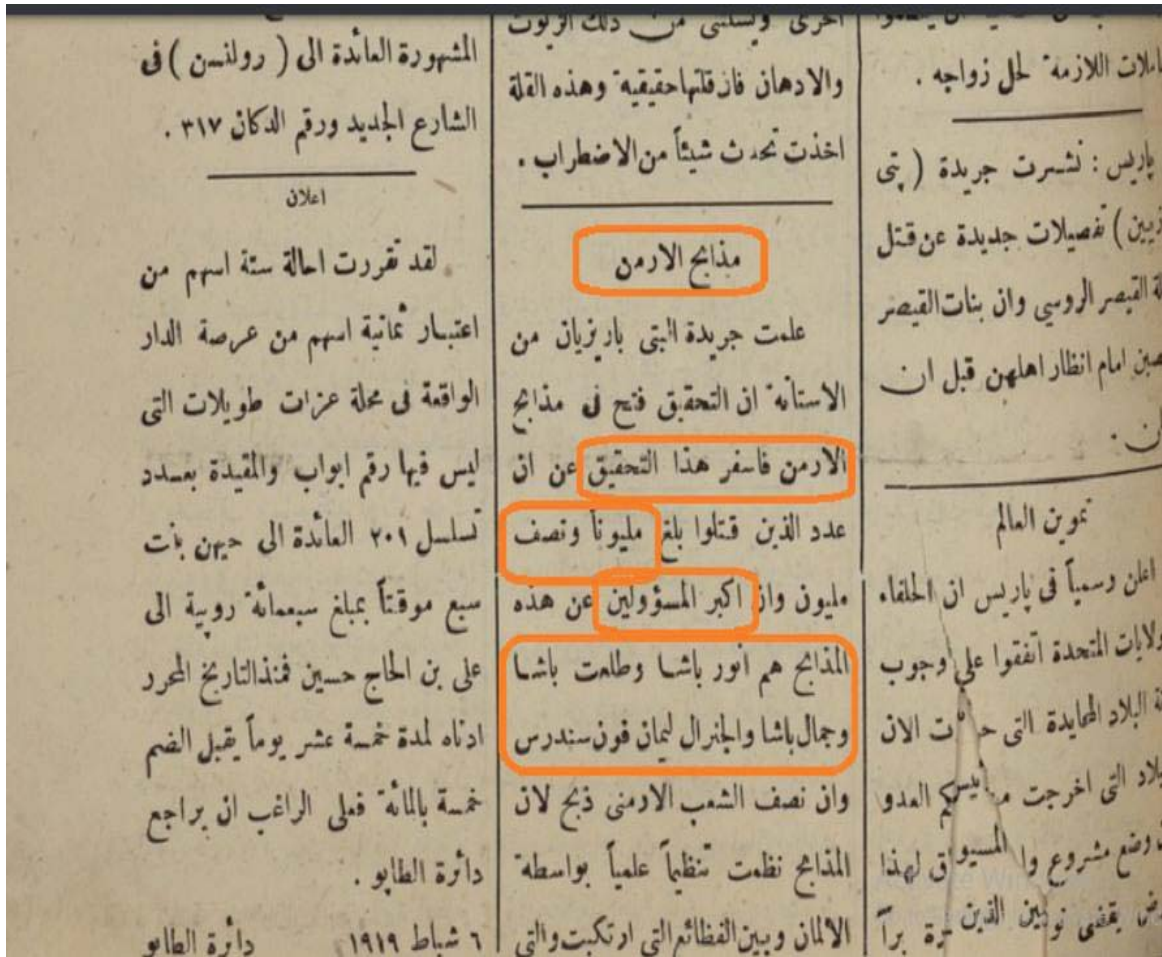
من ٢٥,٠٠٠ الى ١٤,٠٠٠ وقد خرب
تقريباً سبع البيوت وكانت المدينة في
اسوأ حال من القذارة . اما الفقر والشقاء
في السلمانية فهو فوق ما يتصور وقد

عم البلد الخراب وذهب في المائة ثمانون
من الاهالي وبلغت قيمة الحنطة ١٦٠٠
رية الطن الواحد وقيمة التبن ٢٤٠٠
وفي الطون كوبري قد تحمرت نصف
البيوت ولم يبق من الاهالي سوى

ثلثهم واضمحلت التجارة وغلقت
الاسواق . وقد خلت نصف قرى
مقاطعة راوندوز من اهاليها واصبح
النصف الباقي في حالة تميسة جداً
عن الفقر والشقاء .

فاشيزمى توركىي باوكى رۆحى نازيزم و فاشيزمى ئەلمانىي و ئىتالىيە

ھەر ۋەك لەژمار ھيەكى سالى ۱۹۱۹ ى رۆژنامەى (العرب) دا سەبارەت بە كۆمەلەكۆزىي ئەر مەن ھاتوۋە، پاش ليكۆلېنە ھەكان، بەرپرسى سەرەكىي ئەو جىنۆسايدەو كوشتنى يەك مليۆن و نيو ئەر مەنى، سەرانى توركى رېكخراوى ئىتھادو تەرەققىن كە : جەمال و ئەنەرو تەلەعت پاشا بوون، لەگەل جەنەرالى ئەلمانىي: ليمان قون ساندەرس.

مهولان زاده پروڤاگندهچي ئينگليز

روژنامهي " استقبال " كهلم قوناغدا لهقازانجي كهمالبيهكان ههوالهكانى خوى بلاو دهكردهوه، لهژماره ۱۳۳۷ى خويدا كه له ۱۸ى تهموزى ۱۹۲۱دا، چاپ و بلاوكر اوتهوه، لهژير ئهو ناونيشانهي سهروهه دا ئماژهي بهههواليك داوه گوايه ئينگليزهكان لهدهوروبهري بهغدا دهستهيهكي پازدهكهسييان بهمهبهستي پروڤاگنده دژي كهمالبيهكان پيكهيناوه به سهروكايهتي مهولان زاده ريفعهت بهگ.

ئاشكرايه كه مهولان زاده (۱۸۶۹-۱۹۳۰) روژنامهنووسيكى بهناوبانگ و كورى شاعירו ئهديبي ناودار عهبدولر محمان ناجيم بوو.¹ ئهو پيش جهنگ و له پاش جهنگي يهكهمي جيهاني لهگهل كوراني بهدرخان پاشادا لهههولى بهديهيناني پشتگيري ئينگليزهكان و يونانييهكان و فهرهئسييهكان بوو لهپيناو دامهزراندني كوردستانيكي سهربهخودا. ناوبراو دوژمنيكي سهرسهختي مستهفا كهمال و جولانهوهكهي بوو، ههروهها يهكيك بوو لهو ۱۵۰ كهسهي كه له لايهن كهمالبيهكانهوه خرابووه ليستي رهشهوه و گهيرانهوهي بو توركيا لي قهدهغه كرابوو.

---

¹ بو زياتر بروانه:

دكتور ياسين سهردهشتي : چيروكي مهزنه روژنامونووسيكى كوردى لهبيركراو مهولان زاده ريفعهت بهگ خاوهني سهربهستي و عاشقي نازادبي و سهربهخويي كوردستان، سليماني، ۲۰۲۳.

برین ۷ (ت. ه. ر.) - پاس و بیل موسیو
(ویرت) را نخستین مجلسنده حکومتک مالیه
لایحه‌سی حقیقه ایضاحات و برمشدر .

میلبرور مبعوثلردن (هلقرتج) د آلمان ملتی
اولتیا نوم احکامنی اجرا دگل بوندن فور تولمیدر
دیشدر .

موسیو (قابل) . نظرأ بو طرز حرکت ،
خارجده برنوع قلابدایلیق تلقی ایدیله جکدر .

ایتالیا خارجیہ ناظری

روما ۸ - مارکی (ده الانورہ نتا) رسماً
خارجیہ نظارتہ تعیین ایدلش و بوکون وظیفہ
باشیت ایدلش . آ. آ.

مولان زاده انگلیز بروپاغاندا جیسی

انقرہ ۱۶ آ. آ. انگلیزر بغداد حوالیسنہ
مولان زاده رفتک ریاستی آتندہ اون بش کیشیک
بر بروپاغاندا ہیٹی کوندر مشلدر .

تقدیر نامہ ارسالی

ماجرہ قضاسی قائم مقامی دانش بکک وظائف
مأمورہ سنندہ ، باخصوص تعقیبندہ کوستردیچی
غیرت و فعالیتان دولایی مقام ولایتیہ بر قطعہ
تقدیر نامہ ایلہ تلطف ایدلیدی مستخبردر .

صحیہ مندر بتندن:

آشی خدمانندہ استخدام قلمسق اوزرہ
ایکی قادین مأمورہ بہ احیاج کورلیدیتندن او قور ،
بزار و بوابشی اقبابہ اہلیت و اقتداری اولانلرک

بولتان مسلم و غیر مسلم عن ۹۱ الی ۳۱۷ تولدی
اشخاص مکلفیت عسکرہ قانوننامہ سنک ۱۶ او
۹۹ نجی مادہ لری موجینجہ معاملات عسکرہ لری
کوستر بر و بیقہ آلفہ و دائماً اوزر لرنده
طاشبہرق مأمور لری طرفندن طلب واقع اولد قجہ
ارائہ اینکک مجبوردر .

۲ - و بیقہسی اولیسانلر تاریخ اعلاندن
اعتباراً طرزون شعبہسی منقطع سنده بولسانلر

برہقہ و طشرہ شعبانی منقطع سنده بولانلراون
بش کون طرفندہ شعبانہ مراجعتہ و بیقہ الاجلدر

۳ - بومدت طرفندہ و بیقہ آلمانلر اخیراً
بیوک ملت مجلسی قراریلہ حرب منقطعسی اعلان

ایدلش اولان بالجلہ ساحل منقطعسی ایلہ اون
یدنجی اخذ عسکر قلمی منقطع سنده شہلی عد

اولہرق ہرکیم اولورسہ اولسون معاملات عسکرہ
لری حقیقہ بالاخرہ تحقیقات پالمسق اوزرہ

فرقہک اک اوزاق مرتباتہ مسوق ایدیلہ جکی
اعلان اولتور .

قورد زاده علی رضا افندی خصوصی

فرانسزجہ ، انگلیزجہ درس لری ۹ برسور .
دہاغخانہ دہ ادمان یوردینک بولسیدینی بنادہ
(۷) نومرودہ .

قائندہ دتزر حامی قرائتخانہسی

کوزل حصار آتندہ قائندہ دکیزہ کبرنلر
ایچون تیز حولی ویشمال بولسدر لیدینی کبی
برده قرائتخانہ احداث ایدلشدر . نشریف ایدنلر

بهره‌مییکی میژوویی نادیااری محمهد ئهمین فهیزی بهگ سه‌بارهت به حکومهتی بابان و خه‌لکه‌که‌ی

به‌گویره‌ی بهرگی یه‌که‌می کتیبه‌که‌ی "ئیبینولئه‌مین مه‌حمود که‌مال" که له‌سالی ۱۹۶۹ به‌ناونیشانی (ترک شاعر لر) له ئه‌سته‌مبول چاپ و بلاو‌کراوه‌ته‌وه، محمهد ئهمین فهیزی بهگ کوری ده‌رویش عه‌بدولقادر ئاغایه‌و له‌سالی ۱۸۶۰دا، له شاری سلیمانیه‌ی له‌دایکبووه و خویندنی سه‌ره‌تایی له حو‌جره‌و خویندنگه‌ی روشدیه‌ی ئه‌و شاره‌ خویندووه‌و پاشان بو ته‌واو‌کردنی خویندنه‌که‌ی رووی له‌به‌غدا کردووه‌و له‌وئ ئاماده‌یی سه‌ربازی خویندووه‌و. دواتر له‌ئه‌سته‌مبول له‌ ۳ی حوزه‌یرانی سالی ۱۸۸۱، خویندنی سه‌ربازی به‌شی ئه‌ندازیاری ته‌واو کردووه‌و وهک ئه‌فسه‌ریکی پله‌یهک له هیزی توپخانه ده‌سته‌کار بووه‌و له‌چه‌ندین شوینی جیاوازی ئیمپراتورییه‌که‌ وهک به‌سه‌ره‌و به‌غداو ئه‌سته‌مبول خزمه‌تی کردووه‌و چه‌ندین پۆستی سه‌ربازی و ئیداری له‌به‌غداو موسل وه‌رگرتووه‌و. ئه‌و له‌به‌غدا له مه‌کتبه‌ی روشدیه مامۆستای بیرکاری بووه‌و له ۲۵ی مایسی ۱۸۸۸دا، پله‌ی (یوزباشی/ نه‌قیب) ی به‌ده‌سته‌ئیناووه‌و له ۲۷ی نیسانی ۱۸۹۰دا، له‌لایهن ره‌جبه‌ پاشای فه‌رمانده‌ی سوپای شه‌سه‌می عوسمانیه‌وه کراوه‌ته به‌ریوه‌به‌ری روشدیه‌ی سه‌ربازی له‌به‌غدا .

دواتر له‌هیزی توپخانه‌ی به‌غدا، پله‌که‌ی بو (بینبازی/ رائید) به‌رزکراوه‌ته‌وه‌و. ناوبراو له ۱۱ی نو‌قه‌مبه‌ری ۱۹۰۴دا، به‌غدا ی به‌جیه‌یشتووه‌و له‌ریگه‌ی هندستانه‌وه‌و رووی له حجاز کردووه‌و له‌وئ فه‌ریزه‌ی حه‌جی به‌جیه‌یناووه‌و له ۱۳ی سپته‌مبه‌ری ۱۹۰۶دا، بوته‌ قائمقام. پاشان له ۲۶ی نیسانی ۱۹۱۱دا، بوته فه‌رمانده‌ی هیزی توپخانه له‌موسل و دواپله‌ی سه‌ربازی (میرالآ/ سه‌ره‌نگ یان عه‌قید) بووه‌و ناوبراو که‌سیکی زیره‌ک و لی‌هاتوو بووه، جگه له زانستی بیرکاری و فیزیکی، له‌بوا‌ری ئه‌ده‌ب و نووسینیشدا، که‌سیکی چالاک بووه‌و شاعیریکی ناسراویش بووه‌و زمانی کوردیی و فارسیی و عه‌ره‌بیی به‌باشی زانیوه‌و شاره‌زایی له زمانی فه‌ره‌نسیشدا هه‌بووه‌و،

به‌شيوه‌یهک له‌بهر بایه‌خی به‌کاری لی‌کولینه‌وه نووسین له‌لایه‌ک و به‌هوی نه‌گونجانی له‌گه‌ل بیر‌کردنه‌وه ئاکاری دکتاتوربیانه‌ی وره‌گه‌ز په‌رستانه‌ی ده‌سه‌لاتی ری‌کخراوی ئیتی‌حاد و ته‌ره‌قی له‌ ده‌وله‌تی عوسمانییدا، له‌ ریزه‌کانی سوپا دوور خراوه‌ته‌وه و په‌راویز خراوه .

محهمد ئەمین فهیزی ژیانیکی زۆر سهخت و پیر نه‌هامه‌تی و ده‌ربه‌ده‌ری و ته‌نیایی به‌ری‌کردووه. له‌ژیانیدا توشی چه‌ندین رووداوی ناله‌بار بو‌ته‌وه، دووجار جه‌سته‌ی توشی سووتان بووه، چه‌ندین جار دزی لی‌کراوه و نه‌وه‌ی هه‌ببووه له‌ده‌ستی چووه. باوک و دایک و خوشکه‌که‌ی له‌ده‌ستداوه و که‌سیکی دلسۆزی بو‌ نه‌ماوه‌ته‌وه. ژیان‌ی خیزانی زوو تی‌کچوووه ئیدی هاوسه‌رگیری نه‌کردو‌ته‌وه و له‌م شار بو‌ نه‌و شار سوپاوه‌وه له‌گوزه‌رانیکی خراپدا بووه. وه‌ک خوی ده‌لیت :

سینه‌سوزان دلفروزان کوچه‌کوچه‌در بدر

کس مبادا هم‌چو من اواره‌از دارو دیار

یاخود:

که‌جه‌یشی غه‌م هجو‌می کرد نیزامی عومری من تی‌کچوو

بینای بورجی به‌ده‌ن روو‌خا به‌گولله‌ی حادیسات ئەم‌رو

فهیزی له‌ کۆتایی ته‌مه‌نییدا، به‌هوی نه‌خۆشیی جه‌سته‌یی و بی‌که‌سیی له‌بارو‌دو‌خیکی شله‌ژاودا بووه‌وه له‌ ناوچه‌ی ئوسکودار له‌ئه‌سته‌مبول ده‌ژیا. پاش نه‌وه‌ی توشی ئیفلیجی بوو، ماوه‌یه‌ک له‌ خه‌سته‌خانه‌ی هه‌یده‌رپاشا و دواتریش له‌ خه‌سته‌خانه‌کانی گوموشیو و غوره‌بائولموسلمین کهوت. بی نه‌وه‌ی چاک بی‌ته‌وه ره‌وانه‌ی (دارو‌عه‌جه‌زه / خانه‌ی پیران) کرا که کاتی خوی سو‌لتان عه‌بدول‌حه‌مید بو‌ خه‌لکی بی‌لانه‌و لانه‌وازی دروست کردبوو. پاش مانه‌وه له‌وی نه‌خۆشی ته‌نگی پی هه‌لچنی و پاش ۶۹ سال ژیان‌ی چه‌رمه‌سه‌ری،

لهروژی ۶ی مایسی ۱۹۲۹ گیانی سپاردو له قاسمپاشا بهخاک سپێردراوه .

ئهوانهی باسی بهرهمهکانی ئەمین فهیزیان کردووه، پینج بهرهمیان ئامازه پێداوه که لهکتیبهکهی خۆیهوه وهریان گرتووه، ئهویش :

۱ - اجمال نتایج که لهبوارى بیرکارییهوه لهسالی ۱۸۹۳ له ئەستهمبول بهتورکی چاپ کراوه.

۲ - تفرقه ریاضیه له ۱۹۱۱ چاپکراوه .

۳ - هوای نسیمی.

۴ - شعاعات.

۵ - ئەنجومهنی ئەدیانی کورد که به کوردیهوه له سالی ۱۹۲۰ له ئەستهمبول چاپ کراوه .

بهلام وهک نووسراوه کۆمهڵیک بهرهمی چاپ نهکراویشی ههبووه که دواتر ههندیکیان چاپکراون وهک (اثر حیات فیضی) و ههندیکیشی تاكو ئیستا بهنادیاری ماوهتهوه، که ئهوهی بهلای ئیهمهوه گرنگهو ئیبنولئهمین وهک دهیهمین بهرهمی فهیزی تۆماری کردووه، ئهو کتیبهیهتی که به زمانی تورکی و بهناونیشانی "شئونی کوردستان" نووسیویهتی، ئهوهی باسوخواسی حکومهتی کوردستان و بابان و رهوشی میژوویی کوردانی بابان لهخۆدهگریت. ئهوه بهرهمهی ئهگهر چاپ بکرایهوه نهفهوتایه، لهرووی نووسینهوهی میژوویهوه بایهخیکی زۆری بو کورد دهبوو. جگهلهوهی دهتوانرا به جهختلیکردنهوه بوتریت که فهیزی لهبری ئەمین زهکی بهگ، که ئهویش هه کوردی سلیمانییه، دهبووه یهکهمین میژوونوسی دهستهی دووهمی میژوونوسانی کورد کهلهپاش جهنگهوه میژووی کوردیان نووسیتتهوه.

FEYZİ EMİN BEY

Mehmed Emin Feyzi Bey, Süleymaniye kasabası ahalisinden Derviş Abdülkâdir Ağa'nın oğludur. 1278 de Süleymaniye'de doğdu. İbtidâî ve Rüşdî mekteb-

lerde okudu. Bağdad'a gönderilerek İdadî'yi Askeriye kayd olundu. Şahadetnâme aldıktan sonra İstanbul'a gelerek Mühendishanenin topçı kısmına girdi. Enva'i eskam ve âlâm içinde ikmâli tahsil ederek 20 haziran 1299 d. mulazımı evvel rütbesile şehadetnâme aldı.

Tebdili hava için Bağdad'da bulunduğu esnada Askerî Rüşdî'si lisan ve muahharan Rüşdî'yi Mülkiye'de hesap ve coğrafya muallimi, 2 mayıs 1302 de yüzbaşı oldu. Bir müddet Mektebi Harbiye dahiye hizmetinde ve Kuleli İdadî'si Kitabet muallimliğinde bulundu.

Altıncı ordu kumandanı Receb Paşanın inhasile 14 nisan 1308 de Kol Ağalık rütbesile Bağdad Rüşdî'yi Askerî'si müdür-lüğüne nasb, yine müşarünleyhin inhasile Bağdad Topcu Alayı Binbaşılığına terfi edildi. İdadî ve Rüşrî mekteblerini bir sene daha idare etdi.

28 teşrini evvel 1320 de Bağdad'dan hareket ve Hindistar tarikile Hicaz'a azimet ederek ifayı hac eyledi.

31 ağustos 1324 de kaimmakam oldu.

27 rebiulâhır 1329 da Miralaylıkla Musul'daki Sahra Topcu Alayı Kumandanlığına tâyin olundu. Edebiyat ve riyaziyat ile iştigal ve vazifede ihmal isnadile tekaüd edilmek üzere açığa çıkarıldı.

Feyzi Bey "Eseri Hayatı Feyzi" de bu isnadın mahzı iftira olduğundan bahs ile diyor ki:

"Şu kadar var ki zamanı istibadda Bağdad gibi bir yerde emsâlimin zevku sefa ile geçirdikleri halî vakitleri ben kitab mütalâasına hasr etmiştim. Müzevvir ve münafık kimselerin gizli işaretle aleyhimde medan istinad itihaz etikleri teliflerim o mütalâaların mahsulidir."

İstidayı adalete dair vaki olan müracaatlarının hiçbir faidesi olmadı.
11 Mayıs 1329 da tekaüd edildi.

Musul valisi Süleyman Nazif Beyin ibramile Musul Belediye Mühendisliğini dört ay ifa etdi. İstanbul'a geldi. Bütün emsaliinn tekaüd edilmiş olduğunu görünce takibatdan sarfı nazar eyledi. Memaliki mütemeddineyi görmek, hem tedavi'yi vücud etmek üzere Viyana ve Paris' e gitdi. Harbi Umumînin zuhurile 13 Ağustos 1330 da İstanbul'a geldi. Bir müddet sonra Haleb'e ve Musul'a gitdi.

Musul'da Fransız papaslarına aid kütüphanede mevcut yirmi bine karib ve ekseri Fransızca kütübü müteneviayı tedkika me'mur oldu. Diğer iki zatla dört ay çalışarak defterini tanzim ve vilâyete tevdi eyledi.

Bağdad'ın sukûtile ehlûke Musul'a yaklaşınca bazı memurinle beraber Haleb'e gitdi. Üç dört ay sonra orası da aynı âkibete oğradığından kemâli meşakkatle Konya'ya can atdı. Baharda İstanbul'a geldi. Mahmud Paşa'da Baltacı Hanında oturdu.

Emin Feyzi Bey diyor ki:

"Muarızlarımı kimsesizliğimi ve bekâr olarak kışla ve han köşelerinde kalmaklığımı iztirarı olarak birçok zarar ve ziyane değil, bilâkis külli servet ve samana delil ittihaz ederlerdi. Müddeti ömrümde itikâb etmedim. Her sene aldığım maaşların adedi, dördü yahud beşi geçmezdi. Bu ahval dairesinde cemî mal, benim için gayrı kabil olduğuna kimseyi inandıramadım. Galayı es'ar, günden güne tereffu ettiğinden muhafaza'î hayat müşkil bir devreye girdi. Ekseren kendi elimle çorba pişirmeğe ve onunla seddi etmek etmeğe mecbur oldum. Hayatımı anbe an gemirmekde olan hastalığımın önünü almak için doktor ücretini ve edviye masrafını tedarükde hayretlere düşür olduğum günler oldu. Eğer gayet basit bir tarz idare ihtiyar etmeseydim ne seyr ve sıyahate, ne de kitab telif ve neşrine muvaffak olurdum."

Mumaileyh, son zamanlarında Üsküdar'da bir handa ikâmet eyledi. Felc isabet etmekle Haydar Paşa hastahanesine yatırıldı. Bilâhare Bursa, Gümüş Suyu, Gurabayi Müslümin hastahanelerine, daha sonra Bakır Köyü'ndeki İleli Akliye hastahanesine, nihayet Darülâceze'ye nakl olundu.

25 zilkide 1347 (6 Mayıs 1929) da Darülâceze'de vefat etdi. Kasım Paşa'da Ok Meydanı'nın alt tarafındaki Tekke civarına defn edildi.

**

Matbu Âsârı:

- 1 — Havayı Nesimi (Havanın hikemî, kimyevî, sıhî ehval ve havasındaki bahisdir).
- 2 — İcmalı Netayic (Riyaziyat ve hikemiyatdan on fennin hülâsasıdır).
- 3 — Şuâât (Mecmua'î eş'ardır).
- 4 — Eseri Hayatı Feyzî (Kendi terceme'î halini havidir).
- 5 — Tefrika'î Riyaziye (İlmi cebrin bazı kavaidi âliyesini mübeyyindir).

Gayrı matbu âsârı:

6 — Topcu Cüzdanı (Endaht ve tabiyeye dairdir).

7 — Hayvanatı Maîye (Bazı hayvanatı maîyenin ahval ve havasından bahisdir).

8 — İlm ve İrade (Maddiyun mesleğinin delâili aklîye ve fenniye ile reddine dairdir).

9 — Encümeni Ediban (Kürdcedir. On beş kürd edibinin eş'arı müntehasini camidir).

10 — Şüunı Kürdistan (Türkcedir. Kürdistan'ın ve Baban hükûmetile Baban kürdlerinin ehvalı tarihiyelerini muhtevidir).

Gayrı matbu eserlerinin ne olduğunu bilmiyorum. Zavallı âdem hastahanelerde ve Darülâceze'de bulunduğu demlerde eserleri kim bilir kimlerin elinde kaldı. Hem müessirin, hem âsârın âkibeti elimesine — ırfanı memleket namına — teessüf olunur.

**

Emin Feyzî Bey "Eseri Hayatı Feyzî" nin sonunda diyor ki:

"Hâsılı ömrüm, hâc keder ve elem ile geçdi. Sergüzeşti ahvalim şu suretle hülâsa edilir: illet ve zillet, gurbet ve gürbet, fakr ve zaruret, mahuriyyet ve mağduriyyet, cilve'i kader, bu ahvalın cümlesini bana gösterdi. Zan olunurki insanı göstermek için beni dünyaya getirmiştir.

سینه سوزان دلفروزان کوچه کوچه در بدر کس مبادا همچو من اواره از دار و دیار.

Filhakika 69 senelik hayatı, enva'i alâm ile geçdi.

Henüz üç dört yaşında iken iki ayağı temamilen yandı. Muahharen sol ayağı — ikinci def'a — diz hizasına kadar tutuşdu. Daha sonra sür'atle yanından geçen bir tay, sağ ayağına basub parmaklarını ezdi. Muhtelif zamanlarda birkaç def'a nifo, intifahi ri'e, lekeli humma kabilinden mühlik illetlere de giriftar oldu.

Anası, babası, kardeşi vefat etdi. Mükerreren emval ve eşyası çalındı. Mesarifi külliyye ihtiyarile tehhül etdi. Az zeman sonra ayrıldı, bir daha evlenemedi. Tâyinatile temini maîşete çalışarak bütün maaşatını İrani ve Ermeni matbaacılar ve kitabıcılara vererek birkaç eserini tb ettirdi. Hebsinden mutazarrır oldu.

Birbirini vely eden bunca musibetden sonra Darülhâceze köşelerinde göçdi.

Emin Feyzî Bey, Süleyman Nazif merhum delâletile birkaç kerre evime geldi, eserlerinden birer nüsha getirdi. Gayet müeddeb, mütedeyyin, mütevazi, mütefennin, edib bir zat idi. Müteaddid mes'eleden bahs etdik, hebsinde liyâkatını gösterdi.

Gergüglü şair Şeyh Rıza'nın müddeti medide meclisine devam ve edebiyatca istifade ettiğini söyledi.